

THORWALD DETHLEFSEN

A SORS MINT ESÉLY

EREDENDŐ TUDÁS A TELJESSÉGRŐL
EZOTERIKUS PSZICHOLÓGIA

* * *

Tau — Benső úT-ikalauz könyvtárából

<http://www.Tau.hu>

Azoknak szól Thorwald Dethlefsen könyve, akik az emberiség legősbibb kérdésére keresik a választ: mi az élet, az emberi sors értelme? A modern természettudomány és pszichológia válaszkísérletei egyaránt kudarcot vallottak. A szerző, az ezoterikus pszichológia megalapozója, az okkultizmus, a régi titkos tanok (asztrológia, homeopátia, reinkarnáció) világába vezeti olvasóit, lehetővé téve számukra, hogy az ősi technikák segítségével megismerhessék és megérthessék életüket, betegségüket, halálukat, hogy felelősséget vállalhassanak sorsukért. A sors ugyanis nem véletlenek sorozata, nem csapás, ami ellen küzdenünk kell. A sors: esély. Esély az emberi teljesség és tökéletesség megvalósítására. Ezért sorsunkat meg kell tanulnunk megismerni és megérteni. Az eredendő tudás útját kell járnunk, hogy megtaláljuk az eredendő kérdésre a választ: mi az élet, mi a sors értelme? Thorwald Dethlefsen erre az útra vezeti olvasóit világhírű könyvében.

Az *Út a teljességhez – A betegségek jelentése és jelentősége* című könyvének alap gondolatait mélyíti el, szélesíti ki és szövi tovább *A sors mint esély*ben Dethlefsen, az ezoterikus pszichológia megalapítója.

Fordította: Hajós Gabriella

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Thorwald Dethlefsen:

Schicksal als Chance. Esoterische Psychologie –
das Urwissen zur Vollkommenheit des Menschen

© 1979 C. Bertelsmann Verlag GmbH, München

Alapkiadás: Arkánium Kiadó, Budapest, 1992

Hungarian translation © Hajós Gabriella, 1992

Magyar Könyvklub, Budapest, 1994

ISBN 963 8289 50 3

* * *

*Ajánlom ezt a könyvet mindazoknak,
akik a világosságot keresik*

TARTALOM

A SORS MINT ESÉLY	1
TARTALOM	5
ELŐSZÓ	9
EZOTÉRIA MINT A VALÓSÁG SZEMLÉLETÉNEK TUDOMÁNYTALAN MÓDJA	11
Az ezoterikus világkép	16
Az ezotéria mint út	23
A hermetikus filozófia	26
HERMÉSZ TRISZMEGISZTOSZ: TABULA SMARAGDINA	27
Az analógia törvénye: amint fenn, úgy lenn	29
Test, lélek és szellem	34
HIPNÓZIS – A VALÓSÁG KARIKATÚRÁJA	43

A hipnózis és a pszichoanalízis felfedezése _____	46
A hipnózis mint jelenség _____	49
Egy hipnózismodell _____	54
A hipnózisterápia _____	57
Konzekvenciák _____	60
A VALÓSÁG POLARITÁSA _____	65
Az élet: ritmus _____	68
A megbékélés _____	74
A bűn projekciója _____	77
A rezonancia törvénye _____	80
A környező világ mint tükör _____	82
AZ ASZTROLÓGIA AMELY LEMÁSOLJA A VALÓSÁGOT _____	89
A valóság ősprincípiumai _____	92
Az égitestek mint reprezentánsok _____	101
Az idő minősége _____	106
A horoszkóp mint mérőeszköz _____	111
A horoszkóp mint az élet tanterve _____	118
A tanulás polaritása _____	120

Asztrológia a reinkarnáció alapján _____	129
A sors beteljesítése _____	134
A betegség mint információ _____	141
A szabadsághoz vezető út _____	143
BETEGSÉG ÉS GYÓGYULÁS _____	146
A betegség és a halál mint a sors jelei _____	150
Homeopátia _____	157
Az információ mint gyógyszer _____	162
A hasonlóság elve _____	168
TEREMTÉS ÉS BŰNBEESÉS _____	174
Az egység _____	185
A teremtés hármassága _____	188
A bibliai teremtéstörténet _____	191
Kiűzetés a Paradicsomból _____	195
Betegség és bűnbeesés _____	200
A betegségen át az üdvösségbe _____	203
A REINKARNÁCIÓ MINT AZ ÉLET RITMUSA _____	208

A halál – a lét másik formája _____	211
A karma törvénye _____	215
Az emberi érés folyamata a reinkarnációkon át _____	218
A REINKARNÁCIÓS TERÁPIA MINT A TÖKÉLETESEDÉS ÚTJA _____	229
A fogantatás és a születés élménye _____	233
Találkozás a múlttal _____	237
Bűn és felelősség _____	242
Az ősprbléma: a hatalom _____	245
Túlvilági tapasztalatok _____	248
A földhöz kötött lélek _____	252
A lélek fejlődési fokozatai _____	255
Vallás és reinkarnáció _____	258
A MINDENNAPI ÉLET MINT RÍTUS _____	265
Az okkult technikák értelméről _____	275
Az ezotéria és a menekülés a világ elől _____	276
Hazatérés _____	280

ELŐSZÓ

Az utóbbi években a nagyközönség körében egyre erősebb a spirituális témák iránti érdeklődés. Futótűzként terjed a felismerés: az élet célja semmiképpen sem merülhet ki evésben, ivásban, alvásban és birtoklásban. Hol van ez a cél? Meglelhetjük-e egyáltalán? Menjünk vissza a templomba, amelyet intellektuális terjeszkedésünk vak buzgalmában odahagyunk? Vagy egyedül a keleti tanok és vallások adnak választ? A sok nyitott kérdés keresővé teszi az embert. S e keresés csaknem fontosabb lehet, mint a találás maga. A keresés ugyanis nem más, mint hogy „kérdésessé tesszük a dolgokat”, pozícióinkat feladjuk, azaz rugalmassá válunk. A keresés megnyitja az embert.

A szerző terápiás tevékenysége mellett pár éve rendszeresen esti és hétfélig kurzusokat tart *Ezoterikus pszichológia* címmel. A kurzusok nagy sikere arról tanúskodik, hogy a tárgyalt témák sok kereső ember számára vezérfonalat jelentettek. A résztvevők, de különösen azok, akik akár hely-, akár időproblémák miatt az előadásokat nem tudták látogatni, arra ösztönöztek, hogy e tanfolyamok témáját könyv alakban is jelentessem meg. Ezért tarthatja most Ön a tanfolyam első szemeszterének témakörét könyv formájában a kezében. A könyv nagy előnye a sokszorosíthatóság,

mely által az olvasók széles köréhez juthat el. Ugyanakkor megvan a maga hátránya is – nevezetesen, hogy sokat veszít az élőbeszéd személyességéből. A valódi beavatás az ősidőkben is csak szájhagyomány útján valósulhatott meg.

Mint a tanfolyam első szemesztere, ez a könyv is az ezoterikus világképbe szeretné bevezetni az olvasót. Ez a bevezetés előzetes felkészülést nem igényel, de belső nyitottságot igen, hogy az olvasó előítéletek nélkül fogadhassa be az új, s így szokatlan gondolatokat. Ennek a követelménynek nehezebb eleget tenni, mint gondolnánk. Túlságosan is könnyen rögződünk az ismerthez, ragaszkodunk a megszokotthoz. Eleinte minden ismeretlen tudattalan szorongást ébreszt bennünk, s beindítja az elhárító mechanizmusokat. Ebben a könyvben is sok olyan gondolattal és megállapítással találkozhat az olvasó, amely ellenállást válthat ki belőle. Senkinek sem könnyű megszokott kliséit, beállítottságát feladnia, s új belátásokkal helyettesítenie – mégis folyamatosan ezt kell tennünk, hacsak nem akarunk lemondani önmagunk kiteljesítéséről. Márpedig ennek a könyvnek a célja a tudat fejlesztése és kitágítása.

Kívánom, hogy könyvem minél több kereső embernek nyújtson legalább egy kis segítséget!

München, 1978 októberében

Th. D.

EZOTÉRIA

MINT A VALÓSÁG SZEMLÉLETÉNEK TUDOMÁNYTALAN MÓDJA

*A véletlen azoknak ad nyugovást,
akik bedőlnek a sivár mesének
s szívük szerint elválasztanak a kozmosztól az istenit,
a mélyértelműt,
azt, ami kijelöli a Teremtmények célját,
mondván, hogy a mindenség túl van az emberi értelmén
és teljesen magától jött létre.*

Herbert Fritsche

Századunk gondolkodását az ún. természettudományos világkép határozza meg. A „tudományos” jelző olyan kritériummá vált, amellyel bármely megállapítás, elmélet vagy gondolat helyessége mérhető. Valamennyien tudományos kategóriákban

gondolkodunk olyan területeken is, amelyeknek tulajdonképpen a tudományhoz semmi köze sincsen. Így magas fokú „tudományhívóvé” válunk anélkül, hogy tudatában lennénk a szó képtelenségének.

A tudományos munkának az a célja, hogy gondolatilag áthatoljon a valóságon, s törvényszerűségek felfedezésével rendet teremtsen a megjelenési formák sokfélesége között. E célból olyan elméleteket alkot, amelyek a valóságot a lehető legjobban fel-fogják.

Minden elmélet szerzője saját tudatállapotáról ad képet az elmélet megszületésének időpontjában. A folyamatos kutatás során a tudatállapot is továbbfejlődik, s a korábbi elméletek nemsokára szűkösnek bizonyulnak; szükségessé válik egy újabb és átfogóbb elmélet, és így tovább. Törvényszerű tehát, hogy az emberiség egyre fejlődő, egyre táguló tudata előbb vagy utóbb minden elméleten túlnőjön, s új felismeréseket fogadjon be. A ma igazsága ugyanis a holnap tévedése.

E megállapításunkat hathatósan alátámasztja, ha egy pillantást vetünk a tudomány történetére.

A tudomány története az emberi tévedések története. Semmi okunk rá, hogy emiatt szégyenkezzünk, mindenki tudja, hogy legjobban saját hibáinkból tanulunk. Mindebben csak az a groteszk, hogy valamennyi új generáció egészen biztos benne: a

tévedéseket mindig a múltban követték el, az ő koruk viszont az abszolút és végleges igazságot találja fel. Ez az a pont, amelyen a tudományba vetett hit könnyedén felülmúlja bármilyen vallásos szekta hitének erejét.

Megdöböntően hasonlít a vallásos fanatizmushoz az a magatartás is, amelyet a tudományos élet azokkal szemben tanúsít, akik valamilyen új szemlélet birtokában kétségbe vonják az adott kor „általános érvényű” igazságait. Egyik legfőbb gyengeségünk, hogy gondolatilag rögződünk, s utolsó lehetőségünkig minden erőnkkel védjük álláspontunkat. Csakhogy a tudomány esetében különösen izgalmas az a diszkrepancia, amely a valóság és a gyanúsán zajosan hangoztatott objektivitás között megfigyelhető.

A tudományos munka a látható világ kutatásával kezdődött. A látható világ számunkra anyagként jelentkezik – ennek megfelelően a tudomány is az anyag feltételeihez igazította munkamódszereit. Ez minden bizonnyal így helyes – mindazonáltal csak addig, ameddig a kutatás ténylegesen és kizárólag az anyagra vonatkozik. Az így születő eredmények legjobb esetben is csak az anyagra lehetnek érvényesek. Itt ütközünk abba a két alapvető hibába, amelyek feljogosítanak bennünket arra, hogy a tudomány kizárólagossági igényével szemben kifejezésre juttassuk kételyeinket:

1. A tudomány munkamódszereit tudatosan az anyag kutatásának követelményeihez igazították – ezt a módszert azonban manapság öntudatlanul alkalmazzák, s kiterjesztik azokra a területekre is, amelyek nincsenek feltétlenül kapcsolatban az anyaggal.

2. Az 1. pontból arra következtetnek, hogy csak az anyaggal lehet foglalkozni, hogy csak ez mérhető, tehát az anyagon kívül nincsen semmi.

Ezt az ördögi kört csak úgy szakíthatjuk meg, ha felismerjük saját módszereink korlátait, vagy pedig adekvát, ám a tudományos gondolkodás számára szokatlan módszerekkel közeledünk a nem anyagi természetű jelenségekhez. Alighanem megérett az idő arra, hogy ezt a lépést megtegyük. Egyre nő azoknak a száma, akik a valóságot illetően már nem akarják átengedni a terepet a kizárólagosságra igényt tartó tudománynak. Ennek jogosultságát – többek között – az alábbi kérdésekben fogalmazhatjuk meg:

Vajon a tudomány – a technika területén kétségbevonhatatlanul elért sikereivel együtt – boldogabbá tette-e az emberiséget?

Képes-e a tudomány segítséget nyújtani az emberi problémák megoldásában?

Meg tudja-e válaszolni azokat a legbensőbb emberi kérdéseket, amelyek az emberi létezésre vonatkoznak?

Vajon az emberi tudat fejlődése lépést tartott-e a külső technikai fejlődéssel?

A válasz a fenti kérdésekre egyértelmű és megrázó – sikernek nyoma sincs. Minél több olyan segédeszközt talál fel az ember, amellyel időt takaríthat meg, annál kevesebb ideje van. Az úgynevezett modern orvostudománynak egyetlen százalékkal sem sikerül csökkentenie a betegséget a világban. Ne hagyjuk magunkat megtéveszteni azoktól a statisztikáktól, amelyek a fertőzőes megbetegedések vagy a csecsemőhalálozás csökkenését bizonyítják, mert ugyanakkor nem szólnak arról, mely betegségek váltak gyakoribbá, vagy melyek azok, amelyek éppen a vizsgált időszakban keletkeztek.

Az orvosi statisztikáknak is csak akkor lenne értelme, ha a „betegséget” mint olyat mérnék, s nem egymástól elkülönítve vizsgálnák annak különféle megjelenési formáit. Napjainkban például jelentősen növekszik a pszichés megbetegedések száma, úgy látszik, ezeket még nem sikerült olyan eredményesen elnyomni, mint egyes szomatikus tüneteket.

Mindazzal, amit eddig elmondtunk, nem annyira a tudomány bírálata volt a célunk, inkább csak azt akartuk bemutatni, hogy a továbbiakban szükségképpen és joggal folyamodunk egy, a tudományos gondolkodással polárisan ellentétes módszerhez, ez a módszer pedig az ezotéria fogalmköréhez tartozik. Eredetileg az ezotéria és a

titkos tanok, a bölcsesség tana, az okkultizmus stb. – azonos fogalmak. Ezek a fogalmak azonban jó ideje téves elképzeléseket váltanak ki. Ennek a könyvnek az a feladata, hogy lépésről lépésre bevezessen az ezoterikus gondolkodás rendszerébe.

Az ezoterikus világkép

A tudomány kizárólag funkcionálisan gondolkodik. Ez olyan magától értetődő számunkra, hogy csodálkozva kérdezzük, egyáltalán hogyan lehetne gondolkodni még anélkül, hogy utat ne nyitnánk a zabolátlan fantáziának. Az ezotéria tartalmában gondolkodik, ez azt jelenti, hogy nemcsak a valóság „hogyan”-jára, hanem mindene-előtt „miért”-jére kérdez rá. Ez a miért a dolgok értelmére vonatkozik, s így nem más, mint a tulajdonképpeni összekötő kapocs a megjelenési formák világa és az ember között.

A dolgok értelme mint igazság azonban mindig csak az egyes ember számára nyilvánulhat meg, ezért nélkülöz minden nyilvánosságot. Az ezotéria tehát aszociális. A tudománynak az a követelménye önmagával szemben, hogy mindenki számára megközelíthető legyen. Aki elég tehetséges, megfelelő mennyiségű szorgalom befektetésével a tudományt elsajátíthatja. A tudomány átadható. A tudás nem. A tudást

sajnos gyakran összekeverjük olyan felhalmozott ismeretekkel, amelyek teljességgel érdektelenek, céltalanok. Ez utóbbi átadható, a valódi tudást azonban szorgalommal sohasem érhetjük el, csak olyan teljességgel személyes, individuális megismerési aktussal, amely metafizikus természetű, s amely nagyvonalúan nem vesz tudomást a tömegek azon követeléséről, hogy „a tudás legyen mindenkié”. A valódi tudás mindig saját tapasztalatunk eredménye, sem átvenni, sem továbbadni nem lehet.

Amit másoktól veszek át, azt csak hihetem, de sohasem tudhatom. Az sem számít, jó okom van-e arra, hogy valamiben higgyek vagy sem. Hinni annyi, mint nem tudni. Ezen a valószínűség-számítások sem változtathatnak. Ebből a szempontból a természettudomány olyan hitközösségnek tűnik, amely a felismerhetetlenségig újragrágja néhány valóban tudó ember tudásának morzsáit.

Mindezzel semmiképpen sem szeretnénk leértékelni a hitet, hiszen a hit a tudás elérésének legfőbb előfeltétele. A hit alapvetően azt jelenti, hogy lehetségesnek tartunk valamit; márpedig azt, amit nem tartunk lehetségesnek, nem tapasztalhatjuk meg. A hit és a tudás két különböző fokozat, amelyek kölcsönösen feltételezik egymást, mindkettőnek megvan a maga jogosultsága, de nem szabad összekeverni őket egymással.

Miként a tudás mindig az egyes emberé volt, az ezotéria is csak a keveseké. Ezek a kevesek – akik a megismerés keskeny ösvényét járták, hogy tudóvá váljanak – alkotják az ezoterikusok körét, az úgynevezett „belső kört” (*esoterós* görögül annyit jelent: belső). Ezt a kicsiny belső kört a lényegesen nagyobb exoterikusok köre veszi körül, a külső kör (*exoterós* görögül annyit jelent: külső). Később, a polaritás törvényének vizsgálata során világosabbá válik majd számunkra, hogy e két kör feltételezi egymást, s hogy egzisztenciáját mindkettő a másik pólusnak köszönheti.

Ebből a tudásból az következik, hogy az ezoterikus kör sosem akarja meghódítani a világot. A valódi ezotéria működése rejtőzködő; több fáradságot fordít arra, hogy létét homályban tartsa, mint amennyit tagtoborzásra áldoz. Így minden olyan egyesülés vagy társaság, amely növekedésén s taglétszámának gyarapodásán fáradozik, csalhatatlanul bebizonyítja – árulkodják a neve vagy a hirdetésének szövege akár az ellenkezőjéről –, hogy esetében nem valódi ezoterikus közösségről van szó. Az ezoterikus titoktartásnak semmi köze a titokzatoskodáshoz, ez a titoktartás a dolog természetéből kényszerűen adódik. Az ezoterikus tanok minden további külső tevékenység nélkül is titkosak. Egy ember csak akkor ismerhet fel és tehet a maga számára hasznossá valamilyen tudást, ha tudatállapota megfelel e tudás szintjének. Egy, a fizikában képzetlen ember nem ismerheti fel egy fizikai törvény jelentőségét, tehát

számára az akkor is semmitmondó, ha egyébként korszakalkotó jelentőségű. A törvény a fizikába be nem avatottak előtt titok marad. Ezért el sem kell rejteni. A törvények felismerése csak azt viheti előre, aki magas fokon magáévá tette a fizika tudományát. Ugyanígy van ez az ezoterikus tudással, vagy ahogyan nevezik, a titkos tanokkal is.

Az ezoterikus tudás rejtjelezett formájában mindenki számára hozzáférhető, a tudatlan mégsem meríthet belőle. A tömegek nem ismerik a szimbólumok értékét, haszontalannak és értelmetlennek tartják őket. Először meg kell tanulnunk használni a szemünket ahhoz, hogy képesek legyünk látni. („És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.” János ev. 1, 5.)

Ha nem tudok kottát olvasni, ez nem jogosít fel arra, hogy azt követeljem a zeneszerzőtől, használjon műve leírására betűket vagy számokat, mert azokat ismerem. Ilyenkor el kell döntenem, hogy vagy veszem a fáradságot, és megtanulok kottát olvasni, vagy pedig örökre lemondok a zene mélyebb megértéséről. Ugyanígy van ez az ezotériával is. A tudóknak nem az a feladatuk, hogy a tudatlanok megértőképességéhez igazodjanak, hanem az, hogy készek legyenek segítséget nyújtani azoknak, akik kérik ezt a segítséget. „Kérjetek és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitattik néktek.” (Máté ev. 7, 7.)

Iménti hasonlatainkkal azt kívántuk bemutatni, hogy az ezotéria nem olyanfajta tudás, mint az, amelyet szorgalommal elsajátíthatunk. Az ezotéria nem valamiféle gyűjtőfogalma dátumoknak, tényeknek vagy törvényeknek, amelyeket csak meg kell tanulnunk ahhoz, hogy tudjunk.

Az ezotéria út, még inkább ösvény. Minden út valamilyen célhoz vezet. Vegyük konkrét példaként a Münchenből Bécsbe vezető utat. Ezt az utat a térképen pontosan megnézhetjük, kiszámolhatjuk, hány kilométer, megfelelő könyvekből utánaolvashatunk, képeket nézhetünk az út mentén fekvő városokról, beszélhetünk olyanokkal, akik utaztak már ezen az úton, és így tovább.

Lehet, hogy igen izgalmas és érdekes a München-Bécs útvonallal való foglalkozás, de egyet semmiképpen sem érünk el vele: a célt, Bécsset. Ha egyáltalán el akarjuk érni, útnak kell indulnunk, mozgásba kell lendülnünk, meg kell tennünk ezt az utat. Lehetséges, hogy előzetes tájékozódásunk, információink hasznosnak bizonyulnak, de semmilyen elmélet sem helyettesítheti az út megtételét. Ezzel a példával az ezotéria mint út s a pusztá ténygyűjtés különbségét akartuk megvilágítani. Az ezotéria olyan célhoz vezet, amelyet csak akkor érhetünk el, ha útra kelünk.

Ezt tévesztik szem elől azok az embertársaink, akik, bár teli torokból hirdetik, hogy az ezoterikus világkép mellett állnak, de még fél lábbal sem léptek rá az

ezotéria útjára. Ezen az úton járni azt jelenti, hogy felismeréseinket, még a legkiseb-
bet is, azonnal át kell helyeznünk a valóságba. Saját életünket, a dolgok átélését, ma-
gatartásunkat folyamatosan változtatjuk, így magunk is változunk, megújulunk. Rö-
viden: az ezotéria maga a fejlődés.

Felismeréseinket tehát szükségképpen át kell ültetnünk a valóságba; ez azt jelen-
ti, hogy az ezoterikus tanok köteleznek. A funkcionális tudományok nem kötelezik
semmire művelőiket. Egy vegyész manapság szenzációs felfedezést tehet, ugyanak-
kor nyugodtan verheti a feleségét, pereskedhet a bátyjával, szidhatja a társadalmat és
így tovább. Kémiai felfedezése nem érinti életét és magatartását. Teljesen másként
van ez a legcsekélyebb ezoterikus „felfedezés” esetén. Ennek közvetlen hatása van a
lét minden területére, ez szükségképpen megváltoztatja a világhoz való viszonyunkat,
egyes szokásainkat azonnal hatálytalanítja. Ha valaki például valóban megértette, mi
az asztrológia, az soha többé nem fogja a külvilágban keresni a vétkezt, nem fog pe-
reskedni és így tovább. (Hangsúlyozzuk, hogy az asztrológia üzletszerű művelése és
az asztrológia valódi megértése két nagyon különböző dolog. Sajnos, e kettő ritkán
esik egybe.)

Az exoterikus külvilág azért harcol olyan szenvedélyesen az ezoterikus igazsá-
gok átszivárgása ellen, mert tudat alatt pontosan érzi, hogy az ezoterikus út kötelez.

Az emberek szívesen elfogadnak minden új felfedezést, amíg az funkcionális jellegű, s így semmire sem kötelez.

Egy ideje ezt a konfliktust a parapszichológia nevű trükk segítségével próbáljuk meg kicselezni. A parapszichológia az ezoterikus világképből fakadó követelmények élet szeretné lefaragni – a tudomány steril módszereivel. Az archívumok megtelnek szignifikációs számításokkal, de ez az embereket – hál' istennek – nem változtatja meg. A parapszichológia hazug és gyáva, mert még ahhoz sincs bátorsága, hogy tisztán materialisztikus tudományt műveljen, s így egyszerűen megtagadja a nem materiális jelenségeket. Képességei azonban ahhoz sem elegendők, hogy felismeréseikhez tartsa magát, s levonja belőlük a konzekvenciákat. A parapszichológia egyfolytában szaglászik, s a „kiszaglászotról” vitatkozik, de sohasem mer semmibe „beleharapni”. A sors iróniája, hogy mindenki önmagáról mond ítéletet: a parapszichológia névválasztás (görögül a *para* azt jelenti: mellé) is azt fejezi ki, hogy e „tudomány” művelői elmennek a pszichológia mellett.

Az ezotéria mint út

Miután meglehetősen világosan elhatároltuk magunkat mind a tudománytól, mind a parapszichológiától, forduljunk végre az ezoterikus út felé. Ennek az útnak a célja az emberi teljesség, a bölcsesség megtalálása, a polaritás legyőzése, az Istennel való egyesülés; az Unio Mystica, a kémiai menyegző, a kozmikus tudat elérése. Ezek a fogalmak az emberi út végcélját próbálják körülírni. Meglehet, ezek a kifejezések most még frázisnak hatnak, de remélem, a következőkben egyre több tartalommal telnek majd meg.

Ahhoz, hogy ezt a célt elérjük, meg kell ismernünk az univerzum törvényeit, s meg kell tanulnunk, hogyan értsük meg őket. Gyarapodó felismeréseink nyomán meg kell változnunk, tudatosabbá kell válnunk, hogy valódi feladatunkat és célunkat világosabban megértsük. Igen hasznos, ha egy ilyen úton vannak tájékozódási pontok, útmutatók és útjelző táblák, amelyek az egyes kereszteződésekben felvilágosítanak, eligazítanak bennünket, hogy merre is menjünk tovább. Ilyen segédeszközök az ezoterikus technikák és diszciplínák, sok van mindkettőből. Említsük meg példaként itt a legfontosabbakat: asztrológia, kabbala, tarot, alkímia, mágia, jóga, meditáció, Ji Csing. Ezek a diszciplínák azonban semmiképpen sem öncélúak, hanem a tájékozódásban segítenek, útmutatók utunkon.

Gyakran esünk abba a hibába, hogy leragadunk egy útjelzőnél, ahelyett, hogy utunkat követnénk. Ezt teszik azok, akik csak az asztrológiára, vagy csak az ingára esküsznek. Van egy sereg olyan specialista, aki azt képzei, hogy saját területén már meg is találta a kulcsot a világ problémáinak megoldásához. Ezek az emberek, sajnos, megrekednek kedvenc útmutatójuknál, és így saját magukat akadályozzák abban, hogy az úton továbbhaladjanak. Pedig az ezoterikus diszciplínák feladata éppen az, hogy a régi rögződésektől megszabadítsanak: csak hogy éppen ők igen gyakran választott útmutatójukhoz tapadnak. Azt hiszik tehát, hogy továbbjutottak, s nem veszik észre, hogy csak a rögződés tárgya változott meg.

Ehelyütt szóljunk még az ezotéria keleti és nyugati technikáiról. Minden ezoterikus fejlődés végpontja az igazság megismerése. Igazság csak egy van. Ennek az igazságnak az elérését a különböző korokban és kultúrákban különböző módszerek szolgálták. Ezek – segédeszközként – egyformán jók és használhatók. Ennek ellenére azt kell mondanunk: mindenki saját kultúrája rendszereihez és szimbólumaihoz áll a legközelebb. Egy nyugati ember számára sokkal nehezebb s rendszerint jóval tovább is tart a Kelet útmutatásait követve célhoz érni.

Ezt csak azért említem meg, mert napjainkban nagyon divatosak a keleti vallások és ezoterikus rendszerek. Ezért aztán nehéz észrevenni, milyen gazdag a választék itt

Nyugaton ezoterikus módszerekből. Pedig ezeknek megvan az az előnyük, hogy jobban alkalmazkodnak gondolkodás- és életmódunkhoz.

Ezért támaszkodom, csaknem minden munkámban, kizárólag a nyugati ezotéria négy nagy oszlopára: az asztrológiára, a kabbalára, az alkímiára és a mágiára. Ezeket többnyire magasrendű tudományokként tartják számon, amelyekből az idők során olyan másodrendű tudományok fejlődtek ki, mint az asztronómia, a kémia stb.

Az ezotéria egyidős az emberiséggel. Mindig volt és mindig lesz. Kezdetől fogva őrzi mindazt a tudást, ami az emberek számára az univerzumról hozzáférhető. Tanításai függetlenek az időtől, sosem kell korrigálni, vagy modernizálni őket, hiszen nem öregszenek el.

A modern tudomány nem érti, hogy minden tudás mindig jelen van. Abban a tévhitben él, hogy minden felfedezéssel közelebb kerülünk az igazsághoz, s csak idő kérdése, mikor fogunk „mindent” tudni.

Ezoterikus szemmel nézve mindez éppen fordítva van. A tudás mindig jelen van, de az embernek kell fejlődnie ahhoz, hogy felismerhesse. Lássunk egy példát: Homérosz költeményei igen régóta megvannak, de a gyermeknek, tanulnia kell az iskolában, és lassan odáig fejlődnie, hogy e költeményeket képes legyen elolvasni és meg-

érteni. A gyermek számára nincs jelentősége annak, hányan olvasták előtte Homéroszt, ő először olvassa, pedig évezredek óta olvasható.

A hermetikus filozófia

Ha a valóságot egy körrel ábrázoljuk, akkor azt mondhatjuk: a tudomány ezt a kört cikkekre osztja, speciális tárgyakra (mint orvostudomány, fizika, kémia, biológia stb.). Azt reméli, hogy a speciális területen folytatott kutatások egyszer majd elérkeznek a kör középpontjába. Ez az eredeti cél azonban egyre elérhetetlenebb messzeségbe kerül, mert a magas fokú specializáció mind jobban és jobban megnehezíti az interdiszciplináris megértést.

Az ezoterikus foglalatosság nem a kör kerületén, hanem a centrumában kezdődik. Az ezotéria az egyetemes törvényszerűségeket vizsgálja – ha ezeket felismertük, már csak rá kell vetítenünk őket a kör egyes cikkeire, vagyis a speciális területekre. A specialistát zavarja az ilyen tudás, mert minden területre vonatkozik, s képes minden sajátos részletet adekvát módon beilleszteni a valóság egészébe.

Az ezoterikus gondolkodás a hermetikus filozófia alapelvét követi. A hermetikus filozófiát az ezotéria ősatyjáról nevezték el, akit így hívtak: Hermész

Triszmegisztosz. Ez a „háromszorosan is nagy Hermész” beavatott volt és pap Egyiptomban, pontos életútja a történelem homályába vész. Tizenöt tézisének zöld, keleti korundból készített táblára írta fel: ez minden bölcsességek kvintesszenciája. A tábla, melynek jó ideje nyoma veszett, Tabula smaragdina néven vonult be a történelembe. Ennek a smaragdtáblának a szövege így hangzik:

HERMÉSZ TRISZMEGISZTOSZ: TABULA SMARAGDINA

1. Való, hazugság nélkül, biztos és igaz.
2. Az, ami lenn van, ugyanaz, mint ami fenn van, és ami fenn van, ugyanaz, ami lenn van. Így érted meg az egyetlen csodát.
3. És ahogy minden dolog az Egytől származott, az Egy gondolatból; úgy, elfogadva azt, lett minden teremtett dolog.
4. Apja a Nap, anyja a Hold.
5. A szél hordozta méhében.
6. Dajkája a föld.
7. Ez a világ első anyagának forrása.
8. Ereje tökéletes, ha a földre visszafordul.

9. Válaszd el a földet a tüztől, a durvát a finomtól, gyengéden, hozzáértéssel.
10. A földről az égbe száll, aztán pedig a földre, befogadja a magasabb és az alacsonyabb erőket. Így éred el a világ legnagyobb dicsőségét. Ettől kezdve menekül előled minden sötétség.
11. Ez a nagy erő erejének ereje: mert minden légneműt legyőz, és minden szilárdat áthat.
12. Így teremtették a világot.
13. Annak, ami ezt a módszert követi, eredménye csodálatos lesz.
14. Ezért hívnak Hermész Triszmegisztosznak, mert a világ tudásának három része birtokomban van.
15. Amit a Nap műveleteiről mondtam, befejeztem.

(Hamvas Béla fordítása)

Tudom, hogy első látásra milyen semmitmondó lehet ez a szöveg a modern ember számára. Ez azonban nem a szöveg hibája, hanem megértőképességünké. E tizenöt tézis összefoglalja mindazt a tudást, ami az ember számára valaha is hozzáférhető volt: egyszerre írja le az univerzum teremtését és az alkimista bölcsek kövének előállítását. Annak a számára, aki teljességében megérti ezt a szöveget, fölöslegessé vál-

nak a könyvtárak, birtokában lesz a bölcsesség egésze, „amiből semmi sem hiányzik: teljes és egész”.

Biztosan vannak, akiknek ezek a megállapítások fantasztikus rajongásnak tűnnek, s ez elegendő ok lesz számukra, hogy az ezotéria iránti érdeklődésüket ismét egy életre feladják. Aki azonban veszi a fáradságot, és tanulmányok útján egyre mélyebben behatol a hermetikus nyelv és szimbolika rejtelseibe, egyszer talán maga is átélheti e szöveg jelentőségét.

Az analógia törvénye: amint fenn, úgy lenn

Pillanatnyilag csak a kettes számú tézissel foglalkozunk, amely így szól: „Az, ami lenn van, ugyanaz, mint ami fenn van, és ami fenn van, ugyanaz, ami lenn van. Így érted meg az egyetlen csodát.” Ez a tézis, melyet többnyire rövidítve idéznek: „amint fenn, úgy lenn”, a hermetikus filozófia kulcsa. Az a feltételezés áll mögötte, hogy az univerzumban mindenütt, fenn és lenn, „az égben és a földön”, makrokozmosz és mikrokozmosz szinten, tehát a megjelenési formák minden szintjén ugyanazok a törvények uralkodnak.

Például az érzékelés esetében: a kontinuumnak mindig csak egy darabját ismerhetjük meg, a fény spektrumnak csak kis részét látjuk, csak meghatározott területen belül halljuk a hangfrekvenciákat. Egyes állatok olyan hangokat vagy színeket is képesek észlelni, amelyekre az ember segédeszközök nélkül képtelen. Ugyanígy van ez a képzelőerővel is. Csak közepes nagyságú dimenziók elképzelésére vagyunk képesek – ha valami túl kicsi vagy túl nagy, fogalmilag még gyakran ki tudjuk fejezni, elképzelnünk azonban lehetetlen.

Manapság tudjuk például, hogy egy vasdarab szinte kizárólag köztes terekből áll, amelyek körül atomrészecskék köröznék. A szilárd részecskék közti távolságok relációja megfelel az égitestek közötti távolságok relációjának a naprendszerben. Bármilyen pontosan tudjuk is mindezt, egy masszív vastömb megpillantásakor mégis nehezen tudjuk elképzelni.

Képzelőerőnk számára a vírus – mint önálló organizmus – túl kicsi, tízmillió fényév távolság pedig túl nagy. Megismerésünk rá van utalva, az emberi, a „közepes” nagyságrendre. Minden, ami ez alatt vagy e fölött van, csak segédeszközzel, vagy többnyire még azzal sem megközelíthető.

Ezen a problémán segít át bennünket az „amint fenn, úgy lenn” zseniális formulája. Ennek alapján ugyanis lehetőségünk nyílik rá, hogy a törvények szemléletét és

kutatását az általunk megközelíthető területre korlátozzuk, majd az ezúton nyert tapasztalatokat analóg módon átvigyük a számunkra megközelíthetetlen szintekre is. Ez az analógiás gondolkodás teszi lehetővé az ember számára az univerzum korlátlan felfogását. Az analógiás gondolkodás nem kauzális gondolkodás, ezért napjainkban szokatlannak tűnik. Később még konkrétan megvizsgáljuk ezt az asztrológia területén.

Az „amint fenn, úgy lenn” analógiája csak akkor jogosult, ha képesek vagyunk felismerni az univerzum teljességét mint kozmoszt. (*Kosmos* görögül annyit jelent: rend.) A kozmosz viszonytörvények uralma alatt áll, a véletlennek nincs helye benne.

A véletlen, mint kiszámíthatatlan s nem törvényszerű esemény, minden kozmoszt káosszá változtat. Ha létrehozunk egy komputert, akkor egy kis kozmosz keletkezik: hiszen különféle törvényszerűségek alapján konstruáljuk meg, s működése is e törvények betartásától függ. Ha a kapcsolási körbe szándékosan néhány olyan tranzisztort, kondenzátort vagy ellenállást forrasztunk, amelyek nem tartoznak a törvényszerű kapcsolási tervbe, akkor ezek a beépített véletlenreprezentánsok a teljes kozmoszt káosszá változtatják, a komputer nem üzemeltethető többé rendeltetésszerűen. Ugyanez érvényes világunkra is, mely már az első véletlen bekövetkeztével megszűnne létezni.

Többnyire a tudomány is a természet törvényszerűségeire támaszkodik, mégsem riad vissza attól, hogy ugyanakkor a véletlen fogalmát is beépítse rendszerébe. Ha egy bizonyos magasságból elejtünk egy követ, akkor az nem véletlenül, hanem törvényszerűen fog leesni. Ha ez a kő történetesen X. úr fejére esik, akkor X. úrnak éppígy nem véletlenül, hanem törvényszerűen esett a kő a fejére. Sem a tény nem véletlen, az ugyanis, hogy X. úr fejére esett egy kő, sem az az időpont, amelyben ez történt. Nem véletlenül beteg az ember, nem üti el véletlenül az autó, nem véletlenül születik szegény vagy gazdag szülők gyermekének, és így tovább.

Még egyszer: véletlen nem létezik. Minden esemény mögött egy törvény áll. Először nem mindig felismerhető számunkra ez a törvény. Ez azonban nem jogosít fel bennünket arra, hogy a törvény létét tagadjuk. A kövek akkor is törvényszerűen lefelé estek, amikor az emberiség még nem jött rá a szabadesés törvényére.

Az már megint csak a sors iróniája, hogy a véletlen profi védelmezői, a statisztikusok nem engedhetik meg maguknak, hogy saját véletlen-fogalmuk tarthatatlanságát a rájuk jellemző módszertani szigorúsággal bebizonyítsák. A statisztikus ugyanis azt gondolja, hogyha kockát vetünk, az eredmény véletlenül lesz három, öt vagy valamilyen más szám. Ha viszont elég sokáig foglalatoskodunk kockavetéssel, a kidobott számok összege törvényszerű görbét mutat, amelyet szabványos (vagy: normális)

eloszlásnak nevezünk. Minő csoda! Az egyes nem törvényszerű eredmények összege törvényszerűséget mutat. Hiszen végül is egy test törvényszerű röppályája sem egyes véletlen szakaszokból tevődik össze! Ha a statisztikusoknak igaza lenne, annak is érvényesnek kellene lennie, hogy minél gyakrabban számoljuk el magunkat egy feladványban, annál helyesebb lesz az eredmény. Hasonló a darwinista logika is, amely szerint az evolúció a génbalesetek(!) összeadódásával magyarázható.

A nagy számok törvényszerű szabványeloszlása magától értetődően bizonyítja, hogy törvényszerű, egyes eredményekre épül. Legjobb esetben is csak azt mondhatjuk, hogy az egyes dobások eredménye túl kicsi ahhoz, hogy törvényszerű determináltságukat azonnal észlelhessük, és, hogy mi, emberek, rá vagyunk utalva az események egy bizonyos minimális nagyságára ahhoz, hogy azokból következtetéseket tudjunk levonni.

A világ szemlélése arra késztet bennünket, hogy kozmoszról beszéljünk, ezért aztán ki kell zárnunk mindenféle véletlent. Egyébként magán a „véletlen” szón is felismerjük, hogy eredetileg más értelme lehetett. (Véletlen németül: Zufall: megesés, odaesés). Azt jelzi, ami az emberrel törvényszerűen megesik. Ha a kozmosz rendezett egységet mutat, akkor mindenütt ugyanannak a törvényszerűségnek kell uralkodnia, mind nagyban, mind kicsiben, „amint fenn, úgy lenn”.

Ez az analógia jogosította fel Paracelsust arra, hogy az embert mint mikrokozmoszt azonosnak tartsa a makrokozmoszsal. Az ember a makrokozmosz univerzum hű képe – semmi sincsen kívül, ami analógiásan ne lenne meg az emberben, és fordítva. Ezért áll a delphoi templom falán a felirat: „Ismerd meg önmagad, hogy megismerhesd Istent.”*

Test, lélek és szellem

Ha közelebb megyünk az emberi makrokozmoszhoz, először az emberi testtel találkozunk. Élő ember esetében ez a test a megfelelő kemikáliák pusztá összegétől – amelyekből építkezik – abban különbözik, hogy ezek mind egy közös ideának vannak alárendelve, s az „ember” nevű összkoncepciót szolgálják.

Ez korántsem magától értetődő. Sokkal inkább magától értetődő az a folyamat, amelyet a hulla bomlásakor figyelhetünk meg: az egyes kémiai alkotórészek saját törvényszerűségüket követik („saját akaratukat”), nincsenek alávetve semmilyen ösz-

* A delphoi Apolló templom oszlopcsarnokában lévő felirat eredetileg így hangzik: “Ismerd meg önmagad, és tanúsíts önmérsékletet.” (*A kiadó*)

szefogó koncepciónak. Ha ez az élő ember esetében nem így van, akkor ebben valamely instanciának kell közreműködnie, amely befolyásolni és ezáltal koordinálni tudja az anyagi különbözőségeket. Ez az instancia azonban csak az élő emberre van befolyással, a halottban nem működik többé.

Köztudott, hogy a halál pillanatában anyagi szinten semmi nem tűnik el az emberből. Ennek egyenes következménye, hogy az általunk kutatott instancia nem lehet materiális természetű – ez nem is várható el tőle, hiszen ha lényegi kritériuma az, hogy képes az anyagot koordinálni, nehezen lehetne ő maga is anyag.

Mindenki tapasztalatból tudja, hogy egy emberből halála pillanatában a tudata, az élete tűnik el. Kézenfekvő tehát, hogy az általunk kutatott instancia azonos a fenti két fogalom valamelyikével. De mi is a tudat? Az ember tudatában van önmagának. Születésétől haláláig mint létező, érzékelő individuumot éli meg önmagát. Ez a tudat olyan kontinuitást képez, amit a test – mely folyamatosan sejteket épít fel és le – nem birtokol.

Egy másik, régebben használt fogalom neve: lélek. A lélek tudat, individualitás, az az instancia, amely a test anyagi építőköveit egységgé fogja össze és koordinálja. A lélek olyan instancia, amely minőségileg különbözik az anyagi természetű testtől.

A modern pszichológia sajnos nem ismeri a lélek fogalmát. Bár nagyra van szakterminológiájával, amivel azt a látszatot kelti, mintha ismerné a lélek természetét, sőt annak mélységeit és rétegeit is, a valóságban azonban a pszichológia még távoli érintkezésben sincsen az emberi lélekkel.

A pszichológia az emberben lévő „pszichés tényezőt” vizsgálja. Ez a valami azonban nem a lélek, hanem a tudomány terméke, elimináció. E két fogalom összecserélése vezette a pszichológiát arra a megállapításra, hogy az ember lelki tevékenysége az agy s az intakt idegrendszer terméke, amiből következik, hogy a materiális előfeltételek megsemmisülésével a „lélek” is megszűnik létezni. A tudomány fogalmi és gondolati slampossága majdhogynem lehetetlenné teszi, hogy a dolgok valamelyest is saját helyükre kerülhessenek.

1. Ha lélekről vagy tudatról beszélünk, ezen olyan önálló, nem anyagi instanciát értünk, amely sem nem terméke az anyagnak (az agynak, a központi idegrendszernek vagy ilyesminek), sem nem függ ezektől. Ennek a léleknek a létezéséről a vallások, a beavatottak és az okkultisták mindig is tudtak, s azt is tudták, hogy ez a lét a halálon túl is folytatódik: A közvélemény és a tudomány azonban szemmel láthatóan szenzációsnak és megdöbbentőnek tartja, ha egy mai kutató, mint például az amerikai dr. Moody és mások klinikai halálból reanimált emberek beszámolóit közlik, hát még ha

ezekben egybehangzóan arról számolnak be az érintettek, „hogyan hagyták el saját testüket a többiek számára láthatatlanul, hogyan tartózkodtak továbbra is a térben, ahol mindent továbbra is láttak, hallottak és érzékeltek”.

2. A pszichológia psziché- vagy lélekfogalma (s ebbe a mélypszichológiát is beleértjük) a fent leírt fogalommal nem azonos, annak csupán eliminációja. A pszichológia lélekfogalma az ösztönök, szorongások, konfliktusok és komplexusok helye, a lélek kihatásainak gyűjtőfogalma, a hatást kibocsátókhoz azonban egyáltalán nem közeledik. Úgy gondolják, hogy a hatást maga az agy vagy a központi idegrendszer bocsátja ki. A macska tehát saját farkába harap. Ki ösztönzi munkára az agyat és az idegrendszert? Köztudomású ugyanis, hogy az anyagnak információra van szüksége ahhoz, hogy tevékenykedjék, az információ azonban soha nem anyagi természetű. Később pontosan be fogjuk mutatni az információ és az információhordozó közötti különbséget. Egyelőre csak azért érintettük ezt a témát, nehogy valaki a génekben keresse az információt.

Végül említsük még meg, hogy mindenütt a természetben, ahol alaki folyamatok zajlanak le, tudatnak vagy léleknek kell jelen lennie. Minden állatnak, minden növénynek, minden embernek lelke van. A földi létezés keretein belül a léleknek is anyagi hordozóra van szüksége, ennek azonban finomabb természetűnek kell lennie.

Ezért beszélnek okkult körökben az úgynevezett asztráltestről. Ebben az összefüggésben említésre méltóak az amerikai Yale egyetem professzorának, Harold Saxon Burrnak, legújabb kutatási eredményei. Burr fejlett technikai körülmények között vizsgálta azt az elektromos mezőt, amely az élő szervezetet körülveszi. Így például az mákszem körüli mezőben megtalálta az érett, kifejlett növény formáját, a békapete körüli mezőben a béka formáját tudta kimutatni.

Ebből arra a következtetésre jutott, hogy minden élőlényt ilyen elektromágneses mező vesz körül. Ebben a láthatatlan, de mérhető tér-képben minden új sejtnek megvan a maga helye. Ezek a kísérleti eredmények azt az ezoterikus állítást támasztják alá, amely szerint minden élőlény egy számára előre adott formába fejlődik bele.

Ennek ellenére óvakodjunk attól, hogy ezt az elektromágneses mezőt tartsuk a léleknek. Sokkal inkább azt mondhatnánk, hogy ez a mező az asztráltest anyagi korrelátuma. Hasonló tévedést fejez ki az a nézet is, amely szerint az úgynevezett Kirlián-fotón az asztráltest képét látjuk. A Kirlián-fotón valójában csak az élőlény energetikus kisugárzása és a magas feszültségű mező közötti cserehatás látszik.

Miután valamelyest megkíséreltük tisztázni a test és a lélek mibenlétét, hátra van még egy igen fontos fogalom, s ez nem más, mint „az élet”. Az élet nem lehet azonos a tudattal. Hiszen az öntudatlanság és a halál között a nyelv is különbséget tesz. Az

élet szintén nem állhat anyagból, csak az élet hatása válik láthatóvá az anyagon belül. Az élet fogalma a legtitokzatosabb fogalom.

A tudomány már magát a lelket sem ismeri, az élet megértésétől még távolabb áll: csupán az élet anyagi megnyilvánulásai foglalkozik, nem magával az élettel. Az ember életet sem teremteni, sem elpusztítani nem tud. Az élet olyan minőség, amely tökéletesen kivonja magát az emberi beavatkozás alól.

Mindenki hallott már a klasszikus hármasságról: test, lélek, szellem. A hermetikus filozófia tanítása szerint a szellem az élet. Az élet (szellem), ellentétben a lélekkel, személytelen, anonim. Csak egy szellem, egy élet van. Részt vehetünk benne, ha e szellem rajtunk keresztül is működik - ilyenkor élünk. Ha „földi életünket” befejezzük, csak a kapcsolatnak lesz vége – az életből magából semmiképpen sem pusztul el semmi. Csak egy szellem van – ezáltal az élet bennünk az egységet reprezentálja –, ez az az „isteni szikra”, amely minden élőlény sajátja.

Eszerint az ember is – mint a természet bármely más teremtménye – test, lélek és szellem hármasságából áll. Önmagát egységként érzékeli, s ezt az egységet „én”-nek nevezi. Közelebbről nézve az ember „testi egysége” is további egységekre osztályozható; mint például a szervek egységeire. A szerv is egy individuális egység. Egyébként nem tudnánk megkülönböztetni a szívet a májtól. Ez a funkcionális individuali-

tás azonban azt feltételezi, hogy minden szervnek individuális tudata van. Nyilvánvalóan szokatlan gondolat ez, miután mindig csak magunknak tulajdonítunk tudatot. Ezenkívül néhányan hajlandóak még a kutyájuknak tudatot tulajdonítani, bár a kutya tudata ugyebár kétségtelenül teljesen más, mint az emberé. Igen sok ellenállásba fog ütközni azonban az a személy, aki egy légynek tulajdonít tudatot, bár felmerül a kérdés, hogy miben rejlik az ilyen esetben a kutya és a légy között húzott elválasztóvonal jogosultsága. Minden lénynek, amely élve fejlődik, s individualitást mutat, tudata van akkor is, ha nekünk nehézséget okoz tudatunkkal behelyezkedni más életformák tudatába.

Sajnos, vagy hál' istennek, de szerveinknek is saját tudatot kell tulajdonítanunk. A máj szintén önmagába zárt egységként, individualitásként érzékeli önmagát. Egyedüli és kizárólagos feladata, hogy mint máj betöltse törvényszerű funkcióját, mert egyébként a fölérendelt individualitás, az ember, amelybe ő (a máj) integrálva van, rosszul érezné magát.

Ha tovább elemezzük a máj nevű individuumot, újabb egységekbe ütközünk, amelyeknek a neve sejt. A sejtek egyenként szintén individuumok. A sejt él, szaporodni képes, kétségtelen tehát, hogy tudata is van, amely az „én vagyok” érzékelésére képes. Feladata, hogy teljesen és egészen „májsejt” legyen.

Ha ehhez nincsen kedve, és személyes szabadságvágy ébred benne, ráksejtté válik, ugyanis elhagyja a nagyobb rendet. Az, akiben ilyen önállóságra ébredt sejtek vannak, nem szokott gratulálni nekik újonnan elnyert szabadságukhoz, inkább megpróbálja őket eltávolítani, hogy saját létét megőrizze.

Amint a sejt, mint individuum, része egy nagyobb individuumnak, a szervnek, a szerv is része egy nagyobb szervezetnek, az embernek, s az ember is csak része egy még nagyobb egységnek. Az ember is csak egy sejt egy nagyobb szervezetben, amelyet a Föld nevű égitestnek hívunk. Mint a többi égitest, a Föld is individuális intelligencia, amely nemcsak testtel, hanem tudattal is rendelkezik. Ha ez nem így lenne, nem egy élő égitesttel lenne dolgunk, hanem egy halott égitesttel. Ahogyan felbomlik a halott ember teste, felbomlik a halott égitestek teste is, figyeljük csak ezt meg például az aszteroidövbén.

Hozzá kell szoknunk végre, hogy ne csak testi megjelenésformákat lássunk. Minden testnek – legyen az kő, növény vagy állat – lelke és szelleme is van. Ha nem így volna, csak hullát látnánk, amely hamarosan elveszíti formáját. Az égitest is csak egy nagyobb élőlény szerve, a naprendszeré, és így tovább. Ha egy kicsit is átgondoljuk ezt a rendet, hamarosan tudatára ébredünk, hogy nekünk, mint sejteknek, szintén az a feladatunk, hogy betöltsük az egészben ránk rótt szerepet. Igyekeznünk

kell tehát, hogy lehetőleg hasznos sejtek legyünk, ahogyan testünk sejtjeitől is elvárjuk ezt, mert különben e világ ráksejtjeivé válhatunk. Ha pedig szándékosan elhagyjuk ezt a rendet, hogy megkóstoljuk félreértett szabadságunkat, ne csodálkozzunk, ha megsemmisülünk. Hiszen: amint fenn, úgy lenn.

HIPNÓZIS – A VALÓSÁG KARIKATÚRÁJA

*Csak az értheti meg a felelősség nehézségét,
aki teljesen felfogja, hogy a felelősséghez
hosszú és kemény munka szükséges.*

G. Gurgyijev

A hipnózis nem tartozik feltétlenül az ezotéria körébe. Azt, hogy most mégis miért tárgyaljuk, több okkal alá fogjuk támasztani:

1. Azokat az embereket, akik okkultizmussal foglalkoznak, mindig is különös izgalmossal töltötte el a hipnózis gondolata.
2. Napjainkban a hipnózis elfogadottá vált a nyilvánosság előtt, mint különösen hatékony „gyógyeszköz”, emellett gyakran attól sem riadnak vissza, hogy a hipnózisterápiára egy kis ezoterikus címkét ragasszanak.
3. Ha a hipnotikus jelenségeket „példázatnak” tekintjük, analóg módon tényleg fontos következtetéseket vonhatunk le belőlük a valóságra nézve.

4. Utoljára, de nem utolsó sorban: első reinkarnációs tapasztalataimat hipnotikus állapotban kiváltott regresszió útján nyertem. Habár reinkarnációs terápiámban már évek óta nem alkalmazok hipnózist, a közvélemény – nekem kellemetlenül – még ma is összekapcsolja velem a nevet, pusztán azért, mert az első, kísérleti fázisban segítségül hívtam a hipnózist.

Az úgynevezett tudományos orvosi hipnózisnak terjedelmes szakirodalma van, ezekből a könyvekből megtudhatjuk, hogy a hipnózis története 1775-ben kezdődik. Ebben az időben élt Bécsben egy orvos, Friedrich Anton Mesmer, aki a betegségeket és fájdalmakat mágneslapok ráhelyezésével próbálta gyógyítani. Az ötlet tulajdonképpen ősrégi, Paracelsusnál is megtaláljuk, sőt a *Bibliában* is.

Mesmer, aki a mágnessel szép sikereket ért el, egy napon megpróbálta a mágneslapokat emberi kézzel helyettesíteni. Miután a kézrátétellel való gyógyítás sikeres volt, Mesmer arra a következtetésre jutott, hogy az emberben is van valamilyen erő, ami igencsak hasonlít a magnetikus erőhöz. Ezt az emberi tulajdonságot Mesmer „animális magnetizmus”-nak nevezte el. Az animális itt azt jelenti: „élő, lelkes”. Ezzel csak azt a különbséget akarta kifejezni, amely a vas magnetizmusa és hasonló helyzetben az emberi kéz ereje között van. Meglehetősen ostoba dolog, hogy az animális magnetizmust állati magnetizmusnak fordították.

Mesmer terjedelmes művében leírja az animális magnetizmus elméleti alapjait. Jelentős gyógyeredményei következtében kora csodadoktorává vált, akit legalább annyian tiszteltek, mint ahányan gyűlöltek. Bécset el kellett hagynia, Párizsban élt, s „mesmerizmus”-nak nevezett módszerével kezelte a társadalom elitjét.

Végül is a vitatott animális magnetizmust a Francia Tudományos Akadémia is vizsgálni kezdte tudományos módszerekkel, hogy állást foglalhasson az új gyógy mód körül folyó nyilvános vitákban. Hosszas vizsgálódás után a tudományos grémium arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy a Mesmer-féle magnetikus erő jelenléte nem bizonyítható. Ezzel Mesmer felett kimondták a tudomány halálos ítéletét, Mesmernek Párizsból is távoznia kellett, s végül magányosan, nyomorban halt meg.

Jogos az a büntudat, amely napjaink tudományos életét arra ösztökéli, próbálja meg legalább utólag rehabilitálni Mesmert. Így ma már minden tankönyv Mesmert „mint a hipnózis tulajdonképpeni atyját” ünnepli, „akinek az volt a tragédiája, hogy bár felfedezte a hipnózis csodálatos erőit, azonban teljesen tévesen, magnetizmusként interpretálta őket”. Ezzel a tudományos ítélettel persze másodjára is megbélyegzik Mesmert. Szegény fejének ugyanis a hipnózishoz semmi köze sem volt. Nem nevezhetünk halálában valakit olyan dolog ösatyjának, amivel életében egyáltalán nem foglalkozott.

Akkoriban a tudomány nem értette meg a magnetizmust, s bizony ma sem érti. A magnetizmus önálló kezelési módszer, amelyet a magnetizőrök mind a mai napig alkalmaznak. A magnetizmusnak semmi köze a hipnózishoz. Az orvostudomány mégis igen jól teszi, ha behatóan foglalkozik Mesmer művével, ősrégi hiányosságot pótol ezzel. Miután manapság szorgalmasan tanulmányozzák a magnetikus mező gyógyító hatását, eljön lassan az a nap, amikor a tudomány – legalábbis egy részterületen – eléri majd Paracelsus fejlettségi szintjét.

A hipnózis és a pszichoanalízis felfedezése

Miután Mesmert tisztáztuk a hipnózis felfedezésének gyanúja alól, térjünk most át az angol szemorvosra, Braidre, aki 1843-ban a következő felfedezést tette: ha valaki néhány percen keresztül olyan fényes tárgyat fixál, amely enyhén szemmagasság felett, körülbelül húsz centiméterre van, a szemhéj reflexszerűen lecsukódik, s egy alváshoz hasonló állapot jön létre. Mivel tehát a fixáció által létrejött állapot igen hasonlít az alváshoz, Braid a jelenséget „hipnózis”-nak nevezte el (*hypnos* görögül: alvás). Ha tehát mindenképpen ősapát akarunk keríteni a hipnózisnak, melynek törté-

nete messze visszanyúlik a görög szentélyek gyógyálmaihoz, akkor leginkább még Braid jöhet szóba.

A hipnózis újabb kori történetének következő fontos állomása Nancy és Párizs. Nancyban a hipnózis továbbfejlesztésén és kutatásán Liébeault és Bernheim dolgozott (1866-1884). Ők szóbeli szuggesztióval próbálták elérni a hipnotikus állapotot – sikerrel. Elméletük középpontjában, mint a hipnózis lényegi faktora, a szuggesztió áll. A mai terminológia szerint motivációs pszichikai ráhatásról beszélünk.

Körülbelül ugyanebben az időben a párizsi Salpétriére Idegklinikán Charcot, a híres elmeorvos és agyfiziológus is hipnózissal kísérletezett. Páciensei – a kornak megfelelően – majdnem kizárólag hisztériások voltak; Charcot-nak feltűnt a hisztéria tünetei és a hipnózis során fellépő jelenségek közötti hasonlóság. Miután akkoriban, mint minden más pszichózt, a hisztériát is ismeretlen agymegbetegedésnek tartották, kézenfekvő volt, hogy Charcot a hipnózis elméleti magyarázatát szintén az agy meghatározott fiziológiai folyamataiban keresse.

Sigmund Freud fiatal, sikertelen orvos korában felkereste Bernheimet Nancyban, és Charcot-t is Párizsban, hogy megtanulja tőlük a hipnózis technikáját. Visszatért Bécsbe, de a saját praxisában nem volt különösebb sikere az újonnan elsajátított hipnózisterápiával: egyszerűen nem feküdt neki a dolog. Bár egy jó hipnotizőrnek nincs

szüksége veleszületett természetfeletti képességekre, mégis, mint a zenéhez, a hipnotizáláshoz is kell némi tehetség. A hipnózis technikája ugyanúgy elsajátítható, mint a zongorázásé – ám a technika önmagában senkiből sem csinál mestert.

Mindenesetre Freud Bernheimnél megismert egy olyan kísérletet, amely számára további, alapvető megfontolások kiindulópontjává vált. Bernheim kísérleti személyeivel a hipnózis során bizonyos szuggerált cselekvéseket hajtatott végre, és poszthipnotikus szuggesztióval megpróbálta elérni, hogy a felébredés után a kísérleti személyek a hipnózisbeli cselekvésekre és eseményekre ne emlékezzenek (poszthipnotikus amnézia). A hipnózis utáni éber állapotban a megkérdezetteknek tényleg semmilyen emléküik nem volt a hipnózis alatt történekről.

Ezek után Bernheim erős pszichés nyomást gyakorolt pácienseire, hogy erőltessék meg magukat, és emlékezzenek az elfelejtett időtartamra.

Néhány emlékfoszlány föl is merült végül, s a kísérleti személyek lépésről lépésre elérték, hogy emlékezni tudtak minden olyan eseményre, amely a hipnózis során történt. Ezt a tapasztalatot vitte át Freud a neurotikusok kórtörténetére. Azt gyanította, hogy a lelki betegek élettörténetében is kell lennie egy vagy több olyan eseménynek, amelyre az érintett nem akar emlékezni, amelyet tehát emlékezetében elfojtott. Ahogyan azonban pszichológiai eszközökkel megszüntethető a hipnotikusan előidé-

zett emlékezetkiesés, analóg módon annak is lehetségesnek kell lennie, hogy a páciens elfelejtett, illetve elfojtott emlékei ismét tudatosuljanak. Freud az elfelejtett anyag tudatosítására irányuló technikát továbbfejlesztette, s ebben a formájában mi is jól ismerjük „pszichoanalitikus módszer” néven.

Miután későbbi írásaiban Freud negatívan nyilatkozott a hipnózisról, a pszichoanalízis terjedése egyre jobban háttérbe szorította a hipnoterápiát. Kivételt képeznek a kelet-európai országok, amelyekben a pszichoanalízis nem tudott meghonosodni, s így a hipnózis mint pszichoterápiás eljárás elfogadottá vált.

A hipnózis mint jelenség

A hipnózis többnyire három vagy négy szakaszra osztható:

1. a hipnotikus álom indukciója,
2. kísérletek hipnotikus állapotban,
3. ébresztés a hipnózisból és
4. poszthipnotikus utasítások esetleges megvalósítása.

A hipnotikus álom indukciója többnyire úgy történik, hogy verbális úton fáradtságot, álomosságot szuggerálunk, s gyakran alátámasztjuk ezt még valamilyen fényes

tárgy fixáltatásával, például egy tollat, korongot, fémspirált vagy hasonlót mutatunk fel. Ez az első szakasz változó időtartamú, hossza függ a kísérleti személy karaktérétől, és attól is, hogy első hipnózisról van-e szó. Ha valakinél egyszer már elérték mély hipnotikus állapotot, az indukciót később gyakran egy percnél rövidebb idő alatt is sikerül megismételni. Az első hipnózis indukciója ezzel szemben akár tizenöt percig is eltarthat. Ha a hipnotikus állapot bekövetkezett, a kísérleti személy követi a hipnotizőr minden szuggerált utasítását, így az bármilyen kívánt hallucinációt ki tud váltani. Ha például a hipnotizőr azt szuggerálja, hogy elviselhetetlenül hideg van, a kísérleti személy teljes testében vacogni kezd. Ha viszont azt mondja, hogy melegszik, és egyre nagyobb a hőség, a kísérleti személy verejtékezni kezd, s nemsokára csöpög az izzadság a homlokáról. Egyszerű szuggesztióval egyes testrészeket merevé, bénává vagy érzéketlenné tehetünk.

Külső megfigyelő számára még meglepőbb az, amikor kinyitjuk a kísérleti személy szemét – s ez egyáltalán nem töri meg, nem is zavarja a hipnózist. Azt láttunk a kísérleti személlyel, amit akarunk. Könnyedén láttathatunk vele például egy nézőkkel zsúfolt teremben olyan erdőt, amelyben embernek nyoma sincs. A hipnotikus kísérletek határtalanok, ezen lehetőségek kimeríthetlenségét mindenki ismeri, aki egyszer egy nyilvános hipnózison akár csak nézőként részt vett.

Végül említsünk meg még két pszichológiai kísérletet. Ha a kísérleti személy tenyerébe egy fémpénzt teszünk, s azt szuggeráljuk, hogy az egy darab izzó acél, rövidesen hólyag keletkezik a tenyerén. Ha egy cukorbetegnek – aki inzulininjekción él – hipnotikus állapotban fiziológiailag teljesen indifferens főzősóoldatot injekciózunk be azzal a szuggesztióval, hogy inzulint kapott, az amúgy szokásos időn belül annyira csökken az illető vércukorszintje, mintha valóban inzulininjekciót adtunk volna neki. Ezek a példák már közletről érintik a hipnotikus eljárás terápia lehetőségét, amelyeknek értékeiről, illetve értéktelenségéről a következőkben még beszélni fogunk.

Világítsuk meg röviden a „poszthipnózis” jelentését is. Lehetőség van arra, hogy a hipnózisban adott szuggesztiót a felébredés után is működésben tartsuk, de arra is, hogy egy, a hipnózisban adott utasítást olyan jelzéshez kössük, amelyet a hipnózis befejezése után fogunk adni a páciensnek. Ilyen módon éber állapotban a hipnózis bármely jelensége előhívható, ennek csak az a feltétele, hogy a kísérleti személybe „betápláljuk”, s valamilyen jelzéshez kössük. Erre a poszthipnózisra és jelzeshipnózisra álljon itt a következő példa: a hipnózis során azt szuggeráljuk, hogy a jobb kar merev, így mozgásképtelen. Ugyanakkor azt is szuggeráljuk, hogy a kísérleti személy csak akkor tudja a karját ismét megmozdítani, ha háromszor tapsolunk. Ezután felébredtjük a kísérleti személyt. Bár teljesen ébren van, mégsem tudja a jobb karját moz-

dítani. Az igézet csak úgy oldható fel, ha elhangzik a három taps, amelyben a kísérleti személlyel megegyeztünk.

Egy másik, bonyolultabb poszthipnotikus szuggesztió lenne a következő: „Amikor felébresztem, tökéletesen frissnek, pihentnek érzi magát. Abszolút éber. Abban a pillanatban viszont, amikor meglátja, hogy rágyújtok egy cigarettára, hallja, hogy kopognak az ajtón. Odamegy az ajtóhoz, kinyitja s legnagyobb csodálkozására látja, hogy az ajtóban ott áll a Mikulás egy angyal kíséretében. Ezt ön igen sajátosnak fogja találni, hiszen nyár van. Gyanakszik, hogy valaki tréfát üz önnel, és csak beöltözött. Emiatt meg is érinti a Mikulást, meghúzza a szakállát, hogy ellenőrizze, valódi-e. Legnagyobb meglepetésére konstatálnia kell, hogy mind a Mikulás, mind az angyal valódi. A Mikulás beszélni is fog, és még egy ajándékot is átnyújt önnek. Rövidesen mind a ketten elhagyják a termet. Most én felébresztem önt, s minden úgy fog történni, ahogyan azt elmondtam önnek. Ennek ellenére ébren semmire sem fog emlékezni abból, amit most megbeszéltünk.”

Ezek után felébreszthetjük a kísérleti személyt, semmire sem fog emlékezni. Ha egy idő múltán a hipnotizőr rágyújt a cigarettára, a szuggerált történet minden részletében le fog zajlani, bár valójában se nem látni, se nem hallani semmit.

Az itt leírt szuggesztió igen komplex, mert mind akusztikus (kopogás, beszéd), mind optikai (Mikulás, angyal, ajándék), mind taktilis (a szakáll megérintése) hallucinációkat tartalmaz. Ehhez jön még a szuggerált kétség, a jelenség kritikája, ezt azonban a kísérleti személy az ellenőrzéssel eloszlatja... (... Gyanakszik, hogy valaki tréfát űz önnel, és csak beöltözött!)

Van még egy fontos jelenség, amelyet többnyire poszthipnotikus szuggesztió esetén figyelhetünk meg: a racionalizáció tendenciája. Minden megbízatás, amelyet a hipnózis során adtunk, kivitelezésre kerül éber állapotban is; a kísérleti személy tesz valamit, mert egyszerűen tennie kell, de nem tudja, hogy miért teszi. Ha a hipnózisbeli megbízatás túlságosan logikátlan, a kísérleti személy maga is csodálkozva figyeli, hogy mit csinál.

Az emberekben mélyen gyökerezik az az elképzelés, hogy mindent azért tesznek, mert meg akarják tenni. Ezért aztán, ha megkérdezzük a kísérleti személyeket, miért teszik éppen ezt vagy azt, sosem fog eszükbe jutni, hogy csak utasítást hajtanak végre. Inkább görcsös kísérleteket fognak tenni arra, hogy cselekedeteik magyarázatául valamilyen plauzibilis, elfogadható okot találjanak.

Egy hipnózismodell

A továbbiakban még részletesen meg fogjuk beszélni, hogy a fent leírtaknak mi a jelentősége számunkra. Először azonban azt szeretnénk megmagyarázni, mi is tulajdonképpen a hipnózis, és hogyan jönnek létre ezek a gyakran hihetetlen jelenségek. A tudományban nem létezik általánosan érvényes hipnóziselmélet, s a sokféle elméletet nem szeretném még a magaméval is gazdagítani. Inkább néhány szemléletes példával bemutatom a hipnózis folyamatát.

Képzeld el, hogy színházban ülünk. Az előadás még nem kezdődött el, figyeljük a körülöttünk lévő zsongást. Figyelmünket még nem irányítottuk egyetlen pontra, így sok mindent érzékelünk. Az embereket, a színház belső terét, a szomszéd székeken ülők öltözékét, egy pillantásnyira a programfüzetet, a hangszerek hangját. Tudjuk, hogy szombat este van, másnap kialhatjuk magunkat. Előadás után talán még beülünk valahová. Gondolatok, megfigyelések, benyomások sokasága kavarg bennünk.

A terem elsötétedik, a függöny felemelkedik, a darab elkezdődik, s a cselekmény leköt bennünket. Így az imént még csapongó figyelmünk egyre inkább a színpadon folyó eseményekre koncentrálódik, ugyanakkor minden teljesen közömbös és érdektelen lesz számunkra, ami körülöttünk van. Amíg együtt szenvedünk és reményke-

dünk a színpadi hősökkel, nem gondolunk hétköznapijainkra, sem az előadást követő vacsorára. Szó szerint elfelejtjük, hogy mások is jelen vannak, sőt azt is, hogy egyáltalán színházban vagyunk. Csak amikor lemegy a függöny, és kivilágosodik a nézőtér, találjuk magunkat ismét az „itt és most”-ban.

Egy ilyen szituációban egyszerűen az történik, hogy a tudat egyetlen pontra koncentrál. Koncentráció esetén a tudat beszűkül az érdeklődés tárgyára, s mind a tudatból, mind érzékelési mezőnkől minden más eltűnik (külső ingerelszegényedés). Ez mindennapos folyamat, különböző intenzitással, de állandóan megtörténik velünk. Mindenki ismeri azt a jelenséget, hogy egy izgalmas könyv olvasása közben nem halljuk meg, ha valaki hív vagy megszólít bennünket. Ugyanerre az effektusra építünk, amikor egy megsebesült, síró kisgyermeket úgy próbálunk a fájdalomtól elterelni, hogy mutatunk neki valami érdekeset. A gyermek pillanatok alatt meg tud feledkezni fájdalomáról, mert az kívül kerül érzékelési zónáján.

Ezekben az esetekben ugyanaz történik; a tudat beszűkül egy pontra. A tudat beszűkülését összehasonlíthatnánk egy fényforrással, amely egy szórólencsén keresztül egy relatíve nagy felületet világít meg. Ha a szórólencsét egy gyűjtőlencsével helyettesítjük, a fény koncentrálódik, s az egyre szűkebbé váló fénysugár mint egy kereső fényszóró már csak egy picinyke pontot világít meg, míg a felület többi része sötétbe

merül. A fény intenzitása a kis pont esetén összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint a teljes felület megvilágítása esetén. A fénynyaláb nemcsak a pontot fogja rendkívüli módon megvilágítani, de lyukat is égethet a felszínbe, s egy új, mélyebb dimenzióba is behatolhat (vö. gyűjtőlencse, illetve lézersugár).

Ebben az összehasonlításban a fény a tudatunkat jelenti – hétköznapi tudatunk a szórt fénynek felel meg. Ha koncentrálunk, kévébe gyűlik s egyetlen pontot emel ki. Ilyenkor történhet meg az is, hogy tudatunk egy szinttel mélyebbre hatol, s új, addig ismeretlen dimenzió nyílik meg előtte. Ez az új szintre való áttörés elérheti azt a pontot, ahol a dolog átcsap ellentétébe, s a kezdeti tudatbeszűkülés a tudat kitágulásává transzformálódik.

Az emberek minden korban próbálkoztak e folyamat szándékos előidézésével mind maguknál, mind másoknál, s e célból a legkülönbözőbb technikákat fejlesztették ki: koncentrációs és meditációs gyakorlatok, hipnózis, autogén tréning, biofeedback stb. A hipnózis csak az *egyik* lehetséges technika, amely megközelíthetővé teszi a psziché tudattalan rétegeit. A tudatalatti e rétegében találjuk többek között azokat a programokat, amelyek az autonóm testi folyamatok irányításáért felelősek. Senki sem irányítja tudatosan testhőmérsékletét, a hormonok kiválasztását, vércukorszintjét, szívverését és így tovább. Ezeket a funkciókat a tudatalattiban lévő

programok irányítják. Hipnotikus állapotban hirtelen bejárásunk lesz ezekhez az egyébként többnyire megközelíthetetlen „programközpontokhoz”, s egyes programokat másokkal cserélhetünk fel. Az újonnan betáplált programok azonnal működésbe lépnek. Képzeljünk el egy óriási szállodát, amelynek termeiben zene szól. Ha valaki bejuthat abba a terembe, ahol a magnetofon működik, s kicseréli az éppen játszott kazettát egy másikra, a zene az egész házban egy csapásra megváltozik. Ugyanez történik a hipnózisban is. Ha betápláljuk a „forróságprogramot”, az egész test verejtékezni kezd. Az „inzulininjekció-program” lejjebb viszi a vércukorszintet.

A hipnózisterápia

Az előzőekből következik, hogy a hipnózis terápiásan jól alkalmazható. Abból indulunk ki, hogy minden szimptómának valamilyen hibás program az oka. Ha ezt a hipnózisban egy új, kívánatos programra cserélhetjük fel, megszűnik a szimptóma. Szándékosan mondok „szimptómát”, bár a hipnoterapeuta itt inkább „betegséget” mondana.

És éppen ez a hipnózisterápia gyenge pontja; mint az akadémikus orvostudomány bármely más módszere, ez a terápia is csak a szimptómákat tudja megszüntetni, ami-

vel még távolról sem gyógyította meg a „beteg embert”. Hogy e kettő között mi a döntő különbség, az talán csak a könyv végére lesz világos. E pillanatban csak annak az elsietett eufóriának akarjuk elejét venni, mely elfoghatja azt, aki az előbbieik alapján a betegséggyógyítás kulcsát a hipnózisban vélné megtalálni.

Ezoterikus értelemben „hipnózissal történő gyógyításról” beszélni soha nem lehet helyénvaló, mert a szuggesztív hipnózisterápia sosem hozhat gyógyulást a szó valódi értelmében. A hipnózis képes a fájdalmak és a tünetek megszüntetésére, így nagyjából ugyanazon a szinten van, mint mondjuk a sebészet. Amennyire nem kétlem egy vakbéloperáció eredményességét, ugyanannyira nem kétlem a hipnózisterápia eredményességét sem. Bizonyos esetben mindkettő szükséges lehet és segíthet is. Ugyanakkor egyik módszer sem érinti a „betegség” területét, ezért nem is gyógyíthat egyik sem.

A hipnózisterápia tapasztalatából fejlődött ki az autoszuggesztíó, a pozitív gondolkodás és a finális gondolkodás módszere. Ezek a módszerek azt tanítják, hogyan lehet pozitív gondolatok ismétlésével és vizualizálásával betegségeket gyógyítani, örök egészséghez jutni, pénzt, tulajdont, gazdagságot szerezni, és így tovább. Az önszuggesztíó egyik nagy úttörője a nancy-i Émile Coué, aki egyébként nem volt orvos; tanai és formulái („Napról napra minden szempontból egyre jobban érzem magam”)

Európában egész mozgalmat váltottak ki, amelyet couézizmusnak neveztek. Coué alapaxiómája így szól: „Csak képzelőerőnk tesz beteggé vagy egészségessé bennünket. Mivel ez irányítható, saját hatalmunkban áll beteggé vagy egészségessé tenni magunkat. Az ember ugyanis az, amit gondol.” Miután ez az alapaxióma nem állja meg a helyét, nem állja meg a ráépített módszer sem. A következő mondás sokkal közelebb áll a valósághoz: „Az ember nem az, amit gondol, hanem az, aminek ki-gondolták.” (Hans Blüher)

Coué ugyanolyan magabiztosan megy el a betegség metafizikus aspektusa mellett, mint azt a mai orvostudomány teszi. Coué is, a modern orvostudomány is vakon hisz abban, hogy módszereit terjeszteni kell a világban, hogy a betegségek eltűnjenek. Bár ez szeretetre méltó gondolat, a betegség problémájával azonban nem adekvát. A szuggesztív soha nem gyógyíthat, hiszen mindig hazugság. Valódi gyógyulás csak az igazsággal történő találkozás során jöhet létre. Ez érvényes minden olyan szuggesztív módszerre és rendszerre, amellyel egészséget, boldogságot vagy vagyont kívánhatunk magunknak.

Nem vonjuk kétségbe, hogy a fenti praktikákkal el lehet érni a megígért eredményt, igenis kétségbe vonjuk viszont azt az egyre elterjedtebb véleményt, hogy ezek

a praktikák egybeesnének az ezotéria tanításaival. Abból, hogy valamely cselekmény hatékony, még távolról sem következik, hogy jogosult lenne.

Konzekvenciák

A hipnózis jelentősége nem terápiás vagy kísérleti felhasználásában rejlik. Az ezoterikus út szempontjából a hipnózis inkább veszélyes; túlságosan erős benne a hatalmi aspektus, ez pedig ellentmond az ezoterikus szándéknak. Ha viszont a hipnotikus jelenségeket hasonlatoknak tekintjük, fontos felismerésekre juthatunk.

A hipnózis semmi alapvetően újat nem hozott, csak a valódi viszonyokat rajzolta át. A hipnózis a valóság karikatúráját nyújtja.

A karikatúrának az a nagy előnye más rajzokkal szemben, hogy általa gyorsabban és jobban felismerjük a lényegit. A hipnózis megmutatja az érzéki észlelések relativitását. Az érzékelés nem annyira a külvilágtól függ, mint inkább az ember saját belső programjaitól.

Adhatunk valakinek olyan poszthipnotikus utasítást, hogy lásson mindenkit kopasznak. Ez az ember éber állapotban ugyanúgy fogja észlelni a külvilágot, mint bárki más, azzal a különbséggel, hogy mindenkit kopasznak lát. Ez az észlelés számára

abszolút reális lesz. Ha tíz másik ember társaságában van, akkor az ő azon meggyőződése, hogy a többiek kopaszok, a többi tíz ellenkező tartalmú meggyőződésébe fog ütközni, ők ugyanis a jelenlévőket hajjal együtt látják. Példánkban a tíz ember jobb helyzetben van, mert övük az abszolút többség. Kézenfekvő, hogy azt feltételezik, emberünk nem egészen normális.

Szugeráljuk most ezt a programot tíz embernek, s hozzuk őket össze csak két másikkal; ekkor tízen fogják kopasznak látni a jelenlévőket, de kettő állítani fogja, hogy mindenkinek haj van a fején. Kinek lesz hát igaza? Miután ahhoz szoktunk, hogy a valóság kritériumának a többségi véleményt tartjuk, ezúttal a két „normális” kerül abba a gyanúba, hogy nincs minden egészen rendben nála.

Gondolkozzunk el ezen a példán, hogy felismerhessük, milyen óvatosan kell bánnunk az érzékelés, az objektivitás, a valóság fogalmával, s milyen kevés köze van a többség véleményének az igazsághoz. Először tehát azt kell megtanulnunk, hogy ne tulajdonítsunk túlságosan biztos valóságszintet a formák világának.

Ezért beszélnek a hinduk a világról mint „Májá”-ról, az illúziók, szemfényvesztések világáról, a régi egyiptomiak Ízisz fátylát emlegetik, Platón pedig barlanghasonlatával azt akarta megértetni az emberekkel, hogy semmi sem valódi, amit látnak, csak árnyék. Amíg ezt az árnyékot valóságnak vélik, illúzió áldozatai. A valóságot

csak akkor fedezhetjük fel, ha elhagyjuk a barlangot, de ez a valóság elviselhetetlenül vakító. Ha kibírtuk a valósággal való konfrontációt, látóvá leszünk. Ha viszont nem viseljük el, úgy tévedésbe esünk. Ez a tévedés nem azonos eredeti tévedésünkkel, mert közben röviden láttuk a valódi fényt.

Azt a tévedést, amely az igazsággal való találkozást követi, manapság neurózisnak nevezzük. A neurotikusok többet éltek át, mint azok, akik még nem merészkedtek ki az árnyékbarlangból – de nem bírták elviselni az igazságot.

A hipnóziskísérletek továbbá azt tanítják nekünk, hogy az ember programjai terméke. Az a tény, hogy minden érzékelés, vélemény, nézet, beleértve a kritika képességét is, tetszés szerint lecserélhető, azt bizonyítja, hogy mindezek programok. Az ember programok terméke, s ezen felül van még egy speciális program is, amely szerint: „Azért teszem ezt, mert így akarom.”

Szándékosan ismertettem olyan részletesen a szuggerált Mikulás példáját; azt akartam bemutatni vele, hogy még a kritikus megfontolások, a kétség és a kontroll is programok kihatása: a racionalizáció programja azonban igen megnehezíti ennek belátását. Az ember azt hiszi, hogy tesz valamit, holott tétetnek vele. Vagy ahogyan ezt Pascal megfogalmazta: „Ha az eldobott kőnek tudata lenne, azt mondaná: azért

repülök, mert repülni akarok.” A hipnotizált személyek programjai csak azért tűnnek fel, mert szokatlanok.

A nem hipnotizált ember is programokra hallgat, ezek azonban szokványosak, így kevésbé feltűnőek. Valójában mindenki hipnózisban van és „alszik”. Amíg azonban alszik az ember, nem állapíthatja meg, hogy alszik. Amíg alszik az ember, azt sem állapíthatja meg, hogy a többiek alusznak-e. Amíg alszik az ember, nem ismeri fel azokat, akik ébren vannak. Fel kell ébrednünk – akkor egy csapásra felismerjük, hogy aludtunk, hogy majdnem mindenki alszik, de vannak néhányan, akik ébren vannak.

„Ébredjete fel!” – ez a ma követelménye. Válgatok meg megkedvelt hipnotikus álmaitoktól, melyekben, mint a gépek, hipnotikus utasításokat hajtottok végre. Az emberlét olyan terv, amelyet minden egyes embernek meg kell valósítania. Ezért el kell hagyni a platóni árnyékbarlangot, s bátran szembe kell nézni a vakító valósággal. Látványa szokatlan és idegen lesz, mégis ez az a valóság, amelyről titokban mindenki álmodik. A hipnotizált ember rab, láthatatlan fonalon függő marionett, csak saját, siralmas valóságunkat példázza, tükröt tart elénk, akik még nem váltunk tudatossá. A hipnózis egyetlen valódi jelentősége ebben a tükörfunkcióban rejlik.

Az ezotéria a kollektív homályból a valódi emberség éber tudatába akarja vezetni az embert. Az ezotéria felrázza azokat, akik már nem alszanak olyan mélyen, akik képesek kinyitni a szemüket. Hogyan is szolgálhatná tehát az ezotéria a hipnózist? Hogyan is vállalhatná a felelősséget azért, hogy még több álmokört szuggerál az emberekbe? Aki az ezoterikus utat akarja járni, ne gondolja azt, hogy a semmit keresi – csak fel kell ébrednie s meg kell tanulnia látni –, hiszen a valóság mindenütt jelen van.

A VALÓSÁG POLARITÁSA

*Minden kettős, két pólusú,
mindennek megvan ellentétében a párja,
egyforma és különböző ugyanaz
az ellentétek a természetben azonosak,
csak mértékükben különböznek;
a végletek találkoznak;
az igazságok csak féligazságok;
s az ellentmondások összhangba hozhatók.*

Kybalion

A hermetikus filozófia alapja a polaritás törvénye. Ha jobban értenénk a polaritás törvényét, sok emberi tévedés lenne kiküszöbölhető. Fejlődésünk útján meg kell ütöknünk a polaritással. Utunk célja a polaritás legyőzése.

A szfinx rejtvényé így szólt: „Mi az, ami reggel négy, délben kettő, este pedig három lábon jár?” Aki ezt a rejtvényt nem tudta megoldani, arra pusztulás, megsemmisülés várt. Oidipusz tudta a választ: az ember. Kisgyermek korában négykézláb mászik, élete delén két lábon jár, s öreg korában harmadik lába a botja.

Ez a kérdés ezoterikus értelmezése. Mégsem volna arányos halálos büntetéssel sújtani valakit azért, mert nem tudott megfelelni egy tréfás rejtvényre. Ez a kérdés azonban több ennél; az emberi út fő állomásairól szól. Ha valaki ezekkel nem tud megbirkózni, az szó szerint halálos. A négyes szám ősidők óta az anyag szimbóluma, az ember keresztje. Az evolúciós út kezdete (a reggel) az anyaggal való megbirkózás – itt kell megtanulnunk felfogni a polaritást –, ezt szimbolizálja a kettő. Csak akkor kerülhetünk a tökéletesség estéjébe, ha ettől a polaritástól eloldjuk magunkat, s egy harmadik világba lépünk. Az örök életet az éri el, aki ezt a feladatot megoldja.

Kezdetben túl egyszerűnek, túl magától értetődőnek hat a polaritás törvénye, így nem is látszik érdemesnek közelebbről foglalkozni vele. Az emberben minden, amit megjelenési formák világában talál s amire képzelőereje kiterjed, két pólusban nyilvánul meg. Az ember számára lehetetlen a polaritáson kívüli egység elképzése. A számszimbolikában ez azt jelenti, hogy az egyes szám elgondolhatatlan, amíg nincs a kettő, az egyes tehát előfeltételezi a kettőt.

Geometrikus szinten ez sokkal könnyebben megérthető. Az egyes szám geometrikus szimbóluma a pont – a pontnak nincsen sem térbeli, sem felületi kiterjedése, ha lenne, gömb vagy kör lenne. A pontnak tehát nincsen dimenziója. Ezt a pontot azonban képtelenek vagyunk elképzelni, ugyanis a pont bármely elképzelése feltétlenül együtt jár valamilyen kiterjedéssel, ha mégoly kicsivel is. Ez az egység tehát felfoghatatlan az ember számára.

Az emberi tudat a polaritás törvényére hallgat, alá van rendelve a kettőnek. Van plusz és mínusz, férfi és nő, elektromos és magnetikus, savas és lúgos, dúr és moll, jó és rossz, fény és sötétség. A végtelenségig folytathatnánk a sort, hiszen minden fogalomnak megvan az ellenpólusa. Ezeket a fogalompárokat ellentéteknek nevezzük, s konkrét esetben megszoktuk, hogy a kérdést így tegyük fel: „vagy-vagy”. A jelenségeket állandóan odarendeljük valamely fogalompárhoz. Valami vagy nagy vagy kicsi, vagy sötét vagy világos, vagy jó vagy rossz. Gondolkodásunk hibája, hogy azt hisszük, ezek az ellentétek kizárják egymást. A valóság egységekből áll, ezek azonban az emberi tudat számára polaritásokként nyilvánulnak meg. Az egységet mint olyat nem vagyunk képesek érzékelni. Ebből azonban nem szabad azt a következtetést levonnunk, hogy nem is létezik. A polaritás érzékelése törvényszerűen feltételezi az egység létezését. A kettő mindig csak az egy következménye lehet. Mi azonban az

egységet csak két aspektusban látjuk, s ezek ellentétesnek tűnnek számunkra. De éppen ezek az ellentétek alkotják az egységet, létük egymástól függ.

Az élet: ritmus

Az ember számára a polaritás alaptapasztalata a légzés. Ezen tanulmányozhatjuk a polaritás törvényeit, s kiterjeszthetjük őket az egész univerzumra. Hiszen, mint már mondtuk, amint fenn, úgy lenn. Ha belégzünk, azt minden további nélkül, abszolút biztonsággal követi az ellentéte, hogy kilégzünk. A kilégzést ugyanilyen biztonsággal követi a belégzés. A két pólus állandó váltakozása ritmust teremt.

A ritmus minden élet alapmintája. Ha elpusztítjuk a ritmust, az életet pusztítjuk el. A ritmus mindig két pólusból áll, tehát „mind-mind”, sohasem „vagy-vagy”. Aki nem hajlandó kilélegezni, nem lélegezhet be, és fordítva. Az egyik pólus a másikkól él. Ha kiküszöbölöm az egyiket, eltűnik a másik is. Az egyik pólus törvényszerű következménye a másik. Amit azonban a légzéssel kapcsolatosan majdnem mindnyájan magától értetődőnek tartunk, azt szinte más területen figyelmen kívül hagyjuk.

Mindaddig, amíg tartásunk, beállítódásunk „valamiért” vagy „valami ellen” van, elpusztítjuk az egységet. Az emberek egészségesek akarnak lenni, s a betegségek

ellen fordulnak. Nem akarják felfogni, hogy az egészség és a betegség egymást kölcsönösen feltételező polarítások, amelyek egymásból élnek. Az egészség létét a betegségnek köszönheti. Az egészség csak a betegségből keletkezhet. Ezért minden megelőző (preventív) orvoslás illúzió.

Aki megértette a polaritás törvényét, az tudja, hogy minden cél csak az ellenpóluson keresztül érhető el, s nem a közvetlenül célhoz vezető úton, amelyen legtöbbször sikertelenül kísérelnek meg előre jutni. Aki egy követ a lehető legmesszebbre akar dobni, az dobás közben nem a cél irányába, hanem lehetőleg mennél hátrább, a céllal ellentétes irányba, hátra hajlik. A kertész sem illatos parfümmel trágyázza rózsáit, hogy azok a következő évben a lehető legillatosabbak legyenek, hanem bűzös trágyával – mégis ebből nő ki a jó szagú virág. A *Tibeti Halottaskönyv* azt tanítja: „Aki nem tanulta meg a halált, nem tanulhatja meg az életet sem.” Krisztus is azt tanítja, hogy csak a halálon keresztül érjük el az életet. Minden ezoterikus rendszer azt tanítja, hogy csak úgy lehetünk szabadok, ha alávetjük magunkat a törvénynek. Ezt a törvényt az ember nem akarja felfogni. Állandóan közvetlen utakat keres, és a sikertelenségéből se nagyon tanul.

Minden valami mellett vagy valami ellen való kitartás: fixáció. Az élet ritmus, tehát mozgás. „Minden folyik” – mondja Hérakleitosz. A fixáció megakadályozza a

mozgást, ezért életellenes. Az élet bármely területére vonatkozzék is egy fixálódott vélemény vagy nézet, az akadályozza a fejlődést.

Ha őszintén elemeznénk önmagunkat, meg kellene állapítanunk, hogy szinte kizárólag ilyen fixációkból élünk. Úgy tűnik, semmi nem esik olyan nehezünkre, mint véleményünk megváltoztatása.

Az ezoterikus tanításnak van egy ősi technikája, melynek segítségével megtanulhatjuk átpolarizálni véleményeinket, nézeteinket. Ezt a technikát *Az újjászületés élménye* című könyvemben részletesen bemutattam. A módszer lényege, hogy elkezdjük képviselni minden eddigi véleményünk ellenkezőjét, s ezt konzekvensen és mindaddig tesszük, míg a két pólus egyenlő súlyúvá nem válik. Ebben a pillanatban automatikusan eloldozódunk a polaritástól, s azt egy harmadik pontról mint teljességet kezdjük felfogni.

Egy állítás az igazságnak mindig csak egy aspektusát fejezheti ki. Ahhoz, hogy a teljes igazságot leírassuk, mindig szükségünk van az ellentétes pólusra is. Így bármely kijelentés, amely a valóságra vonatkozik, paradoxon. A valóságról az emberi nyelv nem képes egyértelmű kijelentéseket tenni. Ha a paradoxon megfogalmazása hiányzik, a kijelentés tökéletlen, csak részkielentés lehet. Az lett a tudomány végzete is, hogy egyértelmű és ellentmondásmentes kijelentésekre törekedett. Az ősi tanok,

mint például a Tao te king, vagy az alkímia ellentmondásos megfogalmazásain nevetgélők káröröme elsietett volt.

A tudományban a fény kutatása fordulópontot jelentett. A fénysugár természetét illetően két, egymásnak ellentmondó vélemény fogalmazódott meg. Az egyik a hullámelmélet, a másik a részecskeelmélet, s a kettő látszólag kizárja egymást. Ha a fény hullámokból áll, nem áll részecskékből. Ha viszont részecskékből áll, akkor nem hullám. Vagy-vagy. Időközben aztán kiderült, hogy a „vagy-vagy” formájú kérdésfeltevésben volt a hiba. A fény hullám is, részecske is. Bár ennek a két, látszólag ellentétes természetű dolognak az egyidejűsége számunkra elképzelhetetlen, mégis való. Így a fény hullám- és részecsketermészete csak különböző kísérleti úton bizonyítható. Az ember ugyanis a polaritást csak időben egymás után tudja érzékelni – egyidejűleg nem. Ha filozófiai problémákkal foglalkozunk, gondoljunk előbb mindig a fény kettős természetére.

Minden korban szenvedélyesen vitatják, vajon az ember szabad-e vagy determinált. Itt sem veszik észre, hogy hibás a kérdésfeltevés. Csak ha a vagy-vagyot felszámoljuk, s felismerjük, hogy az ember teljesen determinált, és egyszersmind teljesen szabad, csak akkor közeledhetünk az igazsághoz. A polaritás törvényéből az következik, hogy mindennek, ami létezik, joga van a létezéshez.

Egy törvényszerűen működő kozmoszon belül sosem lehet semmi, „aminek tulajdonképpen nem kellene lennie”. Hibás emberi szokás a világot olyan dolgokra osztani, amelyeknek szabad lenniök, és olyanokra, amelyeknek tulajdonképpen nem kéne lenniök. Ez a magatartás ellenszegül a valóságnak. Minden manifesztációnak megvan a maga értelme, egyébként nem jöhetne létre. Aki ezt nem tudja elfogadni, annak ismét be kell vezetnie a véletlen fogalmát.

Ha valami ellen foglalunk állást, az többnyire azt jelenti, hogy az ellentéte mellett vagyunk. Így kiállunk a béke mellett és ellenezzük a háborút, egészségesek akarunk lenni és ellenezzük a betegséget, szeretjük a boldogságot és ellene vagyunk a szenvedésnek, a jó mellé állunk és ellenezzük a rosszat. Csak éppen azt nem vesszük észre, hogy mindezek a fogalmak párban vannak, elválaszthatatlan egységet alkotnak, s ezt mi nem téphetjük szét. Ha nem vagyok hajlandó kilélegezni, többé nem tudok belélegezni sem. Ha elveszem az elektromos áram negatív pólusát, megszűnik a pozitív pólus is. Éppen így feltételezi a béke a háborút, a jó kikényszeríti a rosszat, s a rossz televénye a jónak. Ahogy Mefisztó mondja Goethe *Faust*-jában: „Az erő része, mely örökké rosszra tör, s örökké jót mível.”*

* Jékely Zoltán fordítása.

Ezekkel a gondolatokkal semmiképp sem akartunk legitimálni bizonyos szándékos és rossz magatartásformákat, inkább csak meg akartuk óvni az olvasót attól, hogy egyes manifesztációk ellenállást váltsanak ki belőle. Különbséget kell tennünk olyan dolgok között, amelyek már manifesztálódtak, s olyanok közt, amelyek még nem váltak valósággá. Ha például egy gyilkosság történik, az a valóság részévé lesz, megvan a maga értelme és oka, egyébként nem történt volna meg. Ha nem akarunk szembekerülni a kozmikus renddel, semmi értelme, hogy ne akceptáljuk a megtörtént gyilkosságot. Ebből nem következik az, hogy ezt a gyilkosságot jónak vagy helyesnek kellene tartanunk, vagy az, hogy szabad volna ilyesmit elkövetnünk.

Az, hogy elismerjük a valóságot, csak annyit jelent, hogy minden dolog létjogosultságát elismerjük. Ha szembeszállunk a valósággal, ezzel mit sem változtatunk az objektív tényeken, szubjektíve azonban rosszabbul érezzük magunkat. A valósággal szemben kifejtett nyomás érezhető ellennyomást hoz létre. Az emberi szenvedések legnagyobb része a manifesztálódott körülményekkel szemben kifejtett ellenállásból ered.

Önmagukban a dolgok értékmentesek, neutrálisak. Csak az emberi hozzáállás teszi őket az öröm vagy a szenvedés forrásává. Így például a magány sem nem jó, sem nem rossz, sem nem kellemes, sem nem kellemetlen. Az egyik ember szenvedésként

éli át, a másik az önmegismerés és a meditáció előfeltételének tartja. Az egyik ember törekvéseinek legfőbb célja a tulajdon, ugyanez a másik számára fölösleges teher. Sohasem maguk a körülmények szabják meg kedélyállapotunkat, hanem mindig a hozzáállásunk a körülményekhez.

A megbékélés

Ha magunkévá tesszük az első fontos szabályt, hogy minden, ami van, jó, mert van, egyre több nyugalom és béke költözik belénk. Csak ebben a nyugalomban tudjuk úgy szemlélni a dolgokat, hogy értelmük is megnyilvánuljon számunkra. Lassan megszabadulunk fixa ideáinktól, attól, hogy valamiért vagy valamivel állandóan harcolnunk kell, s mégse válunk tétlenekké. Az az ember ugyanis, aki azt hiszi, hogy aktivitásával megváltoztathatja a világot, többnyire észre sem veszi, hogy valójában a körülmények rabszolgája lett, s azok alakítják őt.

A valódi aktivitás a nyugalomban keletkezik. Az érettség jele, ha valaki történni enged valamit anélkül, hogy azonnal bele akarna avatkozni. Ezt hallván azonban a legtöbben fellázadnak. Azt gondolják, ha követik ezt a szabályt, mások játékszerévé válnak, s ebben reménytelenül tönkremennek. Nem szívesen mondanak le már meg-

kedvelt harcaikról – persze csak önvédelemből –, meg akarják „mutatni”, hogy „kicsodák”, hatalmat akarnak gyakorolni. Péter is kardot rántott a Getsemáne-kertben, amikor elfogták, s ezzel csak azt bizonyította, hogy mestere tanításait még nem fogta fel tökéletesen. Az ezoterikus ösvény kapuja zárva marad azok számára, akik nem képesek harmóniában élni a valóság jelenségeivel.

Legtöbben mint óriási terhet hurcoljuk magunkkal múltunkat; a mögöttünk lévő évek eseményeit, személyeket, akikkel feloldatlan viszályban voltunk vagy vagyunk. Ezt a terhet a következő gyakorlattal építhetjük le: egy nyugodt órában üljünk vagy feküdjünk le, csukjuk be a szemünket, s hagyjuk, hogy belső szemünk előtt olyan helyzetek játszódjanak le, amelyekről az a véleményünk, hogy jobb lett volna, ha nem éltük volna át őket. Nézzük meg sorsunk e „negatív” szituációit azokkal a személyekkel együtt, akikről úgy gondoljuk, hogy valamilyen jogszalagságot követtek el ellenünk, s jobb lett volna, ha soha nem találkozunk velük. Mialatt belülről szemléljük ezt az eseményt és a hozzá tartozó embereket, tudatosítsuk magunkban, hogy ez az egész úgy, ahogy van, személyes sorsunk törvényszerű velejárója volt, s hogy enélkül az esemény nélkül ma nem ott volnánk, ahol vagyunk. Próbáljuk megérteni a történetek értelmét, s lassan hálásak leszünk, hogy minden úgy történt, ahogyan történt.

Csak ha már tényleg sikerült belülről rámosolyognunk a történetekre s azok résztvevőire, csak ha már meg tudtuk köszönni nekik, hogy segítségünkre voltak sorsunk megvalósításában, csak akkor térhetünk át egy következő esemény szemlélésére, s azzal ugyanezt végig kell csinálnunk. Hagyjuk, hogy az egyes történések egyszerűen maguktól bukkanjanak fel, intellektusunk ne működjék közre ebben. Hagyjuk felmerülni azokat az eseményeket is, amelyekkel „hadilábon állunk”, még ha úgy gondoljuk is, hogy „már rég megbékéltünk velük”, ne fojtsunk el egyetlen részletet sem.

Bár kezdetben a legtöbb embernek nehezebbre esik ezen gyakorlatok elvégzése, de aki rendszeresen gyakorol, azt fogja tapasztalni, hogy egyre könnyebbé válik, megszabadul a belső nyomástól. Amíg ugyanis minden erőnkkel a falnak feszülünk, érezzük, hogy a fal is teljes erővel visszanyom bennünket. Ha erősebben nyomjuk, a fal is erősebben fog visszanyomni. Ez a helyzet úgy oldható meg, hogy levesszük a kezünket a falról. A falból jövő nyomás hirtelen magától megszűnik. Bár ez a hasonlat nyilván meglehetősen banálisnak tűnik, mégis legtöbben valamilyen fal előtt állunk, minden erőnkkel nyomjuk ezt a falat, s közben panaszkodunk, hogy visszanyom. Bár elméletileg igen egyszerű feladni ellenállásainkat, a gyakorlatban mégis hihetetlenül nehezünkre esik. Túlságosan mélyen meg vagyunk győződve róla, hogy nyomnunk kell a falat, mert „a fal nyom minket”, s ha ellenállásunk csökken, a fal ellenállhatat-

lanul ránk dől. Ez azonban tévedés. Tessék csak kipróbálni a fal példáján, mindjárt jobban fogjuk érteni a probléma lényegét. Ténylegesen az a benyomásunk, mintha a fal nyomna bennünket, s kényszerűen egyre erősebben nyomjuk vissza. Hogy e személyvesztést átlássuk, elég bátornak kell lennünk ahhoz, hogy elengedjük a falat. Aki elismeri a fal létjogosultságát, annak már nem kell azt nyomnia, igaz, a fal sem fogja őt háborgatni.

A bűn projekciója

A bűn projekciójának (kivetítésének) problematikája beláthatatlan horderejű. Az emberiség közös szokása, hogy mindarra, aminek nem volna szabad lennie, a külvilágban keresi a vétkest. A bűnösök széles skálán helyezkednek el: sorsunkért a családtagoktól a kormányzatig, az időhiánytól a társadalomig mindenki felelőssé tehető. Sőt, a bűnösség projekcióját a pszichológia és a szociológia tudományá avatta, ezzel szankcionálva a kollektív tévedést.

Minden területen arról beszélünk, hogyan befolyásolják és hogyan határozzák meg az embereket a környezeti tényezők. A pszichoanalízis és az őskiáltás elmélete a neurotikus zavar okát a gyermekkorban, a nevelési stílusban vagy a traumatikus szü-

lő-gyermek viszonyban keresi. Nemsokára a pszichoanalízis hivatalosan is magáévá teszi a regressziós módszereket, akkor majd minden neurózis okát a születés előtti élményekben fogják megtalálni.

Bármilyen különbözőek is a kezelési módszerek és elméletek, az mindenképpen közös bennük, hogy mindegyik a külvilágban keresi a helyzetek vagy zavarok okát. Bárki mesélje is el sorsát, minden helyzethez hozzá fogja fűzni, mely személyek vagy milyen körülmények voltak okai szenvedéseinek.

Nem lesz könnyű kisöpörni a fejből a környezeti befolyásolás esti meséjét, amelyet a szociológusok tömege terjeszt. Minden elmélet ugyanis, amely lehetővé teszi, hogy a bűnösséget másokra vetítsük ki, a többségnél minden bizonytalannal megértésre fog találni. Kétségtelenül sokkal kevésbé tetszetős és kevésbé praktikus is, amit az ezotéria e témában kínál, viszont megmutatja, hogyan változtathatjuk meg sorsunkat, kiutat mutat a betegségből, ezáltal nyújtja mindazt, amit mások csak ígéretetni tudnak.

Nincsenek olyan környezeti befolyások, amelyek formálják az embert, nem a nevelés határozza meg a felnőttet, sorsunk alakulásában senki sem bűnös. Olyan baktériumok és vírusok sincsenek, amelyek betegséget okoznak. Akik azt hiszik, hogy egzakt bizonyítékokkal tudják cáfolni fenti megállapításainkat, egy ponton tévednek:

mindaz, amit ők bizonyítéknak tartanak, összefüggések megfigyelésén alapul; ezek pedig csak korrelációk. Korreláció az, hogy egy bizonyos fertőzőes megbetegedés fellépte esetén mindig megtalálható egy bizonyos vírus, hogy a fiatalok bűnözők családi körülményei meghatározott vonásokat mutatnak, hogy egy bizonyos neurotikus zavar esetén bizonyosra vehetők az anyaproblémák. Ezek a korrelációk stimmelnek, hiszen csak annyit mondanak, hogy minden olyan esetben, amikor fellép az egyik, jelen van a másik is.

Ezt azután az a teljesen tudománytalan, ám tudományos körökben igen kedvelt lépés követi, hogy a korrelációkat kauzalitásként interpretálják. A megfigyelt „ha ez, akkor az is”-ből suba alatt „azért, mert” lesz. Az eredmények ilyen jellegű transzformációja azonban már nem jogos. Nem vitatjuk, hogy egy bizonyos betegségnek egy bizonyos vírus jelen van, de ha ebből azt vezetjük le, hogy ezek a vírusok a betegség okai, ezen a jövő generációk ugyanolyan szívből fognak kacagni, ahogyan mi neveztünk azon, hogy a Föld korong alakú. Mégsem tudják olyan könnyen megcáfolni azt, amit mi állítunk, hogy nincsenek külső befolyások.

A rezonancia törvénye

A fizikából mindnyájan ismerjük a rezonancia fogalmát (*resonare* latinul annyit jelent: visszhangzani). A hangvilla csak azoknál a hangoknál rezeg, amelyeknek a frekvenciája megfelel a hangvilla saját frekvenciájának. Ha ez nem így van, a hangvilla számára a hang nem is létezik, hiszen nem képes érzékelni. Az a rádióvevő, amelyik középhullámra van beállítva, csak a középhullámú adásra lesz rezonáns. Az ultrarövid hullám és a hosszúhullám megismerhetetlen marad számára, nem tartozik a „világképéhez”.

Ahhoz, hogy egy ember valamit érzékelhessen, bizonyos megfelelésben kell lennie az érzékelendővel, ez hozza olyan helyzetbe, hogy „együtt tudjon rezegni” vele; az érzékelést tehát ez a rezonancia teszi egyáltalán lehetővé. Goethe így fogalmazta ezt meg: „Ha szemünk nem lenne napszerű, sosem pillanthatnánk meg a Napot, s ha nem lenne bennünk isteni erő, hogyan is ragadtathatna el bennünket bármely isteni jelenség?”

Goethe e gondolata elhagyja a fizikai rezonanciák világát, s a rezonancia törvényét arra a területre alkalmazza, amely bennünket is foglalkoztat. A valóságnak mindenki csak azt a területét képes érzékelni, amelyre rezonáns. Ez nemcsak a valóság érzéki észlelésére, hanem a valóság összefelfogására is vonatkozik. Semmi sem érzé-

kelhető, ami kívül van rezonáló képességünk határain, ezek a dolgok nem is léteznek számunkra. Ezért hiszi mindenki azt, hogy a valóság egészét ismeri, s hogy azon kívül, amit ismer, nincs semmi más. Aki például olvas egy könyvet, azt hiszi, hogy teljesen megértette, holott az, hogy az olvasottakból mennyit képes felfogni, mindenkori tudatállapotától függ. Erre akkor döbbenünk rá leginkább, amikor évekkel később újraolvasunk egy könyvet. Miután az évek során tudatunk kitágult, „jobban értjük”, amit olvasunk.

Mindezek az összefüggések eléggé közismertek s laposak, csak azt az elvet akartuk bemutatni rajtuk keresztül, amelyet majd a sorssal kapcsolatosan is alkalmazni akarunk. Csak olyan eszmékkel, gondolatokkal, emberekkel, helyzetekkel kerülhetünk érintkezésbe, amelyekre rezonánsak vagyunk, vagy, ahogyan ezt a későbbiekben nevezni fogjuk, amelyekkel affinitásunk van. Megfelelő affinitás nélkül nincsen manifesztáció. Senki sem kerül véletlenül bele egy vitába vagy verekedésbe, aki mégis, annak affinisnak kell lennie az ilyen típusú élménnyel. A verekedés mindenkori következményeit ezek szerint az is viseli, aki azt hiszi, hogy teljesen véletlenül került a csetepatéba. Ha nem lett volna megfelelő affinitása, nem is került volna bele. Ha valakit elgázolnak az utcán, legyen bár jogilag és funkcionálisan a gázoló a vét-

kes, ez nem változtat azon a tényen, hogy az elüttött érett volt erre az eseményre, különben nem tapasztalhatta volna meg.

A környező világ mint tükör

Tudom, hogy ez a szemlélet meglehetősen szokatlan. Egy kijelentés helyességének azonban nem kritériuma, hogy megszokott legyen. Az úgynevezett környező világ valójában tükör, amelyben mindenki csak saját látványában részesül. Önmagán kívül mást meg sem pillanthat benne, mert az igaz, objektív, mindenki számára azonos valóságból csak az jut el hozzá, amihez neki magának affinitása van. Aki ennek a ténynek nincsen tudatában, az téves viselkedési formákba kényszerül.

Ha reggel belenézek a tükörbe, s egy barátságtalan pofa néz vissza rám, megtehetem, hogy ezért jól lehordom. A tükörben lévő arcot azonban ez nem fogja befolyásolni, sőt, együtt fog velem szitkozódni. Nem nagy ügy, az ellentétek fokozódnak, míg végül behúzok ennek a konok pofának, s így a tükröt is ripityára töröm. A fürdőszobátükör valahogyan mégis megússza ezt a játszmát, mert valamennyien tudatában vagyunk tükörfunkciójának. Mindennapi életünkben azonban majd mindnyájan konokul végigvezetjük a fenti folyamatot. Harcolunk a külvilágban ellenségeinkkel,

gonosz szomszédainkkal és rokonainkkal, főnökeink jogtalan húzásaival, a társadalommal és sok minden mással.

A valóságban azonban mindenki önmagával küzd. Ezért is látunk mindenütt veszteseket, és sehol egyetlen győztest. Ugyan kit is győzhetnénk le egy tükör előtt vívott magányos csörtében? A rezonancia és a tükrözés törvénye természetesen mind pozitív, mind negatív értelemben érvényes.

Azért hoztunk fel az eddigiek során szinte kizárólag negatív példákat, mert az emberi szenvedés is ezekből ered. A sors pozitív oldalával általában mindannyian jól elvagyunk. Ha tudatára ébredünk a környező világ tükörfunkciójának, hihetetlen információs forrás nyílik meg előttünk. Bár a tükörben csak magunkat láthatjuk, mégis használjuk, mert olyan részleteket pillanthatunk meg benne önmagunkból, amelyek enélkül a segédeszköz nélkül láthatatlanok maradnának.

Az egyik legjobb önismereti módszer az, hogy megfigyeljük saját környezetünket, s azokat az eseményeket, amelyekkel konfrontálódunk, mert minden, ami a külvilágból zavar bennünket, csak azt mutatja, hogy saját magunkban még nem békültünk meg ugyanezzel a princípiummal. Ezt viszont nem szívesen vesszük tudomásul. Ha valakit felbosszant egy másik ember fukarsága, az biztonsággal jelzi, hogy ő maga is fukar. Egyébként nem zavarná. Mít törődne ő a másik ember fősvénységével, ha

ő maga nagyvonalú. Elfogadná, mint olyan tényt, amely nem izgatja fel, és amitől nem hagyja zavartatni magát.

Ha józanul figyelünk meg egy dolgot, akkor az olyannak mutatkozik, amilyen. A fű éppenséggel zöld – persze elképzelhető lenne pirosnak is, de zöld, és ennek nyilván megvan a maga értelme. A fű zöld színén senki nem izgatja fel magát, mert ez nem érint emberi problémákat. Az, hogy létezik a világban háború, ugyanolyan tény, mint a mező zöldje. Ezen viszont már felindulnak a kedélyek, s kezdődik a harc a békéért. Mindenért „harcolunk”: a békéért, az igazságosságért, az egészségért, az emberiségért.

Sokkal egyszerűbb s eredményesebb is lenne megteremteni a békét mint olyat. A kulcs mindenkinek a kezében van, csak használni kell tudni. Mindenkinek módjában áll saját elképzelése szerint alakítani és megváltoztatni az egész világot – küzdelem és külső hatalom nélkül. Az embernek csak önmagát kell megváltoztatnia, s lám, vele együtt az egész világ megváltozik. Ha a tükörben egy barátságtalan alakot látok, csak el kell mosolyodnom – s ő vissza fog mosolyogni, ebben biztosak lehetünk! Mindenki a világot akarja megváltoztatni, s mégsem nyúl senki azokhoz az eszközökhöz, amelyek sikerhez vezetnek. Aki megváltoztatja affinitását, új programra lesz vevő, s így egészen más világot lát.

Minden ember a saját „világában” él. Ahány ember, annyi világ. Ezek a világok csak annak a valódi világnak a részletei vagy aspektusai, amely örök törvényeket követ, s nem engedelmeskedik az emberi változékonyságnak. Legmegbízhatóbb információs forrásunk arról a szituációról, amelyben éppen vagyunk, a külvilág. Ha megtanuljuk azt, hogy mindennek, ami velünk történik, rákérdezzünk az értelmére, nemcsak saját problémáinkat fogjuk jobban megismerni, de a változtatás lehetőségét is. Bármilyen történik velünk, azonnal fel kellene tennünk a következő kérdést: „Miért történik éppen velem, éppen most és éppen ez?” Amíg nem szokunk hozzá a kérdésfeltevéshez, nyilvánvaló, hogy nehéznek találjuk a válaszadást is. Ebben is gyakorlat teszi a mestert, rövidesen meg fogjuk tanulni, hogyan lehet felismerni a dolgok értelmét, s megfejteni hozzánk való viszonyát.

Van a pszichopatológiában egy fogalom, a „vonatkoztatási rögeszme”, ez általában a skizofrén betegek sajátja, akik mindent, ami a világban történik, rögeszmésen önmagukra vonatkoztatnak. Ennek a beteges vonatkoztatási rögeszmének azonban megvan a pozitív pólusa is, ezt mi „szenzitív vonatkozató gondolkodásnak” nevezünk. Ez azt jelenti, hogy az átélő személy számára minden történésnek megvan a maga jelentése. Minél tudatosabb az ember, annál inkább érdekli a történésekben rejlő információ, annál inkább a helyére tesz mindent. A legfontosabb követelmény

önmagunkkal szemben, hogy minden létezővel harmóniában legyünk. Akinek ez nem sikerül, magában keresse az okot. Az ember mikrokozmosz, a makrokozmosz pontos mása. Mindazt, amit kívül érzékel, megtalálja önmagában is. Ha én belül harmóniában vagyok a valóság különböző aspektusaival, akkor ezek külső megjelenési formái sem zavarhatnak a világban. Ha valamilyen kellemetlenség történik velem, ezt felhívásként kell értékelnem, hogy forduljak bensőmben a történetek által jelzett problematika felé.

Minden gonosz ember, minden bosszantó esemény csak hírnök, médium, amely a láthatatlant láthatóvá teszi. Abban, aki ezt felfogja, s hajlandó saját sorsáért felelősséget vállalni, megszűnik a fenyegető véletlenektől való szorongás. Korunk fő foglalatossága, hogyan előzzük meg, hogyan biztosítsuk be magunkat a sors esetlegességeivel szemben. A bebiztosító rendszerek a biztosító társaságoktól a szocializmusig széles skálán helyezkednek el, ám mindegyiknek ugyanaz a célja: külső intézkedésekkel megváltoztatni vagy megakadályozni a sorsszerű események bekövetkezését. Minden ilyen törekvés mögött szorongás áll. Csak az szabadulhat meg ettől a szorongástól, aki vállalja a felelősséget, s odaáll sorsa elé. Nem ölnek meg bennünket véletlenségből, s gazdagok sem leszünk véletlenül. Mindkét jelenség csak abban az esetben manifesztálódhat, ha megértünk rá, ha affinitásunk van vele. Az emberek úgy

akarnak meggazdagodni, hogy közben elfelejtenek megérni a gazdagságra. Akik az ezoterikus tanok iránt érdeklődnek, széles e világban keresik a nekik való gurut, a legjobb rendszert, s nem jut eszükbe, hogy aki megérett, ahhoz a guru maga megy oda.

Ha valóban szükségünk van valamire, ez önmagában elegendő – meg fogjuk kapni. Kicsiben sokan átérték már e törvény működését. Egyszerre csak konfrontálódunk egy témával, amelyre addig egyáltalán nem figyeltünk, sőt, alig sejtettük, hogy egyáltalán létezik. Így például megismerkedünk a „hangyák szerelmi életének” specialistájával. Még éppen azon csodálkozunk, hogy létezik egyáltalán olyan ember, aki ilyen különös témával foglalkozik, és akkor valahonnan „véletlenül” kapunk ajándékba egy könyvet, ugyanerről. A képes folyóiratban, amelyet olvasunk, szintén van egy cikk a témáról, s egy látogatás alkalmával felfedezzük; hogy jó ismerősünk, akivel évek óta tartjuk a kapcsolatot, maga is ezzel a kérdéssel foglalkozik – bár korábban soha nem beszélt róla.

A „véletlenek eme láncolata” mögött – amit valamilyen formában szinte mindnyájan átértünk már – semmi más nincsen, mint affinitás – vagy a rezonancia törvénye. Így biztosak lehetünk benne, hogy találkozni fogunk azzal a könyvvel, információval vagy kontaktussal, amelyre szükségünk van – ha valóban szükségünk van rá,

és ha érettek vagyunk a találkozásra. Enélkül az érettség nélkül pedig semmi haszna a keresgélésnek, a törekvésnek.

Aki megváltozik, megváltoztatja a világot is. A világon nincs mit javítani, annál több javítanivaló van rajtunk. Az ezoterikus út az örök vándorlás, az ólomból arannyá nemesedés útja. A bölcs a lét minden területével harmóniában él, ezért világa minden világok legjobbika. Látja a valóságot, és felismeri, hogy minden jó, ami van. Nem keresi a boldogságot többé, mert megtalálta – önmagában.

AZ ASZTROLÓGIA

AMELY LEMÁSOLJA A VALÓSÁGOT

*Mint a világnak mikor átadattál,
állott a Nap, s trónjánál a Planéták,
úgy sarjadtál s felnőve úgy haladtál:
törvény szerint, mely végzetednek célt ad.
Így kell lenned, más nem lehetsz magadnál: megmondot-
ták szibillák és próféták.
Mivel idők s hatalmak el nem rontják,
mely élve nő, a rendeltetett formát.*

Goethe: Orphikus ősigék
(Keresztury Dezső ford.)

Több okból szeretnék itt részletesen beszélni az asztrológiáról:

1. Az asztrológia a legnagyobb nyilvánosságnak örvendő ezoterikus tudomány. A hívei és ellenfelei között dúló viták újra és újra, soha nem szűnő szenvedéllyel lángholnak fel.

2. A laikusok asztrológiával kapcsolatos elképzelései többnyire alapjaiban hamisak, s ez mind a hívek, mind az ellenfelek megértésének útjában áll.

3. A korszellemnek megfelelően egyre több asztrológus próbálja az asztrológiát ezoterikus eredetétől elválasztani, s fokozatosan hozzáidomítani a tudomány funkcionális gondolkodásmódjához.

Azt remélik, hogy így majd a hivatalos tudomány is elismeri őket. Ez a folyamat az eredeti asztrológiát tisztán technikává degradálta.

4. Az eredeti asztrológia mind belső struktúráját, mind gondolkozásmódját tekintve tipikus ezoterikus diszciplína. Ezért úgy tekintjük, hogy mérvadó a többi jóstechnika tekintetében is. A sors és a betegség problematikáját is az asztrológia filozófiai alapjaiból kiindulva fogjuk elemezni.

Mielőtt még néhány, témánk megértése szempontjából fontos absztrakt gondolatmenetbe bocsátkoznék, kérem az olvasót, hogy próbálja megoldani az itt követke-

zõ két feladatot: nevezze meg azt a gyűjtőszót, amely alá a következő fogalmak besorolhatóak.

a) kutya, seregély, hangya, krokodil, medve, elefánt, pisztráng. Megoldás:.....

b) ólom, kecske, fog, borostyán, szerzetesi cella, fekete, bányász.

Megoldás:.....

Az a) feladat minden bizonnyal senkinek sem okoz nehézséget. Az „állat” gyűjtőfogalma mindenki számára azonnal felismerhető. Sokkal problematikusabb a b) feladat megoldása, ahol is a fogalmak látszólag igen heterogének. A következőkben lépésről lépésre megmagyarázzuk a két kérdés értelmét.

A megjelenési formák sokféleségével szembeesülve természetes emberi igény e sokféleség rendszerezése. Minden filozófia és tudomány ezt az alapvető emberi vágyat fejezi ki. Az eleinte átláthatatlannak tűnő sokféleséget csak két, alapvetően különböző úton tudjuk rendszerezni:

1. A karakterisztikus közösséget mutató egyedek számára gyűjtő fogalmat keresünk (például növények, állatok, kövek). Így szintjeire osztjuk a valóságot (állatvilág, növényvilág, ásványok stb.).

2. Kutatunk azok után az egységek után, amelyekből a különböző keverési arányok útján e sokféleség létrejön. Mind az elemek tana, mind a Szókratész előtti filo-

zófusok erre a gondolkodási modellre építenek. A legújabb korban a legimpozánsabb példa erre az elemek periódusos rendszere. Egy ilyen rendszer lehetővé teszi, hogy a megjelenési formák sokaságát néhány őssminőségre redukáljuk. A változó összetétel, illetve a különböző keverési arányok adják azt a sokszínű valóságot, amelynek struktúráját immár könnyebben megérthetjük.

A valóság ősprincípiumai

Vigyük át ezt a második eljárást – amely az elemek periódusos rendszerében csak az anyag szintjén érvényes – a valóság más szintjeire is. Induljunk ki abból a megfontolásból, hogy a sokféleség korlátozott számú egységből épül fel. Miután rendszerünkkel a valóság teljességét akarjuk felfogni, olyan egységeket kell találnunk, amelyek minden szinten érvényesek, mind az állatvilágban, mind a növényvilágban, mind materiális, mind pszichés szinten. Az első fejezetben már beszéltünk róla: az anyagnak ahhoz, hogy formát öltjön, mindig valamilyen információra van szüksége. Mondhatjuk tehát, hogy eredetibb és valóságosabb a dolog ideája, mint a dolog maga.

Sajnos materialisztikus korunkban ennek a szemléletnek éppen az ellentéte az elfogadott. Úgy gondolják, hogy először ott a kő, s aztán az ember a kő szemlélete so-

rán kifejleszti a „kő” szót és a kő ideáját. A valóságban ez pontosan fordítva van. A kő ideája nélkül sosem manifesztálódhatna egy konkrét kő. Az idea és a nyelv mindig előbb van készen, mint az anyagi reprezentáns („Kezdetben vala az ige...”).

Ha a festő festeni akar egy képet, először a kép ideáját kell megtalálnia, csak azután valósíthatja meg. Nem a kép teremti meg az ideát, hanem az idea sűrűsödik képpé. Ha a „valóság periódusos rendszerét” akarjuk megteremteni, hipotetikus egységeinknek archetipikus ideáknak kell lenniök.

Ezeknek az ősképeknek (archetípusoknak), a valóság ezen ősi építőköveinek egyszerűen létezniök kell. Az ember számára azonban igen nehezen megközelíthető az olyan világ, amely tisztán csak ideákból áll. Ezért egyelőre alakítsunk ki merőben hipotetikus egységeket, s jelöljük őket absztrakt szimbólumokkal. Pillanatnyilag teljesen mindegy, hogy milyen szimbólumokat választunk ki e célra. Tegyük fel, lehetséges és korunknak megfelelő szimbólum az x , y , z és így tovább. Ezzel x egy bizonyos ősideát jelöl az ideák világában. Miután azonban az ideák világa látható és érzékelhető világunk ősképe, x ősideának a manifesztálódott jelenségek világában is jelen kell lennie.

Még pontosabban azt jelenti ez, hogy x ősidea meghatározott reprezentánsa a valóság minden szintjén megtalálható. Van tehát valami olyan konkrét dolog, amely

mind a növényvilágban, mind az ásványok között, mind az emberi világban az x ősideát reprezentálja. Ha ez az x nem fedezhető fel bármely tetszőleges szinten, akkor nem szolgál rá az „ősidea” névre. E szerint a gondolatmenet szerint készíthetünk egy olyan táblázatot, amely különböző szinteket jelöl, s e szinteken függőlegesen végigvonulnak bizonyos ősideák vagy ősprincípiumok.

Ebben a táblázatban a valóság különböző szintjein már ott találjuk x és y néhány reprezentánsát, bár most még nem látjuk át egészen, mi ennek a beosztásnak az értelme, miben áll jogosultsága. Egyelőre elegendő, ha tudomásul vesszük ezt a rendszert, ne vizsgáljuk most, hogy helyes-e.

Vegyük tudomásul viszont, hogy a *függőlegesség* őselve a megjelenési formák minden szintjén átvonul. A szintek száma korlátlan; az itt felsorolt szintek tetszőlegesen bővíthetők (például zöltségfélék, sörrészvénytársaságok, hangszerek, építészeti stílusok és így tovább). Előfordulhat, hogy az x alá rendelt fogalmakat az eredetileg b -vel jelzett kérdések alatt is felfedezzük. Ezáltal csak az válik érthetővé, miben különbözik az a) feladat a b) feladattól.

Az a) feladat egyetlen szint, azaz az állatvilág fogalmait tartalmazta. Valamennyien elég iskolázottak vagyunk ahhoz, hogy ezt felismerjük. A b) feladat viszont egy olyan függőleges princípiumláncolat fogalmait tartalmazta, amelyben a közösséget az

az egyelőre még nem definiált ősprincípium alkotja, amelyet most x-nek nevezünk. Ha megpróbáljuk konkrétan megoldani a b) feladatot, rájövünk: nem vagyunk hozzászokva ahhoz, hogy függőlegesen gondolkodjunk, ezért nem fedezzük fel a közös vonásokat, jóllehet, jelen vannak, ahogyan ez majd lassan kiderül.

Ősprincípium	x	y
a princípium definíciója	struktúra, gátlás, ellenállás, idő	energia, impulzus
ég	(?)	(?)
ásvány	ólom, mész	vas
növény	borostyán, bogáncs, magyal, zsurló	csalán
állat	holló, kecske	ragadozók, rágcsálók
test	csontváz, fogak	izom, artériás vér
betegségek	sorvadásos betegségek, meszesedés, kőképződés	gyulladások, sebesülések
hely	börtön, kolostor, öregek otthona, temető	kovácsműhely, harcmező

táj	hegység, hideg pusztaság	vulkanikus táj
társadalmi helyzet	bányászok, idős emberek	katona
szín	fekete, sötétkék	piros

Fontos, hogy megértsük: a valóság vízszintesen szintekre, függőlegesen pedig princípiumláncokra osztható. A tudomány úgyiszólván kizárólag szintekre oszt, az ezotéria pedig szinte ugyanilyen kizárólagosan princípiumláncokra. Az „amint fenn, úgy lenn” alapvetés szükségképpen vezet a függőleges gondolkodáshoz. A tudományos és ezoterikus gondolkodási rendszerek a fentiek következtében pontosan 90 fokkal fordulnak el egymástól, így távolról sem kell azon csodálkoznunk, hogy a két felfogás hívei „elbeszélnek egymás mellett”.

A táblázatból az alábbi végkövetkeztetések adódnak: ha valamelyik ősidea bármilyen okból megváltozna, ennek a változásnak az idea reprezentánsaiban egy időben láthatóvá kellene válnia a valóság minden szintjén. Hasonlóképpen az ősprincípiumok minden interakciójának, kölcsönhatásának meg kell nyilvánulnia a látható világ minden szintjén. Ez a szükségszerű összefüggés ugyanakkor lehetővé teszi,

hogy egy tetszőleges, konkrét szint reprezentánsának megfigyeléséből visszakövetkeztessünk a számunkra egyébként megközelíthetetlen ősideára.

Még konkrétabban: az állatvilág szintjén minden ősprincípiumnak egy meghatározott állat felel meg. Ha ezt a megfelelést ismerem, összefoghatom a princípiumoknak megfelelő állatokat, s egybegyűjthetem őket az állatkertben. Abból a megfigyelésből, ahogyan ezek az állatok egymással viselkednek, visszakövetkeztethetek mind az ősprincípiumok szintjére, mind más, konkrét szintekre, azaz az egyik szint megfigyeléséből analógiásan következtethetek a másik szintre.

Ennek az eljárásnak csak az az előfeltétele, hogy pontosan ismerjük a függőleges megfeleléseket, s az egyik szint megfigyeléséből adódó következtetéseket képesek legyünk analóg módon alkalmazni egy másik szint viszonylataira is. Így tisztán elméleti síkon az állatok megfigyelése alapján következtetéseket vonhatunk le a növényekre, az emberi társadalomra, vagy a sörrészvénytársaságok viselkedésére nézve is. Ezt a gondolkodást nevezzük analógiás gondolkodásnak, s ennek a legcsekélyebb köze sincs a kauzalitáshoz.

Egy banális példával ez körülbelül ezt jelentené: ha tapasztalatból tudom, hogy minden vasárnap templomba kell mennem, és minden vasárnap disznósült van ebédre, akkor abból a tényből, hogy ma templomba kell mennem, következtetni tudok

arra, hogy ma disznósült lesz ebédre. Ez a következtetés helyes eredményhez vezet, bár a templomba menésnek a legcsekélyebb köze sincs a disznósülthöz, s a két dolog között semmilyen kauzális összefüggés nincsen. A levont következtetés helyessége ugyanis egy harmadik közös ponton múlik, mégpedig azon, hogy mindkét esemény a vasárnaphoz kötődik. Ezt a harmadik közös pontot viszont a következtetés levonásakor teljes mértékben figyelmen kívül hagyhatjuk.

Térjünk vissza „valóságtáblázatunkhoz”. Alapvetően mindegy, hogy egy megfigyelés kiindulópontjául melyik szintet választom, s az is mindegy, hogy analógiás következtetéseimet mely szintekre vonatkoztatom. A gyakorlatban azonban mégsem minden szint egyformán megfelelő. Így például mindenkit lebeszélnek arról, hogy az általam vázolt „ösprincípium-állatkertet” a napi gyakorlatban alkalmazza. Később még látni fogjuk, hogy ennek ellenére a történelem során alig volt olyan szint, amelyet e célból ki ne próbáltak volna.

Ha ideális megfigyelési szintet keresünk, a csillagos ég különösen alkalmasnak mutatkozik. Az égi szint nem keveredik más szintekkel, s az égitestek matematikailag kiszámítható viselkedése lehetővé teszi, hogy múlt és jövő interpolálása során ne legyünk állandó megfigyelésre utalva. Mivel az égbolt az égitestekkel együtt éppen

olyan valóságsszint, mint a többi, az ősprincípiumok reprezentánsainak itt is meg kell lenniük.

Ezért is kapták az égitestek azoknak a princípiumoknak a nevét, amelyeket az égbolton képviselnek.

Forduljunk hát végre ezen ősprincípiumok neve felé, hiszen az emberiség történetében ezeket nem x-nek, y-nak vagy z-nek hívták, amint mi tettük, persze csak ideiglenesen. Az égitest-nevek szimbólumok jelei, amelyeket nem tetszés szerint választottak; ezek a jelek az ősprincípiumok kiolvasható hieroglifái.

A bevezetőben már említettük, nyilván emlékeznek is rá, hogy minden, ami a természetben található, a test–lélek–szellem hármasságára épül.

A szellemet ősidők óta a kör szimbolizálja, ez a szellemi princípium egységét és tökéletességét érzékelteti. A lélek jele a félkör, illetve a héj, ez a fogékonyságot, a felvevőképességet, a lelki princípium befolyásolhatóságát ábrázolja, míg a testnek a kereszt a szimbóluma, amely a négyes szám analógiájára az anyag lényegét reprezentálja.

E három alapszimbólum jeléből alkották az összes többi ősprincípium szimbólumjelét.

Bizonyos megfontolások alapján az ókor bölcsei 7 ősprincípiumot tételeztek fel. Megszakítaná gondolatmenetünket, ha ezt itt most részletesen indokolnánk. Elég, ha emlékezetünkbe idézzük, hogy a szivárványnak hét színe van, hét napból áll a hét, hét kérés van a miatyánkban, és így tovább. Az ókorban hét égitestet ismertek; bár a mai napig számuk további hárommal tízre bővült, ez azonban nem hatálytalanítja a klasszikus 7-es számot.

A Nap a szellemprincípiumot reprezentálja, s szimbóluma egy kör, középen a centrummal. Q. A Hold a lelkit, a befogadót reprezentálja, szimbóluma a héj R. A kereszt (+) az anyag szimbóluma, magában nem fordul elő, mert az anyag az előbbi princípiumok egyike nélkül életképtelen. A Merkúr szimbóluma S a három princípiumot harmonikus kiegyenlítetttségében, egységben mutatja be. A Mars szimbóluma O^{\times} (eredetileg így írták; manapság, hogy elkerüljék az összecszerelés veszélyét, a keresztet többnyire nyíllal helyettesítik U), ez mutatja, hogyan dominál az anyag a szellem felett, ugyanakkor a szellem az, ami az anyagot alulról mozgásba hozza. Ennek ellenpólusa a Vénusz T, itt egyértelműen dominál a szellem az anyag fölött. A Jupiter princípiumnál V a lelki faktor uralkodik az anyagi fölött, de a Szaturnusz esetében az anyag egyértelműen terheli a lelkit W.

Láthatjuk tehát, hogy az elmúlt korokban a 7 ősprincípiumot a Nap, a Hold, a Merkúr, a Mars, a Vénusz, a Jupiter és a Szaturnusz jelölte. Ezt a 7 ősprincípiumot egy-egy égitesthez rendelték, és az égitestek is ugyanezt a nevet kapták. Ezenkívül ezeket az égitesteket megszemélyesítették, s istenségként tisztelték őket. Táblázatunkat tehát a következőképpen kell kiegészítenünk:

Ősprincípium	(x) W	(y) ☿ ^x
a princípium definíciója	struktúra, gátlás, ellenállás, idő	energia, impulzus
ég	Szaturnusz	Mars

Az égitestek mint reprezentánsok

Az asztrológia a 7 ősprincípium tana, s ezek rendszere, amely a 7 ősprincípium hatását a valóság különböző szintjein vizsgálja. Ha az asztrológia a Szaturnuszról beszél, akkor valójában a Szaturnusz-ősprincípiumra gondol. Csak a merőben gyakorlati munkánál, a megfigyelésnél használja az ősprincípium reprezentánsát, a Szaturnusz nevű égitestet. Az asztrológia az ősprincípiumok tana volt és marad, nem az

égitesteké. Az égitestek egy praktikus, de behelyettesíthető szintet testesítenek meg. Aki tényleg ért az asztrológiához, annak idővel már nincs is szüksége erre a szintre, mivel megtanulta, s így bármely szinten felismeri a princípiumokat.

Szeretnénk kiküszöbölni az asztrológiával kapcsolatosan leggyakrabban előforduló félreértéseket és tévedéseket. Így például az asztrológia ellenzői tagadják, hogy az égitestek konkrét befolyással bírhatnának az emberekre. Ellenvetésük azért nem találó, mert *magá az asztrológia sem feltételezi, hogy az égitestek befolyást gyakorolnak az emberre.*

Az egész zavar onnan ered, hogy még mindig vannak olyan asztrológusok, akik hisznek egy ilyen befolyásban. Sőt közülük egyesek különösen haladónak, tudományosnak tartják magukat, mert olyan kutatási eredményekre hivatkoznak, amelyek korrelációt mutatnak ki az égitestek helyzetének változásai, a napkitörések és az élő sejt elektromagnetikus mezője között. Ezeket a korrelációkat senki sem vonja kétségbe, de semmit sem mondanak a kozmikus faktorok földi sejtekre gyakorolt befolyásáról. A fenti korreláció csak azt bizonyítja, hogy a magatartásformák analógok a különböző szinteken. Mindent mindennel összefüggésbe hozhatunk, ezzel még távolról sem bizonyítottuk, hogy a dolgok között kauzális összefüggés lenne.

Ne hagyjuk, hogy ezek a vizsgálati eredmények meggyőzzenek bennünket arról, hogy az asztrológia az égitestek emberi életre gyakorolt hatását vizsgálja. Az asztrológusok horoszkópokat állítanak fel államalapításokra, szerződés kötésekre, alapkövetelésekre és így tovább. Ilyen esetekben vajon mit ér a sok okos szöveg a sejtek elektromagnetikus mezőire gyakorolt befolyásáról? A horoszkópok többségénél minden asztrológus olyan égitestpozíciókkal számol, amelyek reálisan, abban az időben, amelyre értelmezésük vonatkozik, nem is álltak az égen (lásd tranzitok, direkciók, szolárok és így tovább).

Foglaljuk össze:

1. Az asztrológia archetipikus ősprincípiumokkal foglalkozik, az ideák szintjén ezek azok az építőkövek, amelyekből a valóság összes megjelenési formája felépül.
2. Ezek az ősprincípiumok függőlegesen átvonulnak a megjelenési formák minden szintjén. Így olyan analógialáncok keletkeznek, amelyeknek egyes tagjai különböző szintekhez tartoznak ugyan; mégis mindegyik egy közös princípiumot reprezentál.
3. Egy tetszés szerinti szint megfigyeléséből levont következtetés az analógia segítségével bármely más szintre átvihető. Az asztrológia vonatkoztató területe az égbolt.

4. Az asztrológia ősprincípiumai a Nap, a Hold, a Merkúr, a Mars, a Vénusz, a Jupiter és a Szaturnusz. Az ugyanilyen nevű égitestek csak ezeket az ősprincípiumokat reprezentálják. Az utóbbi időkben az asztrológia még három princípiumot bevont, a Neptunuszt, az Uránuszt és a Plútót.

5. Az égitestek és a valóság különböző szintjei között nincsen kauzális összefüggés.

6. Az asztrológia tehát olyan mérőszerkezet (a valóság mérőszerkezete), amely tetszőleges pontossággal mutat valamit, de nem okozza azt. A hőmérő is csak méri a hőmérsékletet, de nem befolyásolja.

7. Az asztrológia alapvetően függőlegesen gondolkodik, így felel meg az ezoterikus axiómának is: amint fenn, úgy lenn.

A függőlegesnek ez a szempontja minden ezoterikus rendszerre jellemző, ezért is tűnik olyan értelmetlennek ez a fajta gondolkodás a kívülálló számára. Az ezotérián kívül kizárólag horizontális gondolkodási rendszereket ismerünk. A vertikális analógiáncolatok azonban sok, egyébként felfoghatatlan összefüggést érthetővé tesznek. Soroljunk fel néhány példát erre:

Újabban belsőépítészeink szívesen terveznek olyan tereket, amelyekben minden fekete, s ezt krómacéllal kombinálják. Lapozzunk csak át néhány lakberendezési la-

pot, s figyeljük meg ezeket a terveket. Látni fogjuk, hogy az ilyen környezetbe a tervező kivétel nélkül egyfajta növényt álmodik, és ez a magyal. Ez természetesen a belsőépítész biztos stílusérzékéből következik. Tudattalanul azonban ez az ösztön a Szaturnusz-princípium szimbólumláncolatát követi. A fekete tér a Szaturnusz princípiumát testesíti meg, s ehhez egyetlenegy növényt éreznek illőnek, a magyalt, amely szintén ezt a princípiumot képviseli.

A kívülálló számára egyes nyelvi fordulatok még szemléletesebbek lehetnek. A német hétköznapi nyelv a szerencse (Glück) szó helyett a disznó (Schwein) szót is használja. (Gondoljunk csak a magyar „szerencsemalacra”. – A ford.) Ha nem ismerjük a függőleges analógialáncot, nehezen tudjuk ezt a nyelvi fordulatot megmagyarázni. Aki azonban képzett az asztrológiában, annak ez világos összefüggés. A disznó az állatvilágban a Jupiter princípiumot reprezentálja, a „nagy szerencsét”, a bőséget, az expanziót. A német köznyelv tehát a szerencse fogalmát ugyanabból a függőleges láncból egy másik fogalommal helyettesíti.

Hasonlóan állunk a következő fordulattal is. Az a német kifejezés, hogy „madara van” (er hat einen Vogel) az Uránusz-princípium szimbólumláncából ered, amely szimbólumlánc a kontinuitás megszakítását reprezentálja, azt, hogy valaki „kiugrik a sorból”, „abnormálisan viselkedik”, „becsavarodik”.

Utolsó példaként utaljunk arra a babonára, amely szerint szerencsénket úgy biztosítjuk be, ha háromszor lekopogjuk egy falapon. A fa mint anyag a Jupiter-princípium alá tartozik. A fával való háromszoros érintkezés útján a szerencseprincípiummal próbálunk meg kapcsolatba lépni.

Elégedjünk meg egyelőre ezekkel az egyszerű példákkal, amelyek a függőleges gondolkodási rendszer hasznát és jogosságát próbálják megvilágítani. Az asztrológiaterápia összefüggésében később még vissza fogunk térni a rendszer gyakorlati használhatóságára.

Az idő minősége

Ahhoz, hogy az asztrológiát mint mérőeszközt még jobban megértsük, közelebb-ről szemügyre kell vennünk egy kevésbé közkeletű fogalmat. Ha az időről beszélünk, ezen általában mennyiségi mértéket értünk. Azt kérdezzük, meddig tartott, mikor történt, mennyi idő telt el azóta. Az időt kizárólag mennyiségnek tekintjük. A polaritás törvénye szerint azonban az idő mennyiségi aspektusát (görögül: *Kronosz*) egy ellentétes pólus, a minőségi aspektus (görögül: *kairosz*) is ki kell egészítse.

Az időnek nem csak mennyisége, minősége is van. Manapság azonban alig akad valaki, aki valamit is el tudna képzelni az idő „minőségéről”. Régen ez éppen fordítva volt. Akkoriban elsődlegesen az idő minőségével foglalkoztak, és a mennyiségét hanyagolták el. Az időkvalitásnak nincs köze az időtartamhoz, az időkvalitás azt jelenti, hogy minden időpont vagy időszlet (s ez lehet egy óra, egy másodperc, de egy évtized is) meghatározott minőségű, amelyben csak olyan események jelenhetnek meg, amelyek adekvátak ezzel a minőséggel.

Másképpen ez azt jelenti, hogy egy bizonyos időpontban csak olyan események valósulhatnak meg, amelyek kvalitatív tartalma megfelel a mindenkori időkvalitásnak. Az idő ezek szerint utat nyit valamilyen lappangó tartalomnak, hogy az beléphessen s manifesztálódhassék a valóságban. Egy repülőgép nem zuhanhat le „akármikor”, csak akkor, amikor ezt az uralkodó időkvalitás megengedi. Mivel az idő maga is csak a valóság egyik szintje, az időkvalitások is az ősprincípiumoknak felelnek meg. Így egy meghatározott időpontban egy bizonyos princípium, pontosabban egy bizonyos princípiumkeverék uralkodik.

Régebben mindenki tudta az alábbi törvényt, amelyet közben sajnos már elfelejtettünk, nevezetesen, hogy „minden kezdet magában hordja a véget”. Ez a törvény azt jelenti, hogy a kezdet pillanatában már benne foglaltatik az egész folyamat és a vég

is. Oszttjuk ugyan azt az elképzelést, hogy a történésekbe bele lehet avatkozni, bele lehet szólni. Mégis, minden kezdetben ott van a vég is, ugyanúgy, ahogyan minden magban benne van a kifejlett növény, új magjaival együtt. Mindig mindenben minden ott van. A magban ott a gyümölcs és a gyümölcsben a mag.

Mivel régen tudtak az időkválitásról, nagy súlyt helyeztek arra, hogy minden vállalkozást a „megfelelő órában” kezdjenek el. Minden vállalkozás ugyanis annak az időkválitásnak megfelelően fog fejlődni, amelyben kezdődött. Ezért ha egy bizonyos vállalkozás lefolyását és kedvező végét be akarjuk biztosítani, meg kell keresnünk a kezdet számára megfelelő időkválitást. Régen a papok feladata volt az időkválítások kinyomozása. A pap a konkrét kérdés után „az órába nézett”, hogy megtudja annak minőségét. Ebből származik a „horoszkóp” szó, horoszkópot csinálni nem más, mint „belenézni az órába” (*hora* = óra, *skopein* = nézni). A horoszkóp ezek szerint egy meghatározott időpontban az égboltról készült pillanatfelvétel. Eredetileg a horoszkópokat inkább olyan eseményekre, fontosabb vállalkozásokra vonatkoztatták, mint a háború kezdő időpontja, szerződések kötése stb. A személyes horoszkóp, tehát egy horoszkóp felállítása egy ember születési percének alapján viszonylag új, s az asztrológián belül semmiképpen sem a legérdekesebb fejlemény.

Emlékezzünk csak arra, hogy amikor a papoknak kellett megállapítani a kedvező időkválitást, nem az égbolt vizsgálata volt egyetlen és kizárólagos módszerük. Felhasználták erre az állati belsőségeket, megfigyelték a madarak röptét, értelmezték a szent tyúkok táplálkozási magatartását. Ezekben a régi Rómából ismert módszerekben az égbolt helyett az állatvilág volt a megfigyelések kiindulópontja, s ezekből következtek a meghatározott időpontban uralkodó princípiumokra.

A jóseljárások történetében igen sok szintet használtak fel vonatkoztatási rendszerként, s ezek mind a függőleges analógiás következtetés gondolati rendszerében működtek. Így például a tarotkártyák használata látnoki célokra nem kevésbé „tudományos” vagy nem „babonásabb” módszer, mint a horoszkópkészítés. Egyes asztrológusok ugyanis abból a tényből, hogy a horoszkópkészítésnél matematikai táblázatokban kell az adatoknak utánanézni, megpróbálják az asztrológia „tudományosságát” levezetni, s elhatárolják magukat minden olyan „komolytalan” praktikától, mint a tarot, a Ji Csing és hasonlók. Ez azonban értelmetlen dolog. Minden jós-, illetve látnoki rendszer ugyanolyan principiális alapon működik. A vonatkoztatási szintek viszont tetszés szerint változtathatók.

Azt, hogy egy módszer komoly-e vagy komolytalan, egyedül az dönti el, hogy a módszer gyakorlója mennyire képes analóg módon más szinteken alkalmazni az ál-

tala használt szinten nyert megfigyeléseket. Minden rendszer legfőbb nehézsége ez az átvitel; az asztrológiában egyébként „értelmezésnek” nevezik. Ezért vannak mindig túlsúlyban a komolytalanok a komolyakkal szemben, mindegy, hogy kártyavetésről vagy asztrológiáról beszélünk.

Az asztrológiára visszatérve egy horoszkóp tehát egy meghatározott időpontban, egy meghatározott helyre vonatkoztatva grafikusan ábrázolja az égbolt helyzetét. Így minden horoszkóp egy idő–hely egyenlet. A horoszkóp mindig arra a helyre vonatkozik, amelyen a felmért esemény manifesztálódott, ebből a perspektívából szemléli az eget.

Itt válaszolunk arra a gyakori szemrehányásra is, hogy az asztrológia még mindig geocentrikus világgéppel dolgozik. Véleményünk szerint ez helyes, hiszen az emberek számára nem létezhet más világgép. Sőt az átélő emberre vonatkoztatva a heliocentrikus világgép kifejezetten hibás lenne. Az ember ugyanis, függetlenül az asztrolómiai számításoktól, nap mint nap átéli például, hogy reggel felkel a Nap, este pedig lenyugszik. Ez a tapasztalás az emberi psziché számára sokkal valóságosabb, mint az a funkcionális tudás, hogy a Föld a Nap körül kering. Ez az ember számára pszichésen nem átélhető, tehát teljesen irreleváns.

A heliocentrikus világgép tehát jó lehet a tudomány vagy az asztronauták számára, de általában az emberek és különösen az asztrológus számára egyedül a Föld lehet a vonatkoztatási pont. Az emberi élet ugyanis itt játszódik le. Bonn a Német Szövetségi Köztársaság fővárosa.* Ez így helyes, ugyanakkor semmiképpen sem alap arra, hogy névjegyemre én mint müncheni lakos egy bonni címet nyomassak. Az ember csak önmagát élheti át középpontként, a világot is csak önmagára vonatkoztathatja. Ha nem ezt teszi, elveszíti székhelyét, lelkileg gyökértelessé válik. Ha a mélyére nézünk, ezért hadakozott az egyház olyan sokáig a heliocentrikus világgéppel, s ez ebből a szempontból jogos is volt.

A horoszkóp mint mérőeszköz

Az asztrológia nem az a hit, amely szerint az égitestek befolyásolják az emberi sorsot, az asztrológia egy rendszer a valóság leképezésére. A fizika is szimbólumok (számok és betűk) útján próbálja meg leképezni a valóságot, s eszébe sem jut, hogy képleteivel befolyásolhatná a nehézkedési erőt.

* A könyv a két német állam újraegyesítése előtt íródott.

A horoszkóp olyan mérőeszköz, amely az időkválitás megértésére van hitelesítve; munkája tetszőleges pontosságú. Pontosságának mértéke technikai variabilitásától függ, magának a mérhetőségnek nincsenek határai. Amint az idő mennyisége is tetszőleges pontossággal mérhető, s a pontosság mértékét gyakorlatilag a mindenkori technikai lehetőségek szabják meg. Amíg csak a napórát ismerték, nem tudták olyan pontosan mérni az időt, mint később, a mechanikus órával. Ma már ezred- és milliomod-másodperceket is tudunk mérni.

Ugyanígy van ez az asztrológiával is. Gyakorlati alkalmazásában az asztrológia eredményei gyakran igen durvák, kívánnivalót hagynak maguk után. A pontosság növelése az asztrológusok technikai adottságaitól s a mérőeszközök további fejlesztésétől függ, ennek is csak az emberi képességek szabnak határt.

Az itt következő mondás viszont, amelyet generációk óta változatlanul ismétél minden asztrológiai tankönyv, teljes képtelenség: „A csillagok hajlamossá tesznek, de nem kényszerítenek.” Ebben a mondatban, amelyet a legtöbb szerző saját szerény-sége és komolysága bizonyítékának tart, több gondolkodási hiba található. Először is azt mondanánk: a csillagok sem ezt, sem azt nem csinálják. A hőmérőről se mondhatjuk: ha a higanyszál harminc fokot mutat, ezzel bizonyos hőséget ajánl a hőmér-sékletnek, ennek a hőségnek azonban nem kell szükségszerűen bekövetkeznie.

A csillagok nem kényszerítenek semmire, csak azt mutatják meg, hogyan áll össze egy bizonyos időpontban a valóság. Ezt azonban kényszerítő pontossággal. Ha a fent idézett mondat igaz volna, elveszett idő lenne még öt perc is, amelyet az asztrológiára fordítunk. Ez a mottó ugyanis minden asztrológiai kijelentésnek ötven százalékos valószínűséget tulajdonít, azaz vagy stimmel – vagy nem. Ha ilyen eredményeket akarunk, egyszerűbb, ha feldobunk egy tízfillérest.

Egy további, hasonlóan jelentékeny megállapítás így hangzik: Az emberi sors az öröklött tényezőkből, a nevelésből, a környezeti hatásokból és a kozmikus faktorokból áll össze. Ebben a mondatban nemcsak az almát és a körtét keverik össze. Első kérdésünk az lenne, hogy milyen természetűek ezek a „kozmosz faktorok”. Mik ezek, és hol élhető át ezeknek a kozmikus faktoroknak a hatása? Mely sorsrészletekben van illetékességük? Itt ugyanis a sors olyan eseményeiről kellene beszélnünk, amelyekben a környező világ egyáltalán nem vesz részt, mert ellenkező esetben a környezeti befolyások kategóriája lenne illetékes.

Ebben az állításban igen kevés a következetesség, annál több viszont a vágy, hogy a kijelentő elfogadhassa a természettudományokat, s mintegy mellékesen melljük csempéssze az asztrológiát is. A nevelés és a környező világ szintén csak egy-egy szintet jelentenek, amelyeken az ősprincípiumok manifesztálódnak. A környező

világ a végrehajtó szerv. Hogyan élhetné át az ember a környező világ médiuma nélkül a „kozmosz faktorokat” (amelyek ugye az ősideákat jelentik)? Hogyan üthetnének el bennünket autó nélkül, hogyan lennének betegek vírusok nélkül, hogyan ölhetnének meg bennünket, ha nem lennének gyilkosok? Ezek a környezeti faktorok azonban sohasem az okok maguk, mindig csak a sors „végrehajtói”.

Az öröklött tényezők szintén egy másik szintet testesítenek meg, amelyen ismét csak megtalálható valamelyik ősprincípium reprezentánsa. A sejtinformációk szintjéből ugyanúgy kiolvasható a valóság, mint az égboltból. A genetikusok lelepleződnek – ők is csak az asztrológusok kollégái. Ha az asztrológussal megesik, hogy kauzális hatást tulajdonít a csillagoknak, hogyan vehetnék rossz néven a humángenetikustól, ha sziklaszilárd meggyőződése, hogy az öröklött tulajdonságok „oka” a génstruktúra. Egy ember minden sejtjében ott hordja horoszkópját, hiszen az egész mindig ott található minden részletben, ahogyan a magban is benne van a növény.

Az akupunktúra erre igen szemléletes példa; kezdetben az egész testre vonatkozott, később felfedezte a fülben az egész embert, majd ugyanez bekövetkezett az orr, a kéz, a láb stb. vonatkozásában. Ugyanígy minden ember horoszkópja megtalálható a szemében, a fülében, a kezében, a lábában, minden sejtjében. Csak a szimbólumok nyelve különbözik, kijelentéseik azonosak.

Minden csak ugyanazt az egy valóságot képezi le.

Megvolt annak az alapja, miért nevezték régen az asztrológiát „királyi tudománynak”. Az asztrológia átfogja a teljes valóságot, minden szinten ugyanolyan sikerrel alkalmazható, univerzális. Annak is megvolt az alapja, hogy Kepler írásának a következő sokatmondó címet adta: *Intés az asztrológia ellenségeinek*. Megvolt az oka, miért nevezte Paracelsus sarlatánnak, kuruzslónak az olyan orvost, aki nem ért az asztrológiához. A fenti megtisztelő kijelentések azonban kizárólag az olyan asztrológiára érvényesek, amely szilárdan gyökerezik az ezoterikus világképben, a csillagok valódi üzenetének megfejtésén nyugszik, s nem azokra a túlságosan is elszaporodó torzképekre, amelyek ma asztrológia címszó alatt futnak.

Az igazi asztrológia a beavatás útja, amely az önismereten és a természet megismerésén keresztül az Isten megismeréséhez vezet. Az igazi asztrológia ezért legvégül fölöslegessé teszi önmagát. Az igazi asztrológia filozófia – ezért beszélt Schult „asztrozófiáról” –, nem pedig embertársaink jövőjében való kutakodás. Ahhoz, hogy megismerhessük az asztrológiát, meg kell tanulnunk. Az asztrológia megtanít bennünket arra, hogy saját szituációnkból kiindulva megértsük embertársainkat és a világot, s így belülről megbékélhessünk velük. Hogyan is haragudhatnánk arra, akit meg-

értettünk? Az igazi asztrológia a valóság új dimenziójának látványát nyitja meg előttünk.

A születési asztrológia a horoszkópot a születés pillanatára, pontosabban az első lélegzetvétel pillanatára állítja fel. Mint bármely esemény vagy vállalkozás esetében, itt is elkezdődik valami, s ezt egy ember életútjának nevezzük. A horoszkóp azt méri, hogy milyen időkvalitás közepette indul ez az életút, ezért azt is tudja, hogy az a későbbiekben milyen. A születési horoszkópnak – alap- vagy radixhoroszkópnak is nevezik – három különböző érvényességi területe van:

1. Megmutatja azt, amit a pszichológusok karakter- vagy személyiségstruktúrának neveznek.

2. Ha ehhez a karakterstruktúrához – amely önmagában természetesen statikus – hozzáadjuk az idő faktorát, ebből szükségszerűen megkapjuk az életutat. Az időfaktor arról fog felvilágosítást adni, hogy az érintett számára mikor melyik problématerület válik átélhetővé.

3. Az alaphoroszkóp ugyanakkor a születési folyamat eseményhoroszkópja is. Éppen ezt a harmadik illetékességi területet hagyták mindeddig egészen figyelmen kívül, pedig messzire nyúló elméleti következményei vannak. Mind az életre, mind a születés eseményeire ugyanaz a horoszkóp vonatkozik. Más szavakkal: egy ember

élete születésének felnagyítása. Minden esemény, amely egy ember sorsában megjelenik, biztonsággal meg kell hogy mutakozzék a születés során, mint egy sokszorosan lekicsinyített analóg esemény.

Korábban már beszéltünk a dimenzió problémájáról, s akkor említettük, hogy mi, emberek, a közepes arányokra vagyunk utalva ahhoz, hogy valamilyen alakot vagy formát (Gestalt) fel tudjunk ismerni. Ha valaki a megszokott tempóban fütyüli a „Nyuszi ül a fűben”-t, akkor ráismerünk. Ha azonban az egyes hangok közötti távolság kitágul, s mindennap csak egyetlen hangot hallunk, a dalt egységében (alakjában) nem fogjuk felismerni többé. Ugyanez érvényes arra, ha a melódiát felgyorsítva játszszuk le egy magnón. Ez a felgyorsított lejátzás az asztrológiában a születés, amelynek belső struktúrája csak időbeli szétosztásában lesz mint „élet” felismerhető.

Ha fordítva szemléljük, azt mondhatjuk, hogy egy ember életében soha semmi nem tud manifesztálódni (legyen az betegség, pozitív vagy negatív sorseseemény), ami kicsinyítve születésében ne lett volna jelen. Ez a szemlélet ellentmond minden olyan elméletnek, amely a betegségek vagy az események „okát” az ember biográfiájában keresi. Valójában a megfelelő módszerrel (reinkarnációs terápia) bebizonyítható, hogy minden probléma visszakövethető egészen a születésig. Ugyanis minden kezdet magába zárja a véget is.

A horoszkóp mint az élet tanterve

A horoszkóp szimbolikus formában mutatja az idő minőségét, és azon ősprincípiumok specifikus rangsorolását és egymáshoz való viszonyát, amelyek közepette egy ember ebbe a létbe lépett. A horoszkóp az a feladat, illetve tanterv, amelyet egy embernek életében meg kell valósítania, be kell töltenie. Minden úgynevezett konstelláció (az asztrológusok ezen a princípiumok bizonyos csoportosulását értik) egy meghatározott feladatot, problematikát testesít meg.

Ezen a helyen néhány megjegyzést szeretnénk fűzni a probléma fogalmához. A valóságban nincsenek problémák. Egy bizonyos szituáció akkor lesz problémává az ember számára, ha nem képes azt tudatába beépíteni. Egy hatéves gyermek számára komoly probléma a szorzás, egy harmincéves számára aligha – időközben ugyanis megtanult szorozni. Minden tanulási folyamat a tudat kitágulásával jár, s ez lehetővé teszi a probléma megoldását. Ha egy feladatot megoldunk, ezzel megváltjuk „problémásságától”. Ennek a megváltási folyamatnak az a következménye, hogy a megváltott szituáció általában soha többé nem süllyed a probléma szintjére.

Fontos, ezért soha nem szabad elfelejtenünk, hogy minden probléma csak a szituáció és tudatállapotunk között fennálló nívókülönbséget jelöli, így azt kívánja tőlünk, hogy a tanulási folyamatban előrelépjünk, s oldjuk el, váltsuk meg őt problé-

másságától. A mindennapi életben mégis a legtöbb ember úgy viselkedik, mintha a problémák „mint olyanok” léteznének, s a környező világtól várják el, hogy elhárítsa őket.

Beszéltünk már arról, hogy minden konstelláció egy ilyen probléma szimbolikus formája, s a horoszkóp ezáltal az élet tantervének tekinthető. Mindezeket a konstellációkat tanulással, aktív megvalósítással át kell helyeznünk életünkbe, s meg kell váltanunk problémásságuktól. Bár a születés időpontjában a konstellációk még problémák”, életünk végére lehetőleg egészen meg kell váltanunk őket problémásságuktól. Életünk tanulási folyamat – ez, sajnos, sokak számára nem olyan magától értetődő, mint amilyennek lennie kellene.

Ha a természetben valamilyen közös lényegi vonást keresünk, azt találjuk, hogy minden fejlődik. Mind a tudomány, mind az ezotéria számára minden élet célja az evolúció. A tudomány hajlamos arra, hogy az evolúciót a „véletlen” génmutációk termékének tekintse. Az ezotéria ezzel szemben az evolúcióban egy definiált célra irányuló fejlődést lát. Abban viszont mindenki egyetért, hogy minden, ami él, fejlődik. Hogyan történik ez a fejlődés? Kizárólag tanulási folyamatokon keresztül. Ez ugyanúgy érvényes a féregre, mint az emberre.

Ez a tanulási folyamat – mint láttuk – problémák megoldásán keresztül zajlik le. Miután a problémamegoldás mindig megerőltetéssel jár, az élőlények többnyire nem keresik maguknak a problémákat, hanem konfrontálódniuk kell velük. A problémákban tehát tulajdonképpen az evolúció hajtókerékét láthatjuk.

Azt az instanciát (felső hatalmat) nevezzük sorsnak, amely gondoskodik arról, hogy a tanulást soha ne hagyassuk abba, és ezért újabb problémákkal szembesít bennünket. A horoszkópban valóban ott találjuk egy ember inkarnációjának teljes tantervét, ezért sokan azt állítják, hogy a horoszkópban ennek az embernek a sorsa válik láthatóvá. Ez viszont úgy hangzik, mint egy fátum, amelynek semmi sem állhat ellent. Ha viszont tantervről, vagy a feladatok megoldásáról beszélünk, mindjárt közelebb kerülünk a dolgok rejtett értelméhez.

A tanulás polaritása

Témánkban jó ideje ott feszül a kérdés: milyen mértékben determinált a sors, illetve feladataink betöltése, hol van az emberi szabadság, amely ezen változtathatna. Ez volt s ez is marad a legbonyolultabb kérdés, s a hozzávetőleges válaszhoz is csak lépésről lépésre juthatunk el. A tanterv maga bizonyosan determinált, tehát be kell

teljesednie. A polaritás törvénye azonban a determináltságon belül is érvényben marad. Ez a törvény választás elé állít bennünket, hogyan teljesítsük saját tantervünket, melyik úton lépünk előre a tanulás folyamatában, hogyan váltsuk meg problémáinkat problematikusságuktól. Különbséget teszünk tehát a teljes mértékben determinált megoldandó problémák és a megoldási út „hogyan”-ja között. Erre az utóbbira a polaritás két különböző lehetőséget kínál:

1. A tudatos tanulás. Ez azt követeli az embertől, hogy álljon sorsa kihívásai elé, s minden problémát szabad akaratából, aktív módon váltson meg problematikusságától.

2. A tudattalan tanulás. Ez automatikusan életbe lép, ha egy problémát elmulasztunk tudatosan megoldani.

Az emberek többsége a második lehetőségre, tehát a tudattalan tanulásra korlátozza magát. A tudattalan tanulás a szenvedés útján való tanulás. Ha készek vagyunk arra, hogy fixációinkat, álláspontjainkat kérdésessé tegyük, hogy újakat sajátítsunk el, hogy újabb tapasztalatokat kockáztassunk, hogy tudatunkat kitágítsuk, s így urai legyünk a sorsunk felvetette problémáknak, a legnagyobb sorscsapásoktól, betegségektől sem kell félnünk.

Abban a pillanatban azonban, amikor problémáinkat elodázzuk, megpróbálunk menekülni előlük, vagy letagadni őket (a pszichológusok ezt „elfojtásnak” nevezik), a sors fog belekényszeríteni bennünket a tudomásul nem vett tanulási folyamatba. Ilyenkor a szituáció áldozatai leszünk, s problémáinknak legalábbis egy részét átélés útján, szükségszerűen megoldjuk. Ezekben a kikényszerített szituációkban azonban a tanulás többnyire tökéletlen, mert túl nagy az azt átszenvedő ellenállása. Egy szituáció értelmét csak akkor foghatjuk föl egészen, ha megbékélünk vele. A probléma megoldatlan maradványa így általában egy újabb kényszertanulás magvává válik. Nézzünk erre egy példát.

Emeljünk ki egy ember horoszkópjából egy konstellációt, amelyet a szaknyelv „Szaturnusz-Mars-kvadrátnak” nevez. Tisztán technikailag ez azt jelenti, hogy amikor ez az ember született, a Szaturnusz bolygója 90 fokos szöveget zárt be a Mars bolygójával. Ez a Szaturnusz-Mars-konstelláció csak egy meghatározott feladatot szimbolizál. A Szaturnusz princípiumát az előzőekben röviden már ismertettük a következő címszavakkal: ellenállás, struktúra, gátlás; míg a Mars princípiumához az energia és az impulzus fogalmait rendeltük. Ha ez a két princípium egy horoszkópban olyan kapcsolatba kerül, amelyet kvadrátnak nevezünk, ez azt jelenti, hogy ennél az embernél az energia és az ellenállás összekapcsolódik, s nem választható el egymás-

tól. Ezt röviden „energiaellenállás-problematikának” nevezzük. Ez az ember bármikor akarjon tehát energiát kifejezni, mindig ellenállásba fog ütközni.

Mindig panaszkodni fog a külvilágra, az lesz a véleménye, hogy őt mindenütt gonosz módon elgáncsolják. Mennél inkább kivetíti azonban a „vétkest” a környező világra, annál kevésbé fogja problémáját megoldani. Bár valóban a környező világ az ellenállás végrehajtó szerve, a probléma azonban magában az érintett emberben van, aki affinitása által törvényszerűen kerül kapcsolatba a konstellációjának megfelelő külvilággal – azt is mondhatjuk: tudattalanul keresi azt. Valójában ennek az embernek még szüksége is van ezekre az ellenállásokra, különben nem tudna energiát kifejezni. Az ilyen ember az ellenállásokon nő fel, s ez könnyen vezethet az „ellenállások keresésének eszkalációjához”.

A konstelláció tehát: feladat, amely se nem jó, se nem rossz, se nem pozitív, se nem negatív, viszont át kell helyeznünk a valóságba, mert csak úgy váltható meg problematikusságától.

Tételezzük fel továbbá, hogy emberünk e problémáját hosszú távon elfojtja. Akárhová kerül, a problémát mindig a külvilágra projiciálja, azt teszi felelőssé érte, s maga semmit sem tesz a probléma megoldásáért. Nem is tartja a „saját problémájának”.

Vannak bizonyos technikai eljárások az asztrológiában, amelyekkel felismerhetjük, hogy mikor lesz egy ember számára különösen aktuális egy bizonyos konstelláció, ezt nevezik kiváltásnak. A legtöbb asztrológus hajlamos arra, hogy az ilyen konstellációkat rossznak vagy veszélyesnek nevezze, s azt tanácsolja az illetőnek (ha az tanácsát kéri), hogy a kiváltás kiszámolt időpontjában legyen különösen óvatos. Meglehetősen függetlenül attól, hogy az illető követi-e ezt a (teljesen esztelen) tanácsot, a megjelölt időpontban olyan szituációba fog jutni, amelyben áldozatként kerül szembe az elhárított „energiaellenállás” problematikával. Erre egy ősprincípiumoknak megfelelő analóg lehetőség például, hogy autójával 180 km-es sebességgel neki-megy egy fának. Így aztán megtapasztalja, mi az energia (180 km-es sebesség) és mi az ellenállás (a fa). Így megismerte az ősprincípiumot.

Ezekből az eseményekből mindig tanulunk, ha nem is a kívánatos tökéletességgel. Az ilyen esemény mintha fel is jogosítaná az asztrológust arra, hogy veszélyes és negatív konstellációról beszéljen – valójában azonban egy teljesen semleges konstelláció lett veszélyes emberünk számára, mert vonakodott feladatát tudatosan végrehajtani.

Hogyan nézne ki a tudatos megoldás? Emberünknek olyan tevékenység, olyan foglalatosság után kéne néznie, amelyben a leírt princípiumokat (energia/ellenállás) a

valóság egy tetszőleges szintjén folyamatosan megvalósíthatja. Példánkban kínálkozik erre a karate. Ebben a sportágban hihetetlen intenzitású ütésekkel tanulunk meg kivitelezni, amelyeket milliméteres pontossággal a cél előtt kell leállítani, egyébként a harci partner számára halálosak volnának. Ezeknek a kézzel, de lábbal is kivitelezhető ütéseknek a rettenetes erejét gyakran demonstrálják úgy, hogy pusztán kézzel kettétörnek egy téglát vagy egy deszkát.

Ennek a sportágnak tehát két kiemelkedő jellegzetessége van: az ütések rendkívül energikusak, és ezeket az ütések ugyanilyen rendkívüli figyelemmel kontroll alatt kell tartani. A karate tehát pontosan megfelel a Szaturnusz-Mars-konstellációnak. A Mars önmagában véve iránytalan energiája itt a Szaturnusz struktúrájára talál. Aki ezt a sportágot megtanulja, a napi edzéssel folyamatosan megvalósítja konstellációját. A tapasztalás és a szembesülés révén egyre jobban megismeri problematikáját – s ez a felismerés magától áttevődik a lét egyéb szintjeire is.

Aki ezt a megoldást választja, annak nem kell félnie a konstelláció kiváltódásától. Nem fog nekimenni a fának akkor sem, ha 180 km-es sebességgel vezet. A megfelelő időben számára is meg fog mutatkozni a konstelláció, de nem fogja őt veszélyeztetni. Így, lehet, hogy éppen ebben az időpontban például győz egy karateküzdelemben, új dant kap, vagy ilyesmi. Ezzel a példával azt akartuk megvilá-

gítani, milyen mértékben determinált a feladat megoldási kényszere, s mi a különbség a tudatos és tudattalan út között. A sors a végeredményben jelentkezik, nem az út minőségében. A sors a tanulási folyamat céljának elérése, nem tartozik a sorsra az, hogy a célhoz vezető úton állandó elhárításunk miatt mennyit szenvedünk.

Ez a példa megvilágítja az asztrológiai prognózisok pontosságának kérdését is. Az asztrológia a princípiumok szintjén dolgozik, konkrétan ezek a princípiumok végtelenül sokféle szinten megvalósíthatók. Az asztrológia távolról sem alkalmas a megvalósulás szintjeinek meghatározására. A „távolról sem” itt azt jelenti, hogy bizonyos szintek dominanciája felismerhető, s az esetleges technikai fejlődés e felismerés pontosságát még finomíthatja is. A modern asztrológiai rendszerek részben már képesek a szintek meghatározására, ezek a rendszerek azonban olyan differenciáltak, hogy ez prognosztikai felhasználásukat gyakorlatilag lehetetlenné teszi. Tisztában kell lennünk azzal, hogy mindez nem az egzaktitás hiánya, hanem a függőleges gondolkodási rendszer sajátossága miatt van így. Mivel a sors számára nincs jelentősége a megvalósítási szintnek, számunkra sem lehet olyan nagyon jelentős.

Később még látni fogjuk, hogy éppen a szintek kicserélhetőségéből fontos terápiás lehetőségek adódnak. Bár egy kívülálló számára meglehetősen sajátosnak tűnhet, hogy az asztrológus szemében „ugyanaz”, ha valaki nekimegy a fának, vagy ha győz

a karatében – másrésztől azonban pontosan ez az a gondolkodásmód, amely a valóság egészen új összefüggéseinek felismerését lehetővé teszi.

A sorscsapás és a betegség legtöbbször valamilyen szabad akaratunkból nem tudomásul vett tanulási folyamat negatív aspektusa. Röviden így fogalmazhatnánk: aki nem tanul, az szenved. Az emberek általában igen sajátos követelményeket támasztanak az étellel, a sorssal szemben. Úgy viselkednek, mintha joguk lenne ahhoz, hogy jól érezzék magukat, gazdagok, egészségesek és boldogok legyenek. Milyen groteszk félreismerése ez a valóságnak! Vajon miből vezetik le ezeket az igényeiket?

Az ember nem azért inkarnálódik erre a világra, hogy lustálkodjék és élvezze a napsütést, hanem azért, hogy fejlődjék, és képességei szerint szolgálja ezt a világot. Aki tudatosan ezt teszi, meg is találja szerencsáját. Annak, amit mondtunk, semmilyen életellenes mellékzöngéje nincs, csak a prioritásokat akarja áthelyezni.

Minden ember megszakítás nélkül keresi a boldogságát. Ez nemcsak joga, de cselekvéseinek legfőbb mozgatórugója is. A bejáratott utak azonban legnagyobb részt alkalmatlanok arra, hogy ezt a keresést siker koronázza. Az ember keres valamit, ezt boldogságnak nevezi, ugyanakkor nincs pontos elképzelése arról, mi is tulajdonképpen ez a boldogság. Így a külvilág bizonyos dolgait azonosítja ezzel a vágyott boldogságérzéssel, s úgy gondolja, ha ezeknek a dolgoknak a birtokában lesz, boldog is

lesz. Ezzel egy végtelen és értelmetlen hajtóvadászat kezdődik. Valahányszor ugyanis elértük a boldogság vágyott hordozóját, kiderül; alkalmatlan arra, hogy közvetítse a hön vágyott boldogságot. Aki éhes, azt hiszi, ő lenne a világ legboldogabb embere, ha teleehetné magát. Megkapja a vágyott eledelt, s azt fogja gondolni, hogy a boldogság teljessége csak akkor az övé, ha egy lakása is lesz. Ha megvan a lakás, egy kertes házra fog vágyakozni. Ha ez is megvan, dicsőségre, elismerésre vágyik. S ha ezt is elérte, egy krónikus betegség fogja megakadályozni abban, hogy boldog legyen. Kigyógyítják betegségéből, s magányosnak érzi magát, s úgy gondolja, „már csak” emberekre van szüksége a boldogsághoz. „Szerencsére” a halál után átmenetileg megváltja a boldogság utáni fáradságos hajtóvadászattól.

Akkor követjük el a hibát, amikor azt hisszük, hogy a boldogság külső dolgoktól függ. Nem vesszük észre, hogy a külső dolgok csak addig izgalmasak, ameddig nem a mieink. A boldogságra nem lehet vadászni, s a boldogságot nem lehet birtokolni. A boldogság a tudat, a lélek egy állapota, ezért is beszélnek a németek üdvösségről. [A német nyelvben az üdvösség szó a boldog (Glück) és a lélek (Seele) szó összetétele.] A boldogság tökéletesen független a külvilágtól. A boldogság ott nő, ahol az ember harmóniába kerül a világgal. A boldogság ott nő, ahol az ember tudatában feladatának felismeri azt a kegyelmet, hogy szolgálhat.

A szenvedés a boldogság ellentéte, így végül is ugyanaz. A szenvedés „szerencsénkre” (zum Glück – boldogulásunkra) gondoskodik róla, hogy ne kerüljünk örökösen tévutakra. A szenvedés gondoskodik róla, hogy ne adjuk fel a keresést, megakadályozza, hogy leálljunk. A szenvedés mindig kerülőút, s ezáltal mégiscsak út, amely célhoz vezet.

Asztrológia a reinkarnáció alapján

Térjünk vissza a születési horoszkóphoz. Láttuk, hogy az élet tantervét, s mint ilyet, az ember sorsát mutatja be. Egy ember életútja születésekor eldől. Az ember élete során ezt a látenciát (benne rejlő tartalmat) átteszi a valóságba. Az emberi életben nincsen véletlen.

Felvetődik a kérdés, vajon egy embernek, ha „véletlenül” néhány órával előbb vagy később született volna, más lenne a tanterve, a sorsa? Ez így van, más időpontnak más a minősége, ezért más életutat jelent.

Azt gondolhatják, hogy jöllehet, nagy lendülettel „kiérveltük” az emberi életből a véletleneket, a születés pillanatában ott vannak újra egy csokorban: egyszóval a születés órájának véletlenje dönti el sorsunkat? Ha hűek maradunk felismerésünkhöz,

amely szerint e világon nem létezhet véletlen, a születésnek – mint eseménynek – is determinálnak kell lennie valamilyen törvényszerűség által.

Minden esemény csak tartalmának formai kifejeződése. A tartalomnak és a formának egybe kell csengenie. A formából megismerhetjük a tartalmat, és fordítva. (Tipikus fiatalkori tévedés, hogy az értékes tartalom utáni kutatásban elhanyagolhatjuk a formát.) A születés formai esemény, amely egy meghatározott időkváltságban manifesztálódik, s egy tartalmat reprezentál. Mi ez a tartalom?

Itt tematikusan arra kényszerülünk, hogy visszanyúljunk a reinkarnációhoz. A születéssel nem egy „tisza lap” jön a világra, azaz egy tiszta, szűzies lélek, ahogyan a gyermeket elképzeljük, akit tartalmilag csak születése pillanata határoz meg. Ha egy lélek biográfiájára rávilágítunk (erre még visszatérünk), a földi életek hosszú láncolatát találjuk mögötte. Ez a lélek mindegyik életében meghatározott tantervvel konfrontálódott, amelyet többé-kevésbé jól oldott meg.

Legritkább eset, hogy valaki halála pillanatában sorsa minden feladatát és követelményét tökéletesen felfogta és megoldotta volna. Majdnem mindig marad valami, amit nem fogott fel, vagy nem oldott meg, olyan ez, mint egy évvégi kereskedelmi mérleg, amelyben mindig marad valami a követelések vagy a tartozások oldalán. Érzékeltessük ezt egy képpel: Mondjuk azt, hogy a mérleg utolsó vonala alatti jel a lé-

lek kódszáma. Ez a kódszám a lélek kvalitatív érettségét szimbolizálja. Ez a lélek akkor inkarnálódhat újra, ha az időkvalitás megfelel saját kvalitásának.

Az időkvalitást korábban előfeltételnek neveztük, amelyben a tartalmilag adekvát esemény manifesztálódni képes. Ebben az esetben is az időkvalitás az anyagi valóságra nyíló ajtó, amely csak akkor nyílik meg, ha a lélek „tartalmi kvalitása” összeeseng az időkvalitással (ez a rezonancia törvénye!). Ez az inkarnációs időpont a fogantatás időpontja, a fenti törvények szerint azonban a fogantatás időpontja korrelál a születés időpontjával, így mondhatjuk, hogy a születés időkvalitása elárulja az inkarnált lélek természetét.

A horoszkóp tehát a földi életek addigi láncolatának csak egy törvényszerű, közties eredménye. Így se nem véletlen, se nem igazságtalan. A horoszkóp az ember karmáját mutatja – az erre az inkarnációra szükségessé vált tantervet.

Itt derül ki, milyen alapvetően összekapcsolódik az asztrológia a reinkarnáció tanával. Reinkarnációs vonatkoztatás nélkül az asztrológia tarthatatlan nonszensz, nincs olyan asztrológus, aki a reinkarnációt tagadván, kielégítő választ tudna adni arra a kérdésre, miért van az egyik embernek ilyen, a másiknak olyan horoszkópja. A horoszkóp reinkarnáció nélkül a véletlen, vagy a sors akaratának terméke lenne. Ha

azonban feltételezem a véletlent és a sors akaratát, teljesen értelmetlen asztrológiával foglalkoznom, hiszen akkor csak eme akarat törvényszerűségeit számolhatom ki.

A horoszkóp olyasmi, amit mindenki maga vívott ki magának – senki sem panaszkodhat miatta. Nincsenek jó és rossz horoszkópok, de kétségtelenül vannak olyan feladatok, amelyeket könnyebb, míg másokat nehezebb áttenni a valóságba.

Sajnos az asztrológiai technikák s korunk funkcionális gondolkodásmódjának keveredése következtében az asztrológusok körében egyre több olyan gondolkodási hiba jelenik meg, amely növeli azt a veszélyt, hogy az asztrológiától tanácsot kereső embert több kár éri, mint amennyi haszna származik belőle. Mindenekelőtt akkor, ha a bolygók befolyásáról beszélnek. Így a csillagok is olyan területté válnak, amelyre a bűnösséget ki lehet vetíteni. Amíg eddig a bűnöst a környezetben, a családban, a munkahelyen, az államban keresték, az asztrológiai tanácsadás következtében egyszerre csak a Szaturnusz lesz a bűnbak. E szemlélet áldozatai életük minden nehézségére a „rossz horoszkópban” találják meg a vétkezt, a sikeres embereket pedig irigylik a „jó horoszkópjukért”.

Ha az asztrológia erre a szintre süllyed, nem szabad azon csodálkoznunk, hogy nem csendesednek el a babonás szemrehányások. Ebből a téves alapállásból szinte automatikusan adódik az asztrológia híveinek legelterjedtebb tévedése: az, hogy az

asztrológia olyan módszer, amellyel az ember sorsát korrigálhatja. Szinte mindenütt azzal a szándékkal foglalkoznak asztrológiával, hogy kicsit átverjék a sorsot, s így előnyöket csikarjanak ki maguk és klienseik számára a csillagokról való tudásból.

Erre az alapállásra épülnek azután az efféle tanácsok: valakinek sürgősen azt ajánlják, hogy a következő hónapokban legyen felettebb óvatos, semmire ne vállalkozzék, s legjobb, ha a három érintett napban még az ágyból sem kel ki, mert ebben az időszakban egy gonosz és veszélyes konstelláció lép működésbe. Mégse essen kétségbe egészen az illető, hiszen fél éven belül minden jóra fordul, a Jupiter ugyanis trigonban fog állni a Nappal, s itt lesz az ideje, hogy minden feladatába belefogjon. Akkor következnek majd be a szerencsés események, győzelmek és így tovább.

Inkább semmilyen asztrológiát, mint az emberiség ilyen félrevezetését! Így alakulnak ki az asztrológiafüggő személyiségek, akik minden döntésük előtt kikérik az asztrológus véleményét, meg akarják tudni, jól vagy rosszul állnak-e a csillagok, akik minden utazás előtt egy pillantást vetnek horoszkópjukra stb. Kérjük, ne mérjék az asztrológiát használóinak tévelygésein – hiszen akkor nemsokára tényleg besorolhatnánk a kábítószeresek közé.

Az emberiséget kifejezetten izgatja az az idea, hogy a sorsot meg lehet csalni, mindenki meg is próbálja a maga módján – az orvosok az intenzív osztályokkal, az

asztrológusok a horoszkóppal. Ugyanaz a szakadék, amely az orvostudomány és a valódi gyógyítás között tátong, választja el napjaink asztrológiáját az igazi asztrológiai bölcsességtől.

A sors beteljesítése

Az asztrológia nem arra való, hogy segítségével átverjük, hanem hogy beteljesítsük a sorsunkat. A régi görögöknél és rómaiaknál a bolygóprincípiumok istenek. Az ősprincípiumokat megszemélyesítették, s mint az istenalakok tulajdonságait írták le. Az istenek világa az antikoknál a valóság hasonló leképezési rendszere volt, mint amilyen az asztrológia. Csak megemlítjük, hogy a *Biblia* is szigorúan erre a 7 princípiumra épül, ezt azonban még részletesen ki kell majd fejtenünk.

A görögök az istenekkel való érintkezés zökkenőmentes lebonyolításának egyszerű útját ismerték: amíg az isteneknek áldozunk, nem ártnak nekünk, ellenkező esetben erőszakkal veszik el tőlünk az áldozatot. Ez a formula máig is érvényes, ez az asztrológia tulajdonképpen kulcsa. A valósághoz is közelebb áll, ha az ősprincípiumokat „istenekként” képzeljük el, mintha holt égitestekként.

Az „áldozás” fogalmán azt értik, hogy saját élményszféránkban teret biztosítunk egy ősprincípiumnak, tehát tudatunkba integráljuk. Az ősprincípiumok különböző időszakokban követelik meg az embertől, hogy helyet biztosítson nekik, szembesüljön velük. Aki elébe áll a felszólításnak, s az istenséget magába engedi, hogy megismerhesse, az áldozott neki, így semmi félnivalója nincsen. Aki azonban hallván az istenség kopogását, becsukja ajtaját, nem bocsátja be, nem akarja megismerni, az biztos lehet benne, hogy rá lesz kényszerítve a megtagadott áldozatra. Az ember életútja a tökéletességhez kell vezessen, minden kis lépés tökéletesebbé tesz bennünket. Tökéletesebbek pedig akkor leszünk, ha valami addig hiányzót, valami ismeretlent integrálunk. Így a sors törvényszerűen mindig olyan princípiumokkal szembesít bennünket, amelyeket még nem valósítottunk meg, amelyek még idegenek számunkra, még hiányoznak belőlünk.

Ez az a veszélyes pont, amelyen sokan beleesnek abba a hibába, hogy bezárkóznak, elfojtják a valóságot, vagy ellenállást fejtenek ki – csődöt mondanak, amikor áldozniuk kellene. Ezzel veszi kezdetét a sors és az ember közötti küzdelem, amelyben az első pillanattól kezdve biztos a sors győzelme. Az ember, mint vesztes, panaszkodni fog a gonosz sorsra, amely tönkreteszi, s nem veszi észre, hogy ő maga volt az, aki a meghívást nem fogadta el.

Most térünk rá az asztrológia értelmére. Az asztrológiai tanácsadásnak az lenne a feladata, hogy az ember tudomására hozza, milyen tantervet kell ebben az inkarnációban beteljesítenie, s megmagyarázza neki azokat a princípiumokat, amelyekkel szembesülnie kell. Az asztrológus nem jósolhatja meg a kérdező jövőjét, ha nem akarja tőle fejlődését elrabolni. Azt viszont megteheti, hogy informálja arról, mikor „melyik istenség fog bekopogni”, s hogyan kell bánnia vele ahhoz, hogy megismerhesse, megszerethesse. Túlságosan gyakran megfélelkezünk arról, hogy amit valóban megismerünk, azt megtanuljuk szeretni is. A gyűlölet mindig azt jelenti, hogy aki gyűlöl, nem ismeri gyűlölete tárgyát.

A függőleges gondolkodás lehetővé teszi az asztrológus számára, hogy a tanácskérőnek olyan szinteket nevezzen meg, amelyeken az új princípiumot megvalósíthatja, a konstellációt beválthatja. A valódi asztrológiai tanácsadás nem inthet óvatosságra senkit egy princípiummal (konstellációval) kapcsolatosan, ellenkezőleg, tanácsot, bátorítást kell adnia ahhoz, hogyan szembesüljön vele az érintett.

Ebben rejlenek az „asztroterápia” valódi lehetőségei. Az astroterápiát az utóbbi években fejlesztettük s építettük ki. Alapja a fejezet elején vázolt „valóságtáblázat”. Eszerint a lehető legtöbb szint odarendelhető a tíz ősprincípiumhoz, illetve azok különböző konstellációihoz. Valamely probléma vagy betegségtünet mindig egy kons-

telláció beváltása egy meghatározott szinten (például a testi vagy lelki betegség szintjén).

Minden betegségnek az a feladata, hogy egy olyan princípiummal ismertesse meg a beteget, amellyel önszántából nyilvánvalóan nem volt hajlandó szembesülni. A „valóságtáblázat” segítségével olyan módon tehetünk fölöslegessé egy betegséget, hogy ugyanannak a princípiumnak egy másik szinten kínálunk megvalósulási lehetőséget, tehát függőleges irányban szintet váltunk. Ez a módszer nem legyőzi a tünetet, hanem valóban fölöslegessé teszi – mivel egy másik szinten lezajlik a megtanulandó princípiummal való szembesülés. Ezt függőleges irányú tudatos szimptómaeltolásnak nevezhetjük.

Ismét nézzünk egy egyszerű példát az elmondottakra. Kiszámíthatjuk például, hogy a következő hónapokban valaki a „Szaturnusz-fázisba” lép, azaz esedékessé válik egy Szaturnusz-konstelláció. Példánkban azért használjuk ismételten a Szaturnusz-princípiumot, mert azt különösen „rossz”-nak tartják, ezért mindenki szörnyen fél tőle, másrészt pedig, mert már megismerkedtünk vele, s néhány szinten ismerjük már az alárendelhető fogalmakat (lásd: „valóságtáblázat”).

Egyes asztrológusok óvják klienseiket ettől a konstellációtól; veszteségektől, megszorításoktól, balesetektől tartanak. Ez a figyelmeztetés azonban semmit sem

használ a kliensnek, hacsak annyit nem, hogy szorongani kezd, s egy nyilvánvalóan gonosz bolygó áldozatának érzi magát. A valóságban azonban a Szaturnusz-konstelláció csak azt jelenti: megérett az idő arra, hogy az érintett közelebről megismerkedjék a Szaturnusz-princípiummal, saját életébe integrálja azt, magába fogadja „Szaturnusz Istent”, hogy tökéletesebbé váljék.

Ahhoz, hogy ezt a szükségszerű folyamatot megkönnyítsük, mi először is megmagyaráznánk az illetőnek ezt a princípiumot, hogy megértessük vele ennek létjogosultságát, azt, hogy ez a valóság egyik építőköve, így a kliens ezzel kapcsolatos ellenállását képes lesz leépíteni. Ezek után egész sor tanácsot adnánk neki arra, hogyan tudja aktív módon megvalósítani ezt a princípiumot az életében. Tanácsaink kezdetben kissé sajátosnak tünnének, de kliensünk a táblázat segítségével hamarosan követni tudná őket. Valami ilyesmit mondanánk: az elkövetkező időben állítson le minden expanzív törekvést, kerülje a társaságot, a partikat, mindent, ami szétszór, szórakoztat, aminek a bujasághoz köze van. Lehetőleg kizárólag fekete ruhát hordjon, s járjon gyakran temetőbe. Ha teheti, rendezzen be magának egy olyan szobát, ahová egyedül visszahúzódhat. Legyen ez a szoba kopár: fehérre vagy feketére festett, tegye ki esetleg a falra a tizenharmadik tarot-kártyát (a Halált). Íróasztalára odaállíthat egy koponyát vagy egy homokórát. Amilyen gyakran csak lehetséges, vonuljon vissza

ebbe a szobába, olvassa a *Tibeti Halottaskönyvet* és a *Biblia* egyes részeit. Kerülje a bőséges étkezést – táplálkozzék például makrobiotikusan, vagy koplaljon. Az italok közül részesítse előnyben a zsurlóteát. A gyógyszerek közül az ólom vagy a mész jöhet szóba, homeopátiás formában, egyszeri nagy dózisban. Hallgasson komoly, klasszikus zenét. Mindenben, amit tesz, figyeljen a rendre. Próbálja meg élete sok területét újra strukturálni. Tanulja meg ismerni és szeretni a csönd és a magány áldásait.

Teljesen áttekinthető, hogy ajánlásaink a Szaturnusz-princípium függőleges, analógiás láncából erednek: struktúra, ólom, zsurló, fekete, temető, halálszimbólumok és így tovább. A lehetőségek további szintekre is kiterjeszthetők, s a mindenkori pácienshez igazíthatók. Ha kliensünk követi tanácsaink jó részét, elkerülhetetlenül megismeri és megérti a Szaturnusz-princípiumot. Ezeket a dolgokat ugyanis nem csak mi tesszük, azok is tesznek velünk valamit.

Mivel azonban páciensünk mindezt szabad akaratából teszi, nem fog ellenállást kifejteni, s meg fogja tanulni szeretni a megszorítottságot, a lemondást s a struktúrát (tehát a szükségyszerűre való redukciót) a maga értelmességében. Ha ez az időszak elmúlt, meg fogja állapítani, hogy a halál, a magányosság, a csönd korábban gondosan került problémájával való szembesülés érettebbé tette, hogy módja nyílt a valóság

egy új dimenziójának megismerésére. Ebben az időszakban aktívan azt tette, amit tennie kellett: a valóság egy számára új aspektusát tanulta meg látni s integrálni. Tantervét teljesítette s így megoldotta problémáját.

Ha ajánlásainkat nem követi, mert úgy véli, hogy a lemondás, a beszorítottság, a magány „nem neki való”, ezeket a dolgokat nem kedveli, inkább eddigi életstílusát folytatja, a Szaturnusz-konstelláció „ellenségesnek” fog mutatkozni vele szemben, s az „áldozatot” erővel fogja kikényszeríteni tőle.

Például egy közlekedési baleset következtében kliensünk kórházba kerül. Itt aztán sok mindenről le kell mondania – a partikról, a társaságról, a bőséges evésről, minden szórakozásról; éppen ezt tanácsoltuk neki, csak mi úgy gondoltuk, jobb, ha szabad akaratából teszi! A szoba berendezése – amelyben fekszik – a legszükségesebbekre korlátozódik; éppen azt ajánlottuk, hogy egy ilyen rendezzen be magának. Többször átéli, hogy halottakat gurítanak el a folyosón, sőt őt magát is foglalkoztatja a gondolat, milyen halálközelségben volt balesete alatt; mi is azt ajánlottuk, hogy foglalkozzék a halállal. Sokat van egyedül, s van ideje végiggondolni a dolgokat.

Láthatjuk, hogy a végeredmény ugyanaz. Hiszen megmondtuk már, hogy a tanulás célja determinált. A választható különbség mindig csak abban mutatkozik meg, hogy „hogyan” tanulunk, szabad akaratunkból, vagy kényszer hatására.

A betegség mint információ

A fentiekhez hasonló módon található megoldás a már manifeszt betegségekre, problémákra is. Az így értelmezett terápiának mindig az a kérdés a kritériuma, hogy mit akar a betegség a páciens tudomására hozni. Mit nem akar az érintett megtanulni? A terápiának a betegség szándékában álló tanulási folyamatot kell helyettesítenie, egyébként nem vezethet gyógyuláshoz.

Ebből adódik, hogy homeopátiásan kell eljárunk. (A hasonlóságprincípiumról a homeopátiában lásd a következő fejezetet.) Nem túl színvonalas módszer, ha egy depressziós páciens fel akarunk vidítani, el akarjuk terelni őt a problémájától. A depressziós páciensnek is a Szaturnusz reprezentánsaival kell szembesülnie – a fekete színnel, a magánnyal, a halállal és így tovább, ha meg akar gyógyulni. Ezzel az alaptörvénnyel szemben ma mindenütt vétenek. A betegszobák tarkák és barátságosak, az olvasmányok vidámak. Végül is a gyászolót se próbáljuk meg viccekkel feldobni.

Ahelyett hogy támogatnánk, minden területen szembeszállunk a sors akaratával. Bár létezik néhány olyan terápiás módszer, amely az analógia törvényére hallgat, alkalmazóik azonban ezt még csak nem is sejtik. Komplikált elméleteket fabrikálnak, hogy módszereik hatékonyságát magyarázzák, holott azok egyszerűen csak az analógia törvényére épülnek.

A Neptunusz princípiuma a következőknek felel meg: az előtérben álló, a konkrét dolgok feloldása, ködösítés, tudattalan. Analógiás lánc többek között ezeket a területeket foglalja magában: alkohol, drogok, mérgek, csalás, víz, a palackzöld szín, láb, álmok, víziók, misztika, ezotéria. (Egyébként ez az analógiás lánc megmagyarázza, hogy a közvélemény miért nem tudja egymástól elválasztani a csalást, az illúziót és az ezotériát, másrészt magyarázat arra is, hogy ezoterikus területeken ténylegesen miért olyan gyakori a megtévesztés – az öncsalás és mások megtévesztése.)

Ha egy ember életében a Neptunusz lesz illetékes, akkor neki azt kell felmutatnia, mi van élete hátterében, hozzáférhetővé kell tennie tudattalanját. Ehhez az szükséges, hogy átmenetileg elveszítse prioritását, illetve áteresztőképes legyen a felületi, a tudat, a logika, az intellektus. Ez viszont koncentrációs nehézségekhez, álmodozáshoz, hasonlókhoz vezet.

A tudattalannak ez a szokatlan áttörése ezt az embert orvoshoz viszi. Az orvos nyugtatókat ír fel neki. Ez valamelyest segít, mert „mérgek”, s így ugyanahhoz az analógiás lánchoz tartozik. A továbbiakban emberünk esetleg pszichoterapeutához is elmegy kezelésre. Itt tényleg megteheti azt, amit Neptunusz is akar tőle: szembesülhet tudattalanjával, az álomszerűvel, az irracionálissal. Sokkal inkább ez a foglalatosság fog segíteni rajta, s nem az, amit a pszichoanalitikus elmélet erről az eljárásról

állít. Ha a tengernél töltene néhány szabad hetet, és egy ezoterikus regényt olvasna, az ugyanígy segítene, amint a lábfürdő és a szinterápia a palackzöld színű fényel úgyszintén. Sorolhatnánk még a példákat, itt azonban csak „valóságtáblázatunk” jelentőségét akartuk bemutatni, amely lehetővé teszi, hogy felismerjük az asztrológia és a tágabb értelemben vett ezotéria jellemzőinek, állításainak törvényszerű struktúráját.

A szabadsághoz vezető út

Az asztrológia példáján megkíséreltük megértetni önökkel, mit is jelent a sors fogalma, s hogyan kell sorsunkkal helyesen bánnunk. Az asztrológiát segédeszközként használtuk fel a sors behatóbb megismerésére. Eredményei az asztrológiától függetlenül is érvényesek.

Megválaszolatlanul maradt azonban a predesztináció és az emberi szabad akarat kérdése. E kérdés megválaszolásakor könnyen zsákutcába jutunk, ha a polaritás törvényét nem vesszük figyelembe. A determinizmus és a szabadság két olyan pólus, amely összetartozik, és éppenséggel feltételezi, nem pedig kizárja egymást, ahogyan azt a legtöbbben gondolják. A két pólus egyidejűségét – amint a többi polaritását is – értelmünkkel igen nehezen, vagy sehogyan sem tudjuk felfogni; a szabadság annak

ellenére nem létezik determinizmus nélkül, és fordítva. A kettő kölcsönösen feltételezi egymást, ahogyan a fény a sötétséget, a belégzés a kilégzést. Ezért a szabadságba vezető út a törvényszerűségek teljesítésén keresztül vezet.

A paradox igazság így hangzik: csak az szabad, aki engedelmeskedik a törvénynek. Az emberek többsége a szabadságot a szabad akarattal azonosítja – ez az út azonban nem a szabadság útja. A szenvedés nem más, mint a világ törvényei és az emberek között fennálló súrlódás. Ha beteljesítjük a törvényt, nem érzékelünk súrlódást többé. Az abszolút szabadság elérésének arany szabályai a következők:

1. Ismerd meg önmagad (a mikrokozmoszt)!
2. Ismerd meg az univerzum törvényszerűségeit (a makrokozmoszt)!
3. Ismerd fel, hogy a törvényszerűség jó (érd el a harmóniát)!
4. Szabad akaratodból teljes mértékben rendeld alá magad a jóként felismert törvényszerűségnek!

E négy lépés mintegy magától termeli ki létünk kvintesszenciáját, aminek neve: szabadság. Aki szabad akaratából alárendeli magát a törvénynek, az egy lesz azzal, maga is törvénnyé lesz – s ezentúl semmi nincsen, ami útjába állhatna. Crowley ezt így fogalmazza meg: „Mindenki legyen olyan, mint egy csillag, s kövesse pályáját.”

Egy csillag mindaddig szabad, amíg pályáján mozog. A rabság akkor kezdődik, ha pályájáról letér.

Minden embernek ugyanígy megvan a maga pályája, amelyet ebben a kozmoszban járnia kell, ezt a pályát azonban meg kell ismernünk, különben érezni fogjuk a súrlódást, amelyet az vált ki, hogy nem a saját pályánkon haladunk. Sem az aktivitást, sem a passzivitást nem akarjuk kitüntetni – a kettő csak együtt alkot ritmust. Az embernek először el kell hallgatnia, fülelnie kell, hogy megismerhesse saját pályáját – azután azonban aktívan be kell járnia azt. Ez az aktivitás bizalomból ered, s nem az „azt csinálom, amit akarok” éndominanciájából. A szabadság legmagasabb fokát akkor értük el, ha azt mondhatjuk: „Uram, legyen meg a te akaratod.”

BETEGSÉG ÉS GYÓGYULÁS

*Üdvözítő nélkül nincsen gyógyulás.
A biológiai normalitás helyreállítása
soha nem gyógyulás a szó magasabb értelmében.
A gyógyulás üdvözülés.*

Herbert Fritsche

A sors beváltásának leggyakoribb formája a betegség. A betegség és az egészség problémaköre egyre nagyobb jelentőségű mind az egyes ember, mind a társadalom számára, s megoldása egyre bonyolultabbnak látszik. Az egyik oldalon, a technika területén az orvostudomány lélegzetelállító fejlődését éljük át, míg a másik oldalon egyre több a beteg ember, s egyre drágább a betegség.

Ha a betegség problematikája iránt megnyilvánuló élénk érdeklődést, az erről folyó sokszínű vitákat nézzük, csodálkoznunk kell azon, hogy még mindig milyen egyoldalúan és jámboran kezelik a témát. Mekkora kell nőnie az események nyomásának ahhoz, hogy lassan felfogják végre: az orvostudomány elméleteinek szintje

egyszerűen nem adekvát a betegséggel mint olyannal. Túlságosan is elnézőek vagyunk, pedig attól, hogy szélesebb területen alkalmazzuk őket, a gondolkodás hibái nem lesznek erényekké.

A modern orvostudomány Hippokratészig megy vissza (Kr. e. 400.). Hippokratész a híres aszklepiád törzsből származott. Ez a törzs Görögországban évszázadok során olyan gyógyintézményeket rendezett be, amelyekben a beteget papok gyógyították – rítusokkal és varázsénekekkel. Hippokratész, aki maga is nagy súlyt helyezett származására, szakított törzse tradícióival, a papi orvoslással, s a betegségeket a vallástól függetlenül, önmagukban kezdte vizsgálni, lefolyásuk megfigyelése alapján fejlesztette ki az egyes betegségeknek megfelelő gyógymódokat. Ezzel teremtette meg azon módszerek alapjait, amelyek az orvostudományban máig is kötelezőek.

Ha az egyes részterületeken elért haladást összevetjük a másutt történt visszalépéssel, akkor az orvostudomány Hippokratész óta alig változott. A hippokratészi visszalépés előtt a gyógyítás a papok, így a vallás ügye. A betegség Isten haragjának kifejeződése volt, s a „hídverő pap” (*pontifex* latinul azt jelenti: hídépítő) úgy gyógyított, hogy a beteget bünbánatra szólította fel, s így békítette meg az istenséggel. A

papi orvoslásban a betegség mindig a bűnhöz kapcsolódik, s a gyógyulás a bűnbánathoz, a jó útra téréshez.

Azzal, hogy Hippokrátesz elfordult ettől a tradíciótól, a szemlélet a „betegségtől” a „betegségekhez” fordult. Így az orvostudomány máig is egyes „betegségek” diagnózisával és terápiájával foglalkozik, s nem veszi figyelembe a tulajdonképpeni betegség problematikáját. Nem mondhatjuk azt, hogy valakinek ez és ez a betegsége, azt kell mondanunk, hogy *beteg*. Csak hogy éppen ez a betegség az, amellyel a modern orvostudomány nem foglalkozik, amivel viszont foglalkozik, az az egyes betegség, illetve annak konkrét tünetei. Következésként az orvostudomány eredményei is ezekre az egyes betegségekre korlátozódnak, az emberiség betegségét nem érintik. A betegségek önmagukban való szemlélete során látványosan befolyásolni tudták az egyes tünetegyütteseket (mint például a járványos megbetegedéseket vagy a fertőzéseket), ugyanakkor nem vettek tudomást arról, hogy a „betegséggel mint olyannal” egyáltalán nem foglalkoztak, tehát e téren nem is változott semmi. Ezért írj a Hans Blüher, aki ezeket az összefüggéseket olyan filozofikusan látta át, mint senki más, *Értekezés a gyógyítás tudományáról* című művében, hogy „A betegségek az emberiség felhalmozott javai, a világban megjelenő betegek száma nem változik, illetve ha változik is, ez semmilyen emberi beavatkozástól nem függ. Ha az orvos meggyógyít

egy beteget, ezzel nem semmisít meg egy darab betegséget a világban – aminthogy az elégetéssel sem semmisítjük meg az anyagot –, csak ennek az embernek az individuális betegségrészét veszi le, és anélkül, hogy tudná, hogy másokra teszi rá.”

Mivel alaptémánk a sors, a betegséggel mint olyannal, „az emberiség felhalmozott javaival” is foglalkoznunk kell. Ebben az összefüggésben bennünket a tünetek kevésbé érdekelnek. A mi szemléletünkkel szükségszerűen együtt jár, hogy a gyógyítást a filozófiával és a vallással kapcsoljuk össze, akkor is, ha ezt az összekapcsolást az orvostudomány szorongva kerüli. Magától értetődik, hogy ezáltal más következtetésekre jutunk a betegségek gyógyításával kapcsolatosan is.

A félreértések elkerülése érdekében már most hangsúlyozzuk: nem arról van szó, hogy bármit vagy bárkit is támadnánk, bárki tetteit elítélnénk. Nem kétséges, hogy orvostudományunk sok esetben megadja a szükséges segítséget, s a szükséghelyzetben ezt mindenki csak köszönettel veheti. Szemlélődésünk szintje azonban nem a segítség, hanem a betegség, és annak gyógyítása. A szükséges beavatkozások között az orvosi terápiának megvan a maga létjogosultsága, sőt áldása is, ennek azonban a gyógyuláshoz nincsen köze.

A gyógyulás ugyanis megszentelődés (németül *gyógyítani*: heilen, *megszentelni*: heiligen), s ez az orvostudomány előtt ismeretlen dimenziókat érint. Kérjük, hogy a

fogalmak és az összefüggések magyarázatát ne tekintsék kritikának, inkább kísérletnek, amivel arra akarunk rámutatni, hogy mely területeken cselekszünk túlságosan is tudattalanul. A tudatosságnak azonban szükségszerű előzménye a tudattalan.

Mindennek megvan a létjogosultsága, a maga idejében-később azonban megszűnik. A tévedés a megismerés hiányossága – ezért minden tévedés saját transzmutációjára vár, egyszer minden ólomnak arannyá kell változnia. Ahogyan a tél a nyárról álmodik, s a nappal előkészíti az éjszakát, úgy hordozza magában az igazságot minden tévedés is – a mi feladatunk az, hogy ezt a fénycsírat a sötétségből kiszabadítsuk.

A betegség és a halál mint a sors jelei

Láttuk már, hogy a betegség az embert egy általa még nem elfogadott valósággal akarja megbarátkoztatni; segítségével személyes fejlődésünk útján passzív módon léphetünk előbbre. A betegségek mindig információt hordoznak. Értelmetlen betegség nem létezik. Ebből következik, hogy értelmére rákérdezhetünk. Korunk orvostudományának veszélyessége abban mutatkozik meg, hogy a betegségeket önmagukból, funkcionálisan próbálja magyarázni, s látszólagos válaszával meggátolja a páciens

abban, hogy rákérdezzen betegségére miértjére. Legbelül minden beteg ember érzi, hogy köze van a betegségéhez, valamiféle büntudat ez: a beteg számára betegsége mindig többet jelent, mint teste hibás működését. A beteg sejtését azonban manapság csírájában elfojtja az orvos, mert megmagyarázza neki, hogy betegsége nem más, mint ez és ez... Ezzel a betegség mint információhordozó, mint partnerünk a fejlődés fáradtságos útján, egyre inkább elveszíti szerepét, s megbélyegződik, mint olyan ellenség, akit minden eszközzel le kell győznünk.

Feltűnő, hogy az orvostudomány kizárólag a betegségek elleni küzdelemről beszél. Ezek után ki csodálná, hogy éppen az orvosok nem képesek a betegséget mint olyant megérteni? Senki sem értheti és ismerheti meg azt, ami ellen „harcol”. Amíg az orvostudomány fel nem hagy ezzel a küzdelemmel, el kell viselnie sorsát, s ez nem más, mint hogy éppen a betegség dolgaiban nem kompetens, mert hiányzik belőle a megértés. Az első lépés a beteg számára az kell legyen, hogy betegségével harmóniát alakít ki, megtanul igent mondani rá. Ám ha orvosa is betegsége ellen küzdőnek tekinti őt, hogyan sikerülhetne ez neki? Az ellenállás mindig ellenállást szül, a küzdelem küzdelmet. Miként a háborút viselő kormányok is csak győzelmeikről számolnak be népüknek, a veszteségről soha, orvosi körökben is csak a betegségek fölött aratott győzelmekről hallunk. Ilyen sok győzelmi jelentés után lassan már

az ellenség nyomát sem volna szabad látnunk... Az ellenség azonban – hál' istennek – olyan hatalmas, hogy nem befolyásolják sem az injekciók, sem a tabletták, sem a sebészek szikéje.

Hál' istennek – mondom én, mert a betegségek megszűnésével az emberi fejlődéstől is búcsút vehetnénk. Az ember csak azért gyógyulhat meg, mert beteg – betegség nélkül nincsen egészség.

Az orvostudomány második legnagyobb, maga gyártotta ellensége a halál, ezt szintén megpróbálja legyőzni. Ez a foglalatosság ugyanakkor nyilvánvalóan megakadályozza abban, hogy közelebbről megismerje „az életet”. Az orvostudomány még nemigen jutott túl az élet egyes megnyilvánulásainak vizsgálatán. Az élet maga mint önálló minőség ezekben a professzionális körökben relatíve ismeretlen. Már csak azért sem érdemes csodálkozni ezen, mert ha belegondolunk, az orvostudomány a kezdetektől fogva mindmáig hullákon tanult – így inkább a halottak, mint az élők tudománya. Itt is ugyanaz az östörvény érvényesül, mint az egyes ember sorsában. Az ember különös intenzitással mindig azzal kényszerült foglalkozni, amitől idegenkedik. Ha közelebbről szemügyre vesszük ezt a kérdést, kissé gyanúsnak találjuk, hogy a betegségekkel és a halállal szemben éppen azokban van ellenállás, akiknek – saját bevallásuk szerint – az a céljuk, hogy másokon segítsenek. Aki idegenkedik valami-

től, az nincs megbékélve azzal a valamivel, ebből pedig ismét csak tudattalan szorongás következik. A segítség tehát lelepleződik, mint a külvilágba áttolt küzdelem az igazi problémával, vagyis a betegségtől és a haláltól való megoldatlan szorongással. Aki felfogta, hogy mi a betegség, nem fog többé a „betegség elleni küzdelemről” beszélni. Aki megbékélt a halállal, nem fog többé a „halállal való versenyfutásról” beszélni, ha sikerült fenntartania egy ember testi funkcióit egy intenzív osztályon.

Az egyik újság például kétségbeesett orvosokról számolt be. Kétségbeesésük oka egy fiatalember volt, aki a balesete után rövid ideig visszanyerte eszméletét, s ezalatt mereven elutasította – vallási okokból – a vérátömlesztést. Csodálkozva kérdezzük, miért voltak az orvosok annyira kétségbeesve? Remélhetőleg azért, mert nem volt olyan erős a hitük, mint a páciensé.

Ha az orvostudomány hatalmi törekvései továbbra is ilyen mértékben terebélyesednek, lassan az alkotmánynak kell majd biztosítania a betegséghez és a halálhoz való jogot. A segítségnek azonban kellemetlen melléközöngéje lesz, ha mindenáron, akarunk ellenére is ránk tukmálják.

Természetesen nem lehetünk egyoldalúak, s nem tehetünk úgy, mintha az orvosok volnának okai annak, hogy szegény pácienseik nem képesek színvonalasan feldolgozni a betegség és a halál jelenségét. A rezonancia törvénye szerint mindenki azt

kapja, amire rászolgál. Esetünkben ez azt jelenti, hogy a betegek olyan orvostudományt kapnak, amilyent megérdemelnek. Ez az egyes esetekre is érvényes. Minden beteg ember ahhoz a terapeutához kerül, aki az ő szintjének megfelel – s ez fordítva is így van, ezért van minden terapeuta olyan mélyen meggyőződve módszere hatékonyságáról!

Ha egy társadalom elfelejtette, hogyan bánjon a sorssal, s nincs kedve többé betegségéért viselni a felelősséget, elvárásaival maga neveli ki az olyan orvostudományt, amilyen manapság a miénk. Ezért nincs értelme az orvostudományt megváltoztatni, csak a pácienseket – s könyvünkben éppen erről van szó.

A betegség azt jelzi, hogy az ember kicsúszott a rendből, nem él többé a törvény szerint. A betegséget szimptómák jelzik. A szimptómáknak jelző funkciója van, s ha e jelzéseket helyesen értjük, utat mutathatnak nekünk a betegség és a gyógyulás felé. A szimptómák maguk nem betegségek. Ezért a világon a legkevésbé az a fontos, hogy a szimptómákat megszüntessük.

A technikában sokféle jelzőrendszer létezik. Ilyen például a mélyhűtőben a piros lámpa, amely akkor villan föl, ha a hűtőtérben szokatlanul magasra emelkedett a hőmérséklet. Normális ember ilyenkor nem megy oda a hűtőszekrényhez, hogy meglátsa a körtét, s ha az elalszik, büszkén bejelentse, hogy megjavította a gépet. Az em-

berek „megjavításában” mégis egyre ez a groteszk eljárás ismétlődik. Alighogy felvillan egy szimptóma, az orvos megszünteti, s trükkjét terápiája sikerének könyveli el.

Így keletkezik az a paradoxon, hogy az orvostudomány sikerstatisztikái kizárólag azon a tényen alapulnak, hogy az orvostudomány nem képes gyógyítani. Minden elfojtott szimptóma ugyanis arra kényszeríti az embert, hogy kikezeletlen betegségét egy másik szinten jelezze. Az új szimptóma elfojtása azután már a következő terápia sikere lesz, és így tovább. Bár a szimptómaeltolás fogalma éppen ezt az effektust fedi – a magas fokú specializáció miatt, hiszen a páciens a következő betegséggel a következő szakorvoshoz megy –, ez egyre kevésbé tűnik fel.

Az ember mindig valamelyik ősprincípiumtól betegszik meg, soha nem a baktériumoktól, a vírusoktól, a mérgektől vagy hasonlóktól. Az embert meggyógyítani annyit jelent, hogy egészebbé tesszük, megszenteljük, közelebb visszük a kegyelemhez. A gyógyulás egy olyan tudatosodási folyamattal kapcsolódik össze, amely megbékíti a beteget azzal az ősprincípiummal (istenséggel), amely őt megbetegítette. Magától értetődik, hogy az így értelmezett gyógyulás nem az egyre fejlődő technikai segédeszközök, kifinomuló diagnosztikai módszerek, vagy a még magasabb szintű gyógyszervegyészet kérdése.

A gyógyítás mindig papi aktus, amely túl van a tisztán anyagin. A gyógyítás ezért csak bizonyos korlátok között tanulható meg, a valódi gyógyító a természettől kapja papi legitimitását, a valódi gyógyító beavatott. Paracelsus és Hahnemann például ilyen természettől fogva beavatott volt. Ilyenek mindig voltak, s persze vannak is, bár hírnevük nem hasonlítható össze az előzőekével, de az igazi tudók mindig kevesen vannak – s ők magukon viselik a szentség bélyegét –, s ezek a kevesek azok, akik valójában a világot megváltoztatják.

Az orvos Vlagyimir Lindenberg *Utazás bensőnkbe* című művében Buturlin azt mondja: „... de legkevésbé a bölcsek, a szentek, az imádkozók nélkül létezhet a világ. Bár nem láthatók, bár nem hallunk felőlük, mégis sokkal valóságosabbak, mint bárki más, mert egyedül ők az állhatatosak közülünk”.

Tekintettel arra, milyen sok a beteg ember, a gyógyítóval szemben támasztott fenti követelmények valóságidegennek, irrealisztikusnak tűnhetnek. S valóban, aligha tudnánk feltölteni orvosi nagyüzemeinket ilyen valóságos gyógyítókkal. Napjainkban a betegbiztosítás fedezte privát orvosok sem olyan emberek, akik pácienseik lelki teljességével törődnének. Nem tartozik témánkhoz, ezért nem indokoljuk részletesen, vajon ezek a körülmények a ma orvostudományának előfeltételei, vagy következményei-e. Mi azt akarjuk bemutatni, hogy igenis vannak olyan gyakorlati módszerek,

amelyekkel a gyógyítást az ősprincípiumoknak megfelelően végezhetjük, de ehhez a nagy beavatottak tanait és utasításait kell követnünk.

Homeopátia

A homeopátiát Samuel Hahnemann (1755-1843) fejlesztette ki s adta tovább. A homeopátia a gyógyításban a legalapvetőbb ismeretekkel bíró módszer. Amióta csak homeopátia létezik, ellenfelei éppen olyan szenvedélyesen küzdenek ellene, amilyen szenvedélyesen képviselik hívei. A következőkben a homeopátiával részletesebben is foglalkozni fogunk. Nemcsak azért, mert a törvényhozók részéről felmerülő aktuális veszély sürgetőleg veti föl a nem orvosi körök iránti megértést, hanem mindenekelőtt azért, mert a homeopátia sokkal több, mint pusztán terápiai módszer.

Ha a homeopátiával közelebbről foglalkozunk, észre vesszük, hogy az univerzum valóságos gyógyító princípiumán alapul. A módszer konkrét terápiai felhasználását is ez a tartalom legitimálja. A továbbiakban a homeopátia példáján fogjuk bemutatni, hogy az ezoterikus világnép képes az egyes hatásösszefüggések olyan egyszerű, olyan világos reprezentálására, ami a materiálisan gondolkodó ember számára logikailag lehetetlenségnek tűnik.

A legfőbb támadások a homeopátiás gyógyszerek előállítási módja ellen irányulnak. A homeopátiás gyógyszer „annyira híg”, hogy aligha lehet benne hatóanyag, mondják. Ezt a sajtó feltűnő hajthatatlansággal azon a példán demonstrálja a nyilvánosság előtt, hogy valamilyen kivonatból egyetlen cseppet a Boden-tóba vagy az Északi-tengerbe cseppentünk, szimbolikusan megkavarjuk, és kijelentjük, hogy a tűlsó parton kimert üvegcsé víz körülbelül a D 30-as homeopátiás hígításnak fog megfelelni. A bizonyítási eljárást még tudományosabbnak tartják, ha a gyógyszertárban vásárolnak öt különféle homeopátiás gyógyszert, s ezeket a legmodernebb eszközökkel egészen atomstruktúrájukig analizálják csak azért, hogy megállapítsák, mind az öt üvegcsé alkoholt tartalmaz, meg némi szennyező anyagot.

Ezzel a csalást le is leplezték, s „a nyilvánosság érdekében” hangosan követelik a törvényhozástól, hogy rendeleti úton lépjen fel végre a homeopátia ellen.

Hogy magunk is áldozatul ne essünk ennek a homeopátiától tökéletesen idegen érvelésnek, nézzük meg először, hogyan is készülnek a homeopátiás gyógyszerek. Ezeknek a gyógyszereknek a kiindulóanyaga szinte bármilyen anyag lehet, a homeopátia azonban elsődlegesen mégis a következő három területből merít: az ásványok, az állatok és a növények világából.

Vegyük például a nadragulyát vagy belladonnát (Bell.). E növény gyümölcséből készítik a kiindulóanyagot, amelyet ezért östinktúrának is neveznek (szimbóluma = \emptyset). Ebből az östinktúrából csak egy részt vesznek, kilenc rész oldószert adnak hozzá, például alkoholt, s a kettőt összerázzák. Ezt az összerázást, ami mindig pontosan meghatározott számú rázó mozdulatból áll, hatványozásnak nevezik. Az eljárás végeredményét Bell. D 1-nek nevezik, ez tehát a Belladonna első decimális hatványa. Ha ebből a Bell. D 1-ből ismét veszünk egy részt, és azt összerázzuk tíz rész oldószerral, megkapjuk a Bell. D 2-t. Ezt a hatványozást ismétlik állandóan, s ez a következő sémához vezet:

1 rész Bell. D \emptyset +9 rész alkohol = Bell. D 1. (az arány = 1 : 10)

1 rész Bell. D 1+9 rész alkohol = Bell. D 2 (az arány = 1 : 100)

1 rész Bell. D 2+9 rész alkohol = Bell. D 3 (az arány = 1 : 1000)

1 rész Bell. D 3+9 rész alkohol = Bell. D 4 (az arány = 1 : 10 000)

1 rész Bell. D 4+9 rész alkohol = Bell. D 5 (az arány = 1 : 100 000)

1 rész Bell. D 5+9 rész alkohol = Bell. D 6 (az arány = 1 : 1 millió)

1 rész Bell. D 6+9 rész alkohol = Bell. D 7 (az arány = 1 : 10 millió)

↓

1 rész Bell. D 29+9 rész alkohol = Bell. D 30
(az arány = 1 : 1 kvintillió)

Bár táblázatunkat a D 30-nál befejeztük, az korántsem jelenti azt, hogy egy orvosság hatványozásának itt be kell fejeződnie. Mindegyik homeopátiás gyógyszer kapható a legkülönbélebb hatványokban, például Belladonnát ugyanúgy vehetünk D 3-as hígításban, mint D 12-es, D 30-as, de D 200-as, D 500-as, D 1000-es és D 10 000-es hígításban is. A fenti séma szerint a belladonna D 200 egy rész Belladonnához annyi alkoholt használ fel, hogy az egyes szám mögé 200 nullát kell raknunk.

Nos, mindnyájan tudjuk, hogy már a D 23-as hatványban sem lehet egyetlen molekula sem az összszubsztanciából (példánkban a Belladonnából). Minden, ami a D 23-as hatvány után történik, nem más, mint az alkohol rituális összerázása. Ha a kémia szintjén nézzük, a Belladonna 30 a Belladonna 200-tól semmiben sem különbözik - mindkettő tiszta alkohol, s ennyiben, ha úgy nézzük-, a Belladonna feliratra egyáltalán nem szolgál rá. A homeopátia mégis ezekkel a „magas hatványokkal” dolgozik – Hahnemann minden terápiás kúrájában szinte kizárólag a harmincadik hatványt használta.

Ellenfelei most örülnek, hiszen ezzel beigazolódott, hogy a homeopátia a „sem-mivel” dolgozik. A valódi homeoterapeuta azonban azért használja a D 30-as hatványt, hogy biztos lehessen benne, már nem az anyaggal dolgozik.

A teljesség kedvéért meg kell említenünk, hogy léteznek az úgynevezett C-hatványok is, amelyeknél a hatványok 1 : 100-zal lépnek előre a decimális 1 : 10 előrelépés helyett. A C-hatványok esetében – ezek tulajdonképpen az eredeti hatványok, ezért előnyben is kell részesítenünk őket – természetesen még hamarabb hagyjuk el az anyagi szintet – a C 12-től az összszubsztancia nyomát sem találjuk az orvosságban. Hahnemann késői periódusában azután előállt az LM-hatvánnyal is (kvintacentimális hatvány), ez a magas hatványoknak felel meg, de a terápiában jobban alkalmazható. Az ezzel összefüggő szakproblémák itt most minket nem érdekelnek.

Ha már az a tény is problémákat okoz, hogy az orvosságban „semmi” sincs abból az anyagból, amit felirata ígér, a zavar csak nő, ha ezeknek az orvosságoknak az adagolására gondolunk. Ha például egy páciensnek felírják a D 6-ot, ebből, mondjuk, minden két órában egy adagot kell bevennie, az adag mindig 7 csepp, vagy 7 globuli. A homeopátiás gyógyszerek ugyanis nemcsak folyékony formában kaphatók, hanem kis tejcukorgolyócskák formájában is, ezek a globulik. Ezeknél a tejcukor az oldószer, amely az alkoholt helyettesíti.

A harmincadik hatványon (D 30) lévő gyógyszerből a páciensnek napjában csak egyszer szabad bevennie egy adaggal, míg a D 200-ból egyetlen egyszer, s aztán hat hétig semmilyen más gyógyszer szóba sem jöhet. A gyógyszerkonzumáláshoz szokott polgárnak igen különös érzés lehet, ha azt hallja, hogy most bevesz 7 cseppet valamiből, s hat hét múlva majd jelentkezzen – s mindezt a 200-as hatványnál, „amelyben már abszolúte semmi sincsen”.

A zavarodottság csak nő, ha azt éljük meg, hogy a homeoterapeuta ugyanazt a gyógyszert írja fel egy asszonynak a visszereire, ami a férjének a mandulagyulladásnál segített. Legközelebb viszont ugyanez az asszony egészen más gyógyszert kap a saját mandulagyulladására. Az is feltűnő, hogy a gyógyszerekhez semmiféle utasítás, használati javaslat nincsen.

Az információ mint gyógyeszköz

Ne csodálkozzunk tehát, túl sok a tisztázatlan részlet, így könnyű dolguk van a gúnyolódó ellenfeleknek, akik a homeopátiát egyszerűen babonának tartják. A másik oldalon viszont ott vannak a módszer sikerei. Ezek annyira egyértelműek, hogy semmiképpen sem írhatók le olyan címszavakkal, mint placebo-effektus, spontán gyó-

gyulás vagy autoszugesztió. Naiv és ostoba az, aki egy harminc éve homeopátiás gyakorlatot folytató orvost azzal gyanúsít, hogy kizárólag betegek képzelőerejével gazdálkodik. Ha így volna ugyanis, szégyellhetné magát az akadémikus orvostudomány, hogy miért nem próbál ugyanennyi sikert elérni a placebohatással. Az azonban még tudományos magyarázatra szorul, hogy miért hajlandók az állatok is képzelőerejük segítségével a homeoterapeuta sikereit gyarapítani.

A homeopátiás gyógyszerek hatásosságát illetően itt egész sor tisztán kísérleti bizonyítékot sorolhatnánk föl-például Pfeifer-féle kristallizáció, Kolisko-féle kapilláris dinamolízis, Voll-féle gyógyszereszt és így tovább. Itt azonban szó sincs arról, hogy mi bármit bizonyítani akarnánk azoknak, akik azt nem tudják és nem is akarják megérteni. Inkább azt emelnénk ki, hogy a homeopátiás módszerek hatékonysága messze megelőzi bármilyen akadémikus orvostudományi eljárás hatékonyságát. Ez olyan tény, amiről bárki meggyőződhet, aki akar. Minden funkcionális bizonyítéknál sokkal érdekesebb ugyanis az, hogy hogyan és miért éppen a homeopátia képes gyógyítani, és miért, hogy ez viszont minden pontjában ellentmond a szokásos orvosi elképzeléseknek.

A fenti ellentmondások gyorsan feloldhatók, ha a következő két fogalmat – az információt és az információhordozót – megkülönböztetjük egymástól. Figyeljünk meg

egy magnókazettát: egy műanyag tokból és egy feltekert műanyag szalagból áll. Erre a kazettára felvehetünk egy koncertet vagy egy előadást. Az előadás vagy a zene az információ, a kazetta maga pedig az információ hordozója. Ha két kazettánk van, s nincsen rajtuk felirat, nem tudjuk megmondani, melyiken van a zene, és melyiken az előadás.

Egy könyvvel ugyanez a helyzet. A könyv papírból, vászonból és nyomdafestékből áll. Mondjuk, hogy a tartalma Európa története. Ha ezt a könyvet odaadjuk egy tudósokból álló csoportnak azzal a megbízatással, hogy analizálják egészen az atomstruktúrájáig, végül kaphatunk egy listát, amelyen rajta áll a könyv súlya, pontos méretei, a spektrálanalízis eredményei, a pontos kémiai összetétel és így tovább. Egy dolog azonban biztosan nem merül fel többé az analízis során, s ez Európa története. A könyv tartalma – a tulajdonképpeni információ – az elemzés folytán elvész.

A homeopátia ellenfele szemszögéből tulajdonképpen a teljes könyvkinálat egy nagy család, hiszen nagyjában-egészében minden könyv ugyanabból az anyagból áll, csak éppen a felirat különbözik rajtuk. Az, hogy a különböző címeknek különböző tartalmak felelnek meg, a laborban nem mérhető, tehát nem állapítható meg.

Az információ mindig valami nem materiális, amelynek a továbbjutáshoz materiális hordozóra van szüksége. Az információhordozó a legkülönbözőbb szubsztanci-

ákból állhat – lehet kazetta, lemez, papír, fa, kő, fém, levegő és így tovább –, mégis mindig ugyanazt a feladatot tölti be. Ugyanazok az információhordozók a legkülönbözőbb információkat adhatják tovább, ugyanakkor ugyanazon információk számára megfelelhetnek a legkülönbözőbb hordozók is. Általában elsődleges az információ, a hordozó nem olyan fontos. Ha Goethe *Faustját* meg akarom ismerni, másodlagos, hogy papírra van-e nyomva, fémbe karcolva vagy éppen rámondták egy szalagra. Fontos maga az információ.

Ha kapok egy példányt Goethe *Faustjából*, ez az egy kötet elegendő lesz az információ továbbításához. Ugyanebből tíz további kötet sem juttat több információhoz.

Ezt az egyszerű példát alkalmazzuk most az általunk vizsgált problémára. A betegséggel kapcsolatban mondtuk már, hogy mindig az ember az, aki beteg, nem az anyag. Az anyag mint olyan nem betegedhet meg, mert minden anyag már magában is „beteg”. A testben csak a betegség lábnyomai mutatkoznak meg. Mint már korábban is hangsúlyoztuk, a gyógyításnak mindig a tudat kitágulásával kell együtt járnia. A tudat kitágulása információáramlást jelent. Ha egy tablettá arra tart igényt, hogy „gyógyszernek” nevezzük (azaz az üdvösség közvetítőjének), alkalmasnak kell lennie arra, hogy közvetítse a beteg számára hiányzó információt.

Ha emlékszünk még arra a megfelelésre, amely szerint az ember a mikrokozmosz, akkor ebből az ember-mikrokozmoszból hiányzó valaminek a makrokozmoszban is meg kell lennie. A makrokozmoszban minden princípium, mint ásvány, növény vagy állat válik egyedivé. Egy gyógynövény lényege éppen egyediségében, lelkében rejlik, amely annak az ősprincípiumnak a megjelenítője, amelyek az ő testi szervezetében kifejlődik. Ha egy emberből éppen hiányzik egy ősprincípium – az orvos is azt kérdi: Mi nincs rendjén? – megkereshetjük azt a makrokozmoszban, s az ott lelt információt elfogyasztathatjuk a beteggel. Ehhez azonban az kell, hogy az ásvány, a növény, az állat stb. információját leoldjuk testi megjelenési formájáról, megszabadítsuk materiális kötöttségétől, s a megszabadított információt olyan alkalmas információhordozóhoz kössük, amely képes azt továbbadni.

A homeopátiában a hatványozással éppen ez történik. Az előbbieken leírt folyamat során a növény lényegét, individualitását fokozatosan (!) leválasztják a növény testi megjelenési formájáról, s a szabaddá váló információt egy új, neutrális információhordozóhoz – ilyen az alkohol vagy a tejcukor – kötik. Minél hosszabb ideig rázzák rituálisan az anyagot, annál magasabb lesz a hatvány, annál jobban kioldjuk a lényegét az anyag fogságából, tehát annál erőteljesebben lesz képes információit a nem anyagi térben kifejteni.

Ezért növekszik a hatékonyság a hatványozással olyan mértékben, hogy a D 200-as oldatból gyakran elég két csepp vagy két globuli, s az addig gyógyíthatatlan betegség örökre megszűnik. Ha a beteg két globuli helyett véletlenül egy fél kilót venne be az orvosságból, akkor sem történne se több, se kevesebb, mert mint már könyvpéldánkánál elmondtuk, ugyanabból a könyvből 10 példány sem hordoz több információt, mint egy. 100 névjegykártya nem mond többet egy címről, mint egy. Mivel a valódi homeoterapeuta számára csak az információ érdekes, szinte kizárólag a D 30-as hatvány fölött dolgozik, mert az alacsonyabb hatványok még anyagi nyomokat is tartalmaznak, így hatásuk testi kitérőket tesz, ezért is kell gyakrabban szedni őket.

Aki megértette, hogy a hatványozás fokozatos „átszellemítési folyamat”, az felismeri az anyag hígítási és hatványozása közötti különbséget. Ezért nincs annak a bizonyos példának („egyetlen csepp a Boden-tóban”) semmiféle kapcsolódása a homeopátiához, mert a homeopátia nem a hígításon múlik, a homeopátia lényege a hatványozás. A hahnemanni értelemben vett homeopátia nem „egészen kis mennyiségű gyógyszerrel” való terápia, hanem anyagi értelemben vett gyógyszer nélküli terápia.

Ezt azért hangsúlyozzuk, mert a homeoterapeuták egyik, önmagát „kritikusnak” nevező csoportja tiltakozik a magas hatványok ellen, az alacsony hatványokat pedig anyagi elméleteken keresztül be akarja illeszteni az akadémikus orvostudomány gon-

dolkodási rendszerébe. Ha nem kompetens követők ezoterikus diszciplínákat más rendszerekbe akarnak beilleszteni, ezzel mindig ámulást követnek el, s csak saját neurózisukról állítanak ki bizonyítványt. Már Paracelsus is azt mondta: „Amit a fogak rágnak, az nem gyógyszer; a gyógyszer nem látható. Nem a testen múlik, hanem az energián.”

A hasonlóság elve

Miután megpróbáltuk megmagyarázni a homeopátiás gyógyszerek előállításának és hatékonyságának elvét, rátérünk a dolog lényegére. Hogyan tudom megállapítani, hogy melyek azok az információk, amelyekre a betegnek szüksége van, és hogyan ismerem föl, hogy makrokozmosz területen miben manifesztálódnak ezek a hiányzó információk? A válasz Hahnemann klasszikus megfogalmazásában így szól: „*Similia similibus curantur*” azaz „Hasonlót a hasonlóval kell gyógyítani”.

A hasonlóság törvénye a homeopátia magva, az orvoslás teljes spektrumára nézve érvényes. A hasonlóság törvényének konkrét alkalmazása a következőképpen történik: majdnem minden természetben található szubsztancia mérgező. Ebből a szempontból a különböző szubsztanciák csak abban különböznek egymástól, hogy a mér-

gező hatás beállításához melyikből milyen adagra van szükség. Így például a főzősóból jóval nagyobb adagra van szükség ahhoz, hogy mérgező legyen, mint a higanyból. Az emberi szervezetben azonban bizonyos mennyiségtől kezdve minden szubsztancia mérgezési tüneteket okoz.

A homeopátia gyógyszereit egészséges embereken ellenőrzi: egy egészséges szervezetű ember annyit vesz magához valamely szubsztanciából (legyen az ásvány, növény stb.), hogy attól megbetegszik. A fellépő tüneteket a legpontosabban megfigyelik és feljegyzik. Így kapják meg egy bizonyos szubsztancia mérgező, illetve gyógyhatásának képét. Bár a mérgezéssel előidézett betegségkép mindig csak egy bizonyos test individuális, szubjektív reakcióját mutatja, ha ugyanazt a szubsztanciát különböző individuumokon kipróbálják, mégis leírható az anyag jellemző hatásmechanizmusa.

A gyógyszert tehát úgy próbálják ki, hogy egy egészséges ember beveszi és megbetegszik tőle. Ha az orvos olyan beteget talál, akinek tünetegyüttese feltűnően hasonlít ahhoz a betegségképhez, amelyet egy bizonyos szer az egészségesen előidézett, akkor ez a szer „simile”, azaz a megfelelő orvosság, amely képes a beteget meggyógyítani. A beteg azonban a gyógyszert nem anyagi (mérgező), hanem hatványozott formában kapja.

Ismételjük meg még egyszer: egy bizonyos gyógyszer, például a Belladonna mérgező hatása következtében az egészséges embernél karakterisztikus tünetekkel járó betegséget idéz elő. Ha egy beteg embernek, aki nem szedett Belladonnát, olyan tünetegyüttese van, amely hasonlít a Belladonna által okozott mérgezés tünetegyütteséhez, akkor ennek a páciensnek a Belladonna lesz a megfelelő orvossága hatványozott formában. Mert *similia similibus curantur* – hasonlót a hasonló gyógyítja.

Itt mutatkozik meg ismét a polaritás törvényének óriási jelentősége: ami az egészséges ember számára mérgező, az a betegnek orvosság. Nyilván az sem véletlen, hogy a görög *pharmakon* szó jelentése gyógyszerre mérgező és orvosság.

A homeopátia úttörői a gyógyszerek ezreit ellenőrizték saját testükön észlelt mérgezési tünetek útján. Az orvos megbetegítette magát, így együtt szenvedett pácienseivel. A homeopátia tulajdonképpeni jelentése: *homoioion* = hasonló, *pathein* = szenvedni. Ahogyan a hatványozás által gyógyszer lesz a méregből, úgy lesz valódi gyógyító abból az orvosból, aki szabad akaratából lemerül a betegségbe, mert így szenvedése által hasonló helyzetbe kerül, mint a beteg. Gondoljunk itt Krisztusra, aki Istenként szabad akaratából lett szenvedő ember, hogy homeopátiás úton – a hasonló szenvedés útján – megválthassa az emberiséget.

Bár a homeoterapeuták gyógyhatás szempontjából hihetetlenül sok anyagot megvizsgáltak már, egyre újabb és újabb anyagok vizsgálatára kerül sor, dacára annak, hogy így esetenként a helyes, a „hasznos” gyógyszer kiválasztása egyre nehezebb lesz. A homeopátia csak akkor teljesítette feladatát, ha mérgező, illetve gyógyító hatása szempontjából a teljes makrokozmoszt ellenőrizte.

Ha felidézzük azt, amit az asztrológiával kapcsolatosan az ősprincípiumokról mint betegségokokról mondtunk, egyre világosabbá válik előttünk a homeopátia munkamódszere. Az ember mint mikrokozmosz nem anyagi egységek formájában valamennyi ősprincípiumot magában hordozza. A makrokozmosz szintén tartalmazza ezeket az ősprincípiumokat, de zuhanó, bűnös formájukban, az anyagi megjelenési mód sötétségéhez kötve. A zuhanás az ideák világából az anyag birodalmába a princípiumot mérgezővé teszi, mert az egészségesnek, a szentnek a mérgező az ellenpólusa. Ezért is mondtuk fentebb, hogy anyagi szubsztanciák soha nem gyógyíthatnak, mert ők maguk sincsenek még megváltva.

Ha az egészséges ember az ősprincípiumot anyagi megjelenési formájában magához veszi, megmérgezi magát, megbetegszik. A beteggel is ugyanez történik. A betegben az egyik, őt uraló princípium belezuhan az anyagiba, „meghülyül” (Fritsche), s testében materializálódik. Az anyagivá vált ősprincípium megmérgezi őt,

ezért megbetegszik. Szüksége lesz tehát erre az ősprincípiumra, de a nem anyagi szinten, ezért éli meg mérgező hatását a test szintjén.

A homeoterapeuta, akinek az a nehéz feladat jutott, hogy kitalálja, melyik ősprincípiumtól betegedett meg a páciens, ezt a hiányzó ősprincípiumot nyújtja betegének gyógyszerül. A hiányzó ősprincípiumot bár a makrokozmoszból származik, a hatványozás eloldotta a makrokozmosztól, s így visszaváltoztatta nem anyagi formájába. A beteg azt kapja, amire szüksége van. A kapott információ gondoskodik arról, hogy a testi szinten anyagivá és mérgezővé vált ősprincípium kiválasztódjék. A kiválasztás kísérletileg mérhető: ha a páciens egy adag Sulfur D 200-at kap (ként), teste hirtelen körülbelül hatszázszor annyi ként fog kiválasztani, mint normálisan – 5,76 grammot naponta.

A hasonlóság elvével Hahnemann egy ősprincípiumot fogalmazott meg érvényesen. A gyógyulás csak a hasonlóság folytán következhet be – ezért bármilyen terápiás módszert lemérhetünk azon, hogy a homeopátiás alapelv szerint épül-e fel, vagy sem. Az akadémikus orvostudomány allopatíasián gondolkodik, tehát ellentétek – *per contraria* – útján próbál gyógyítani. Az ellentétek princípiuma ellentmond a világtörvénynek. Az ellenállás mindig ellenállást teremt, bár hatásokat kiválthatunk vele, de gyógyítást nem. Ezt minden nagy orvos tudta; a nagy Paracelsus már Hahnemann

előtt 200 évvel azt mondta: „Egy betegséget semmiképpen sem lehet per contraria – tehát az ellentétes szerekkel – gyógyítani, csak a hasonlóval” (sed quodlibet suo simile).

Paracelsus a *Paragranumban* azt írja: „Tudod, hogyha egy betegség arzénikum jellegű, azt megmutatja a kúra. Mert az arzénikum arzénikumot gyógyít, az anthrax anthraxot, amint a mérget is méreggel gyógyítjuk. Ezért gyógyítja egyik ember a másikat – mert ugyanaz az anatómiája; s az ugyanolyan anatómia kölcsönösen gyógyít.” Paracelsus már ismerte a hasonlóság elvét, de még nem ismerte a gyógyszerek hatványozás útján való előállítását. Ehelyett gyógyszereit alkímista úton hozta létre. A gyógyszer alkímista elkészítésénél a méregből szintén transzmutációval lesz gyógyszer, de a hatványozástól eltérő módon.

Végezetül idézzük emlékezetünkbe az előző fejezetben felvázolt asztroterápiát, mert homeopátiás struktúrája most már érthetőbb lesz. Ha valaki a Szaturnusz princípiumától szenved, gyógyszerként a Szaturnusz-princípiumot írjuk fel neki. Ezért van szüksége a depresszióknak sötét teremre, és nem tarka színekre stb.

A fentiekben felvázolt módszerekben közös az a szemlélet, amely a betegséget kicsiben a bűnbeesés megismétlésének tartja, ezért minden gyógyulásnak kicsiben megváltási folyamatnak kell lennie.

TEREMTÉS ÉS BŰNBEESÉS

*A szenvedés bárhol és bárhogyan felbukkanhat.
Aki mindenáron kerülni kívánja,
csak azt árulja el,
hogy még nem nyert beavatást.*

Herbert Fritsche

Most idesüss!
Egy tizet üt,
kettőt leüss
majd hármat ossz:
meggazdagodsz.
Négyel mit érsz?
Ötölj, hatolj,
boszorka szól!
Hét – s nyolcra vigyázz!

Elér a gyász,
kilenc is egy,
tíz: megmeredj.
Ez a boszorka-egyszeregy!

Goethe: Faust
(*Jékely Zoltán fordítása*)

Goethe Boszorkányegyszeregye alig érthető a ma embere számára. Gyakran értelem nélküli, egyszerű szójátékra gondolunk, pedig hát ez Goethe esetében ugyan csak merész feltételezés.

Beszéltünk már az idő polaritásáról, mennyiségi és minőségi aspektusáról. Amint manapság szinte kizárólag az idő mennyiségére vagyunk tekintettel, a számok esetében is csak mennyiségeket ismerünk. Például a hármas szám mindig valamilyen mennyiséget jelent számunkra: három almát, három litert, három fokot stb. A számoknak azonban szintén megvan az ellentétes pólusú aspektusuk, s ez a minőségük.

Ha megértjük a számok minőségét, a számok a teremtés alapmintájaként és öszimbólumaiként jelennek meg számunkra. Püthagorasz – aki az ősi Egyiptomban az

ezoterikus tanok beavatottja volt – azt tanította, hogy a szám a világ legelemibb építőköve, gyökere. A matematikában a mai napig érvényesek a tételei, holott a számokat és a matematikai összefüggéseket elsősorban minőségi szinten szemlélte, egy magasabb valóság hasonlatainak tartotta.

A zseniális szellemet éppen ez különbözteti meg követőitől. Amikor Isaac Newton felfedezte a gravitáció törvényét, nekifogott a *Biblia*-fordításnak, s többek között könyvet írt Dániel próféciáiról és János apostol Jelenések Könyvéről. A gravitáció törvényét hasonlatnak tekintette, s ezzel a függőleges gondolkodás elveit követte. Hívei és követői a gravitáció törvényét csak kíváncsiságuk kielégítésére használták, s ezzel bebizonyították értetlenségüket. Sem a számokat, sem a nyelveket nem az emberek találták ki, nem is ők teremtették, csak rájuk találtak. A számok ősmínőségek, egy magasabb rend valóságai. Ha helyesen nézzük, a számokban megnyilvánulnak a teremtés törvényei és titkai – a számok leképezik a teremtés folyamatát. Ezért – amennyire ez további gondolatmenetünk szempontjából szükséges és segítségünkre van – bemutatjuk a számok néhány minőségi jellemzőjét anélkül, hogy akárcsak megközelítőleg is bejárnánk a számmisztika óriási birodalmát.

Az ezotéria a számokkal kapcsolatban elsősorban két számtani műveletet használ, a teozófikus redukciót és a teozófikus addíciót.* A teozófikus redukció a több számjegyű számot egy számjegyre vezeti vissza, mégpedig úgy, hogy elemeire bontja, s ezeket addig adja össze, amíg egyetlenegy számjegy nem lesz belőlük. Ez az eljárás általánosan ismert a számjegyek összegének meghatározására. Például:

$$10=1+0=1$$

$$11=1+1=2$$

$$12=1+2=3$$

$$13=1+3=4$$

$$2311 = 2+3+1+1 = 7$$

$$666 = 6+6+6 = 18 = 9$$

Ebből a műveletből következik, hogy kivétel nélkül minden szám az első 9 számjegy különböző megnyilvánulása. Csak kilenc számjegy van. Ha ezeket kimerí-

* redukció (latin) jelentése: csökkentés

addíció (latin) jelentése: hozzáadás, összegzés

tettük, mondhatjuk, hogy az első ciklus (0) teljes: 10. Itt ismét elkezdődik az 1-től 9-ig vezető fejlődés, csak más szinten. Ezáltal az 1-től 9-ig tartó számjegysor minden fejlődés és teremtésfolyamat alapmintáját adja.

A teozófikus addíció abból áll, hogy egy adott számot valamennyi benne rejlő számmal aritmetikusan összeadunk.

Például:

a 3-as szám teozófikus értéke $1+2+3 = 6$

a 4-es szám teozófikus értéke $1+2+3+4 = 10$

a 7-es szám teozófikus értéke $1+2+3+4+5+6+7 = 28$

a 28 redukálható $2+8 = 10 = 1+0 = 1$

Ebből az következik, hogy $4 = 10 = 1$

$$7 = 10=1$$

tehát $4 = 7$

Ha ezt a két műveletet szisztematikusan alkalmazzuk, megmutatkozik a számsor felépítésében rejlő belső struktúra. Meg kell állapítsuk, hogy az 1-es, 4-es, 7-es, 10-es mind ugyanaz, vagyis 1, mert:

$$1=1$$

$$4 = 1+2+3+4+10 = 1$$

$$7 = 1+2+3+4+5+6+7 = 28 = 10 = 1$$

$$10=1$$

Láthatjuk, hogy a számsor hármásával felosztható, mert a 4-es szám az 1 egységet reprezentálja, de magasabb szinten.

Így leírhatjuk, hogy

$$1 \quad 2 \quad 3$$

$$4 \quad 5 \quad 6$$

$$7 \quad 8 \quad 9$$

$$10 \quad 11 \quad 12$$

$$13 \quad 14 \quad 15 \text{ és így tovább.}$$

Láthatjuk, hogy az első függőleges sor minden számjegye (1, 4, 7, 10, 13, 16, 19 stb.) ugyanannak az egységnek különböző formája. Ellenőrizzük:

$$1=1$$

$$4 = 1+2+3+4+10 = 1$$

$$7 = 1+2+3+4+5+6+7 = 28 = 10 = 1$$

$$10=1+0=1$$

$$13=1+3=4=1$$

$$16=1+6=7=1$$

$$19=1+9=10=1 \text{ és így tovább.}$$

Végző elemzésben tehát minden szám a négy első számjegyre redukálható, ezek pedig a következő rendszerben vannak:

$$1 \quad 2 \quad 3$$

$$4$$

Minden teremtés és fejlődés hármas lépésekből áll, a negyedik lépés már az első hármas egység ismétlését vezeti be egy új szinten. Ezoterikus körökben ez ősrégi tudás, amelyet a legkülönbözőbb megfogalmazásokban adtak tovább, mint például a

négy elem, a püthagoraszi tetraktisz, a kabbalisták tetragrammatonja, „Jod Hé Vau Hé” tanában, és így tovább. A négy első számot a következő ősideákhoz rendelték:

Az 1-es az eredeti egységet reprezentálja, ebből indul ki az impulzus. Így ez aktív, teremtő princípium, férfias.

A 2-es a befogadó, passzív, a nőies princípium, amely képes felvenni az 1-es teremtő impulzusát (oppozíció, antagonizmus).

A 3-as közömbös, az egység (1-es) és az oppozíció (2-es) kapcsolatának eredménye.

A 4-es önmagában semmi újat nem hoz, bipoláris, egyrésről az első teremtő hármasság passzív következménye $-4 = \text{páros szám} = \text{női } (-)$, ugyanakkor másrésről egy új szint aktív újramezdését jelöli $-4 = 1$, az 1-es viszont pozitív $(+)$.

Az östörvény a mi korunk a dialektikában találja meg: tézis-antitézis-szintézis. De az elemek klasszikus tana is ugyanezt az összefüggést fejezi ki: a Tűz aktív, teremtő princípium, amelynek ellenpólusa vagy antagonisztikus ellentéte a passzív, a magába fogadó, a formálható Víz. Az ellentétpár tagjai között a kiegyenlítő, a semleges közvetítő a Levegő-elem. A Tűz, a Víz és a Levegő után a negyedik elem a Föld. A Föld azonban nem tiszta princípium, hanem az első három keveréke, s mint ilyen: eredmény, újramezdés egy új szinten. Ez a négy klasszikus elem tehát ősprincípium,

nem szabad összekevernünk őket megjelenési formájukkal; a tűzzel, a vízzel, a levegővel és a földdel, bár ezek valóban az ősprincípiumoknak megfelelő reprezentánsok.

A következőkben egy táblázattal ismertetjük meg önöket, amely az első négy ősprincípium szimbolikus analógiáit mutatja be, függőleges irányban – segítségével képesek lesznek rá, hogy ezt a négytagú ősprincípiumot a legkülönbözőbb rendszerekben és szimbólumokban felismerjék. Ez a táblázat önmagában lehetővé teszi azt a felismerést, hogy végső soron minden rendszer, kultúra és vallás ugyanazokat az univerzális összefüggéseket tartalmazza, s csak szimbólumaikban, s nyelvükben különböznek egymástól (lásd a táblázatot).

Szám	1	2	3	4
Princípium	aktív	passzív	egyensúly	eredmény
Polaritás	+	–	+	–
Elemek	Tűz	Víz	Levegő	Föld
India	Tejas	Apas	Vájú	Prithivi
Mágia	szalamander akarni	vízisellő merni	tündérek tudni	gnómok hallgatni

Állatöv	oroszlán (♌)	skorpió (♏)	vízöntő (♊)	bika (♉)
az apokalipszis állatai	oroszlán	sas	bika	angyal
Evangélisták	Márk	János	Máté	Lukács
Szfinx	macskaláb	sasszárny	emberfej	bikatest
Kabbala	Jod	Hé	Vau	Hé
Kabbalisztikus világok	Azilut	Biná	Jecira	Assia
Tarot	botok	kelyhek	kardok	érmék (pentákel)
Kártya	treff	kőr	pikk	káró
Égtájak	kelet	nyugat	dél	észak

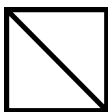
A számok struktúrájával is azt akartuk bizonyítani, hogy a teremtés mindig hármas lépésekben történik, ezen túl sosem jöhet létre semmi alapvetően új, csak az első hármasság valamilyen ismétlése:

Ez az összefüggés a geometriában is kimutatható. A 3-as szám geometrikus ekvivalense a háromszög. A hármas számot követő számjegyek geometrikus megfelelői kizárólag háromszögekből épülnek fel, ami megint csak azt mutatja, hogy a hármaság az alapteremtést ábrázolja, s a négyes számtól kezdve már csak ismétlések következnek:

3 = háromszög

4 = négyzet

2 háromszögből

5 = pentagramm

3 háromszögből

6 = hexagramm

2 háromszögből

7 = hétágú csillag

4 háromszögből

8 = nyolcágú csillag

4 háromszögből

9 = kilencágú csillag

5 háromszögből

10 = tízágú csillag

6 háromszögből

Az egység

Ha a számsor fejlődését analógiásan a teremtési folyamat kulcsának tekintjük, nem lepődhetünk meg azon, hogy az 1-es számjegyet mindig is a Teremtő Istennel azonosították, az „egy Istennel”. Isten annak az egységnek a fogalma, amely bár nem hozzáférhető az ember számára, a polaritás tapasztalatából mégis szükségképpen

következik. Ha az ember mint korlátozott tudatú poláris lényt ismeri fel önmagát, akkor a polaritás törvényéből az következik számára, hogy ennek meg kell legyen az ellentéte is; ez pedig az egység. Ahol kettősség van, ott feltételeznünk kell az egységet. Egység nélkül polaritás sem lenne. Teremtő nélkül nem lenne teremtés, apa nélkül nem lenne fiú. Ahogyan a gyermek létéből bizonyossággal következtethetünk az apa létre, a poláris világ létéből ugyanilyen biztonsággal következtethetünk egy nem poláris, mindenható Istenre. Ezt az eredeti, számunkra megközelíthetetlen egységet nevezzük Istennek.

Ebből a definícióból következik, hogy valamennyi elképzelésünk Istenről téves kell legyen, mert minden emberi elképzelés poláris, képzelőerőnk azt, ami nem poláris, nem képes felfogni. (Hasonlítsuk csak össze a mondottakat a parancsolattal: *Ne csinálj magadnak faragott képet.*)

Az egyes számot önmagában sohasem valósíthatjuk meg, csak kiterjesztése által észlelhetjük. Így maga Isten is csak a teremtésen keresztül válik felfoghatóvá.

Az egyes szám önmagában nem sokszorozható, nem változtatható, hiszen $1 \times 1 = 1$ és $1 : 1 = 1$. Az egyes minden lehetőséget magában foglal, látenszen megbújnak benne az összes többi számok. Az egyes mindig megőrződik az összes többi szám saját megnyilvánulási formájában is.

Ugyanez érvényes az Istenségre is: benne foglaltatik minden, de ő is ott van minden teremtett dologban. Rajta kívül nem létezhet semmi más. Semmi sem növelheti és semmi sem csökkentheti: ő oszthatatlan. Az egyes ott van minden számban, ő maga azonban nem tartalmaz más számokat; Isten átfogja az univerzumot, de az Univerzum nem fogja át Istent. Ha Isten mindenható, akkor Istennek mindent át kell fognia, ami a valóságban létezik. Rajta kívül nem létezhet semmi, mert akkor nem volna ő az egy Isten. Térben és időben végtelennek kell lennie, hiszen a végeesség, a korlátoltság, a kezdet és a vég a polaritás fogalmai. Valamennyi forma alá van vetve a térnek és az időnek, véges és korlátolt. Az Isten viszont végtelen, élő, tiszta szellem.

Az egységnek ebben az állapotában nincsen megismerés, mert a megismerés szubjektumhoz és objektumhoz kötődik, szüksége van a polarításra. Hogy emberi nyelven fejezzük ki magunkat, abban a pillanatban, amikor az Istenség önmagára akar ébredni, meg akarja ismerni önmagát, megkezdődik a teremtés folyamata. Az 1 nem észlelheti önmagát mint 1-et, amíg nincsen semmi, ami nem 1. Az aktív 1-nek meg kell teremtenie önmagából ellenpólusát, amely tükrül szolgál.

A teremtés hármassága

Így születik a 2, mint női, passzív, reflektív szám: Megtörtént a hasadás, megteremtődtek a poláris, ellentétekből álló világ alapjai. A kettesből azonban szintén kényszerűen meg kell születnie a hármasnak, annak a 3. pontnak, amely az 1-es és a 2-es ellenpólusok közötti feszültséget feloldja, közömbösíti. A 3-as a nemzőképes polaritás eredménye, s az 1-esből következett kettősséget új, magasabb egységben, a hármasságban foglalja össze.

Eliphaz Levi ezt a következő szavakkal fejezi ki: „Ha Isten csak *egy* lenne, akkor nem lehetne sem teremtő, sem atya, ha *kettő* lenne, az a vég nélküli antagonizmus-hoz, vagy a meghasonláshoz vezetne, és ez minden dolgok számára meghasonlást vagy halált jelentene. Ezért *három*, hogy a lények és a számok végtelen sokaságát önmagából és saját képére megteremthesse.”

A 3-as szám tehát, mint azt már a számok strukturális elemzésekor láttuk, azt a tökéletes teremtést reprezentálja, amely még nem lépett a materialitás területére. A hármasság e misztériumát próbálják kifejezni a vallások: Atya, Fiú, Szentlélek; Brahma, Visnu és Siva; Ízisz, Ozirisz és Hórusz.

A népnyelvben is a hármasság a teljes, a tökéletes szám: háromszor kopogjuk le a fán, hármat találhatsz, három próbát kell kiállni a mesében, három a magyar igazság

és így tovább. A teret is átfogja a hármas: hossza, széle és magassága van. Az időt múltra, jelenre s jövőre osztjuk, az alapszínek száma három: kék, piros, sárga, az anyag halmazállapota folyékony, szilárd vagy gáznemű lehet, a zenében ott a hármashangzat, az alkímiában a három lényegi alkotórész: a só, a kén és a higany.

A példákat a végtelenségig sorolhatnók, itt csak azt akartuk érzékeltetni, hogy a teremtés minden szinten hármas felépítésű. A további differenciálódás mindig ennek a hármasságnak egy új szinten való megisméltése. A hármasság a megismerhetőség szempontjából közelebb áll az emberhez, mint az egy, még meg nem nyilvánult Isten. Isten teremtővé vált, s bár a teremtést önmagából merítette, az továbbra is benne marad, Isten továbbra is átfogja, a teremtés nem állhat szemben övele, mert ha így volna, Isten nem lenne többé mindenható.

Ránk, emberekre azonban mindez paradox módon hat. Számunkra abból, hogy Isten önmagából teremtett, az következik, hogy a teremtés tőle elkülönült és megkülönböztethető lett. Ez azonban tévedés, a mindent átfogó Istenen kívül nem létezhet semmi sem.

Ha ezt a gondolatmenetet következetesen végigjárjuk, kiderül, hogy az univerzum valójában nem is létezik. Az univerzum véges, változó, poláris. Isten, a minden-

ható azonban végtelen, határtalan, kizárólagos. Ezért rajta kívül nem létezhet semmi, és ő maga szintén nem lehet az univerzum.

A bölcsek azzal magyarázzák ezt a problémát, hogy a teremtés egésze csak Isten álma, szellemi teremtés, mert minden szellem. Az ember is teremt ideákat anélkül, hogy ezek rajta kívül is léteznének, ugyanakkor nem is azonosak vele, sem valamely részével. Éppen így teremtette Isten az univerzumot; a világmindenség az álmodó Isten szellemi teremtménye. „A világmindenség a maga végtelen szellemében számtalan univerzumot hoz létre, ezek Eónokon (világkorszakokon) át fennmaradnak, de a világmindenség szempontjából e milliányi univerzum létrejötte, fejlődése, hanyatlása és halála nem több egy pillanatnál.”

Térjünk vissza a számsor analógiájához. A 4-es számmal elérhetjük a materiális szintet. A 4-es az anyag száma, szimbólumai a négyzet vagy a kocka. Ha a kocka felületét kiterítjük, keresztet kapunk. Az ember az anyag keresztjére van feszítve, az idő és a tér polaritása. Az idő és a tér csak a kereszt metszéspontjában esik egybe, itt szabadul meg a polaritástól – ezért is szimbolizálhatja a kereszt a materiális kötöttséget, csakúgy, mint a megváltást a matériától.

Ha az első négy szám minőségi jelentését megértettük, egyelőre a többi számmal nem kell foglalkoznunk. 9 számjegy létezik, tehát 3×3 . Ez azt jelenti, hogy a terem-

tés három szinten manifesztálódik, így jön létre a kabbalisták „3 világa”, ennek részletes megvitatása azonban most túl messzire vezetne. Ez a „3 világ” mind a legkisebb, mind a legnagyobb világban jelen van. Az „amint fenn, úgy lenn” tétele szerint ez az isteni szentháromság analóg módon bármely megjelenési formára átvihető, az univerzumtól kezdve egészen az emberig. Így az ezotériában mentális, asztrális és materiális szintről beszélünk, amelyeknek az ember esetében a mentális-, az asztrális-, illetve a fizikai test felel meg, vagy más szavakkal: a szellem, a lélek és a test.

A bibliai teremtéstörténet

Ahhoz, hogy a bibliai teremtéstörténetet megértsük, előbb meg kell értenünk, mi a különbség a különböző „világok” között. Mózes első könyvében, a Genézis első fejezetében olvashatjuk, hogyan teremtette Isten hét nap alatt a világot – emlékezzünk itt a hét ősprincípiumra, amelyről az analógiával foglalkozó fejezetben szoltunk – az eget és a földet, a fényt és a sötétséget, a növényeket, az állatokat és az embereket. „És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon. Teremté tehát az Isten az embert az ő

képére, Isten képére teremté őt: férfiuvá és asszonnyá teremté őket.” (Móz. I. 1, 26-27.)

A Genézis első fejezetében leírt hétnapos teremtéstörténet kifejezetten nem az anyagi világra vonatkozik, az ősideák teremtését írja le. Isten megteremtette az embert mint férfit és nőt, az ember képét éppenséggel, amely ezen a fokon még androgün volt. A Genézis első két kötetében Ádámról, mint élő, lelkes lényről olvashatunk. „Formálta vala az Úristen az embert a földnek porából, és lehellet vala az ő orrába életnek lehelletét, így lőn az ember élő lélekké.” (Móz. I. 2. 7.) A 19. szakaszban pedig ezt mondja: „Mert amikor az Úristen formálta volna a földből a mezei minden vadakat, és az égen repeső minden állatokat, és Ádámmal vitte volna, hogy látná, minémű névvel nevezne minden állatokat: mert valaminémű nevet adott Ádám minden állatnak, az annak neve.” A nő teremtéséről végül a 21-23. szakasz számol be: „Annak okáért az Úristen bocsáta nagy mély álmodást Ádámmal, és elaluvék, és egy oldala tetemét kivévén hússal tölté bé annak a helyét. És azt a csontot, amelyet az Úristen kivett vala Ádámból építte asszonyi-állattá: és vivé azt Ádámmal. És monda Ádám: Immár találtam hozzám hasonló társat, ki az én csontomból való csont, és az én testemből való test; ez nevezetik asszonyembernek, mert ez férfi-emberből vétett.” (Héberül *isch* = férfi, *ischsa* = asszony). „Valának pedig ők mindketten mezíte-

lenek, Ádám és az ő felesége: és nem szégyenlik vala.” (Móz. I. 2. 25.). Azért idéztük ilyen kimerítően a Bibliát; hogy egyes, gyakran félreértett helyekre felhívjuk a figyelmet: a Genézis egymás után különböző teremtésekről számol be. Az első fejezet hétnapos teremtése az ideák világára vonatkozik. Isten már itt megteremti az „embert”. Csakhogy itt az áll, hogy Isten képére és hasonlatosságára teremtette őket. Ez az ember a kabbalisták „Adam Kadmon”-ja, az ember ősképe; nem lehet sok köze ahhoz a konkrét emberhez, amelyet mi ismerünk és megtestesítünk. Az első fejezetben teremtett ember ideálkép, amely még nem esett bűnbe, ezért még nem is vált anyagivá. Bármilyen gyakran idézzék is, hogy Isten az embert a maga képére teremtette, ezt anyagi világunk konkrét emberére nem vonatkoztathatjuk, legjobb esetben is csak azt a célt jelzi, amely felé az emberiségnek fejlődnie kell – „... tehát legyetek olyan tökéletesek, amilyen tökéletes Atyátok fenn a mennyben”. (Hegyi beszéd)

Isten már az első fejezetben megteremti az embert mint férfit és nőt, de sokkal később következik annak a leírása, hogyan formálta Ádámot a földből, majd az asszonyt Ádám bordájából. Az első szinten, az ideák szintjén az ember androgün, férfi és asszony egyszerre, még nem lépett be a polaritásba.

Már az első fejezetben olvashatunk mind az ember, mind a növények és az állatok teremtéséről, a másodikban azonban észrevesszük, hogy az ember, az állat és a

növényvilág teremtése még egyszer megtörténik, ezúttal az alakok földből való megformálásával. Az a teljes teremtési folyamat, amelyet az első fejezet a hetedik nappal, a vasárnapkal lezár, a második fejezetben egy másik szinten, egy másik világban megismétlődik. Az első teremtés az ősideák, míg a második (1. második fejezet) a formaadás szintjén történik meg. Csak a második fejezetben jönnek létre a formák, Isten az ember orrába „lehellett vala életnek lehelletét”, s így „lett az ember élő lélekké”. (Vö. a görög „psziché” szót, ami azt jelenti, lélek, lehelet.)

Bár a formák ezen a szinten teremtődtek – a kabbalisták ezt Jecirának nevezik –, ennek a mi materiális szintünkhöz még mindig nincs semmi köze. Inkább annak az asztrális lelki mintának a teremtése ez, mely később az anyagi megformálás alapját adja. Ezen a szinten az ember még androgün, mindkét nemet magában hordja, ami abban fejeződik ki, hogy később az „asszony” ellenpólust Isten az emberből veszi ki, s nem kívülről állítja az ember mellé.

Az utalás, amely szerint az ember meztelenségét még nem ismerte fel, arra mutat, hogy ezen a fokon lelkileg még tökéletesen benne volt az egységben, a polaritás még nem jelent meg tudatában. Ezért is mondják, hogy a Paradicsomban még tudott beszélni Istennel és az állatokkal, ami azt jelenti, hogy tudata még teljes volt, nem individualizálódott, nem különült még el a kozmikus tudattól. Egységben lenni annyit

jelent, hogy az ember mindennel azonos; az ént a nem éntől csak a polaritás választja el. A Paradicsom annak az egységnek a szimbóluma, amelyben az ember eredetileg élt. Ebben az egységben még nem vált el eredetétől, az Istentől, a nemek még nem váltak el egymástól, az ember még nem ismerte az individualitást.

Kiűzetés a Paradicsomból

Fentebb már említettük, hogy a megismerés a polaritáshoz kötődik. A paradicsomi embernek ezért nem szabad ennie a tudás fájáról, mert ha eszik, halandó lesz. A paradicsomi ember tudata kozmikus volt, de tudással nem rendelkezett. A kígyó beszélte rá az embert arra, hogy lépjen a megismerés útjára. Az ember azáltal lett képes a jót a rossztól megkülönböztetni, hogy evett a tiltott fa gyümölcséből. Az egységből a tudat polaritásába zuhant, és leválván az egységről, bűnössé vált. A bűn – leválás az ősegyeségről. Következésképp minden ember bűnös, mert bűn és polaritás egy és ugyanaz. Ezt az összefüggést nevezi az egyház eredendő bűnnek. A bűn – megismerés ára. A megismerés és a bűn között fennálló szétszakíthatatlan kapcsolatot gyakran figyelmen kívül hagyjuk. Az embernek a Paradicsomból, vagy az egység tudatállapotából való kiűzetése egyenlő a polaritásba, s ugyanakkor az anyagiságba

való lezuhanással. Csak az anyagi ember halandó, csak az anyagi világ bűnös. Erre gondoltunk, amikor a homeopátiás gyógyszerek elkészítése kapcsán a természet mérgező aspektusáról beszéltünk. Bűnös az egész anyagi világ, kikerült az egységből, és visszavágyik oda. A durva természetű anyag a lehető legtávolabb van az eredettől, az ősfénytől, az anyag a sötétséget szimbolizálja. A kabbalisták definíciója szerint a rossz (a gonosz) nem más, mint „a fény hiánya”. Így az anyaghoz mindig is a gonosz, a sötét, a sátáni jelzők tapadtak. Mint a fény ellenpólusát, a sátánt joggal nevezik „e világ urának”. A fény lezuhanása az anyag sötétségébe olyan involúció (visszafejlődés), amely, amint elérte a legmélyebb pontot, átvált egy felfelé irányuló mozgásba, az evolúcióba. Miként az inga lengése is egy bizonyos ponton szabályszerűen átvált az ellentétes irányba, az involúció lefelé irányuló mozgása is felfelé irányuló mozgásba, evolúcióba csap át. Ez az a minden élőlényben benne lakozó vágy, amely örökösen arra készlet mindenkit, hogy valódi otthonát keresse. Ezt a vágyat boldogságkeresésnek hívja az ember – a boldogság azt jelenti, legyőzzük a polaritást, s újra megleljük az egységet.

Anyagi-testi szinten az egység keresése nem más, mint a szexualitás. A nemi aktusban az ember azt a polaritást győzi le, amely a nemekben ölt testet, az egység boldogságát az orgazmusban éli át. A testi egyesülés eme rövid pillanataiban az em-

ber már „hasonlatos Istenhez”, olyasmire képes, amire egyébként, mint poláris lény, nem lenne az: életet nemz. A testi egyesülésből kinövő üdvösség azonban nem tartós, ezért állandó ismétléssel próbáljuk újra megszerezni. Az anyagi világ alá van rendelve az időnek – ezért mulandó minden anyagi és testi boldogság.

Ha azonban szexuális tapasztalatainkat a lelki és a szellemi szintre átfordítjuk, világos lesz előttünk, hogy sóvárgásunkat az örök boldogság után csak akkor csillapíthatjuk, ha visszatérünk az egységbe, amelyből kiszakadtunk egykoron. Minden vallásos és ezoterikus rendszer – különböző képekben és hasonlatokban – azt a célt tűzi ki eléink, hogy kicsi, korlátolt tudatunkat a nagy, a mindent átfogó, kozmikus tudattal egyesítsük. Ilyen az alkimisták kémiai menyegzője; a conjunctio oppositorium, az unio mystica, a misztikus menyegző, a megvilágosodás és így tovább.

Minden ilyen kép és metafora ugyanazt jelenti; visszatérést az Isteni Egységbe. Ez a lépés elválaszthatatlan az ego bizonyos feladatától. Amíg egodominanciáját erősíti az ember, csak a polaritást szilárdítja meg. Amíg van „én”, kell lennie „nem én”-nek is – minden „én azt akarom” csak magasabbra húzza a falat, amely elválasztja az embert az egységtől. Azért tanítja minden vallás, hogy szeressük felebarátainkat, mert egyedül a szeretet képes az egodominancia legyőzésére.

Felmerülhet a kérdés, miért volt szükség egyáltalán a teremtésre, ha annak volta-képpen az eredeti egység a célja. Merész dolog egy ilyen kérdésre felelni, a válasz ugyanis olyan területekre visz, amelyek idegenek az emberi tudattól: gondolkodás-módunk nem adekvát ezzel a kérdéskörrel. Az analógiás gondolkodás segítségével azonban – képeken és hasonlatokon át – legalábbis megközelítő választ tudunk adni. Ha a teremtés visszatér eredetéhez, gazdagabban, tudatosabban tér vissza, mint ahogyan levált róla. A megtett út, a tanulás, éppen a magas fokú individualizáció következtében olyan ismeretekkel gyarapít, amelyek az egységet gazdagítják. Lucifer, a fényhozó mítosza arról szól, hogy Isten őt különösen szerette, éppen mert széttörte, ellökte magától az egységet; mert bűnt követett el. Egy szép napon Lucifer a megismeréstől megvilágosodva saját akaratából fog visszatérni, s Isten ennek úgy fog örülni, mint az apa, akinek elveszett fia hazatért, s aki ennek örömeire borjút vágat, és ünnepet ül. A teremtéstörténetben az embernek azért van központi jelentősége, mert ő elbukik, és megismerésre tör. Nem arról van szó tehát, hogy átkozzuk el a földi, az anyagi világot, üzzük el a bűnt, s szólítsuk fel az embert, meneküljön minden földi dolog elől, és boldogulását valamilyen „álszellemi” szinten keresse. Sajnos egyes körökben ezt a következtetést vonják le, a világ elől való menekvést ezoterikus megoldásnak tartják, holott a problémákat nem oldhatjuk meg, ha nagy kanyarral kike-

rüljük őket, csakis ha szembesülünk velük. A menekülésnek a világ előtt semmi köze a világ megváltásához, vagy a világi problémák legyőzéséhez.

A megváltás útja Jézusnál azt jelentette, hogy ő teljes mivoltában belemerült az emberi létbe. A *Biblia* ezt az alászállást számtalan képből fejezi ki: fényesség jött a sötétbe – ezért ünnepeljük a karácsonyt, a fény születését azon a napon, amikor a leghosszabb a sötétség; a téli napfordulón. Jézus istállóban született és nyomorban, vámosokkal és ringyókkal érintkezett, jögtalanságok érték, szenvedések, halálával pedig megjárta a poklot. Csak az lehet elég érett ahhoz, hogy a felemelkedés útjára lépjen, aki teljes mélységeiben bejárta a sötétséget. Ezt a törvényt hágják át mindazok, akik ürügyül használják fel az ezoterikus tanokat, holott csak saját földi életüket nem tudják vagy nem akarják kézben tartani. Mindaddig, amíg anyagi teste van, az embert megköti a polaritás. A polaritás törvényét megsérteni vagy túllépni rajta: kikerülhetetlen bukáshoz vezet.

A fa koronája csak addig nőhet, csak addig terebélyesedhet, ameddig gyökereit elbíri. Ha a fa a korona javára lemond a gyökereiről, az első vihar kidönti. A korona kiterjedése tehát korrelál a gyökér kiterjedésével – ahhoz, hogy felfelé nyithassunk, lent is be kell biztosítanunk magunkat. Nem menekülhetünk el a sötétség előtt.

úgy, hogy nem nézünk oda; ha nem akarjuk árnyékként örökösen magunk mögött cipelni, a sötétséget át kell változtatnunk fényé.

Ha a kereszténység és a keleti vallások között egyáltalán valami különbséget keresünk, akkor minden bizonnyal az ősi kereszténység életigenlésében találjuk meg, igaz, időről időre az egyház éppen az ellenkezőjére fordította ezt. A kereszténység ereje és titka: felismerni a világ és az ember bűnösségét, s bűnösségében mondani rá igent.

A megismerés és a bűn, a bukás és a megváltás e mély összefüggését dolgozza fel a grál mítosza is. A Grál kelyhében fogták fel Krisztus vérért, ez a kehely abból a kőből volt kifaragva, amely lezuhantában Lucifer koronájából kiesett. A bűnbeesés az egységből a polaritásba való zuhanás. Az ember mint olyan bűnös, mert poláris lényként létezik – ezt jelenti az eredendő bűn fogalma. A büntől az ember el nem oldozható – csak megváltható tőle.

Betegség és bűnbeesés

A betegség a bűnbeesés mikrokozmosz szinten való megismétlése. Az ember beteg, az egész anyagi teremtség beteg. Egészséges ember nem létezik, ez csak az or-

vostudomány találmánya. „A higiéné egészséges ideáltípusát, mely mentes az eredendő bűntől, demonstrációs céllal találta ki az orvostudomány.” (Hans Blüher) Az orvostudomány elméletei is ezen a ponton mondanak csődöt, hiszen legfőbb céljuk a betegségek megelőzése.

Az emberek még mindig azt hiszik, hogy a betegség elkerülhető balszerencse. Nem fogják fel, hogy a betegség az emberiség legértékesebb java, igen, valójában ez teszi emberré az embert, mert csak a beteg az, ami gyógyítható. A betegség gyógyíthatóvá tesz, ehhez azonban hagynunk kell, hogy keresztülmenjen rajtunk, nem szabad kitérnünk előle. Miként a betegség mindenkor mikrokozmosz bűnbeesés, a gyógyulásnak is mindenkor mikrokozmosz megváltási folyamatnak kell lennie. A beteg bűnös – mind konkrét, mind metafizikai értelemben –, bűnösségével konfrontálódnia kell, betegségét üdvözüléssé kell transzmutálnia (átalakítania).

A homeopátiával összefüggésben már beszéltünk arról, hogy az ősprincípiumok eltompulnak, és belezuhanhatnak az anyagiségba, s megmérgezik az élő szervezetet. A homeopátiás és az alkimista gyógyszerkészítés eloldozza a természetet anyagiségától, s ezért tud segíteni a betegnek abban, hogy betegségét az „egészebbé válásba” polarizálja át. Annak, ha kigyógyulunk valamely betegségből, mindig együtt kellene járnia érettségünk növekedésével, a fejlődéssel. A szülők tudják, hogy minden gyer-

mekbetegség érettebbé teszi a gyermeket – bár védőoltással ez természetesen megakadályozható...

C. A. Meier és Herbert Fritsche a paradicsomi kígyó körülölelte fát Aszklépiosz* botjával hozza összefüggésbe. Az embert a bukás útján a paradicsomi kígyó indította el, ő a betegség okozója, de ő a főszereplő az emberi felemelkedésben, a gyógyításban is: ezt jelképezi Aszklépiosz botja. Ahogy orvosság lesz a méregből – miként a megszabaduláshoz is csak a bűnnel való konfrontáció útján juthatunk el –, úgy lesz a betegséget hozó kígyóból gyógyulást hozó. A paradicsomi fán lefelé néz a kígyó, Aszklépiosz botján felegyenesedik, s ez az ellenkezőjét jelenti. Az embernek nem elkerülnie kell a szenvedést, hanem fölé kerekedni. Ezért ismételjük meg Herbert Fritschének azt a mondását, amelyet a fejezet elején már idéztünk: „A szenvedés bárhol és bárhogyan felbukkanhat. Aki mindenáron kerülni kívánja, csak azt árulja el, hogy még nem nyert beavatást.”

Jézus azért lett Üdvözítő, mert nem kerülte el a szenvedést, nem demonstrálta hatalmát, és nem követte a felszólítást: „Szállj le a keresztről, ha Isten Fia vagy.” Ehelyett magára vette a szenvedést – a világ bűnét. E világ gyógyítójává, e világ

* Aszklépiosz a gyógyítás görög istene, egyik jelképe a botra tekeredő kígyó. (A kiadó)

gyógyszerévé lett, mert hasonlóná lett benne Isten az emberhez (de nem azonossá!). Krisztus beteg testét s kiontott vérét azóta is gyógyszerként homeopátiás magashatványban adják az embereknek; anyagi hordozói a kenyér és a bor.

A betegségen át az üdvösségbe

Fenti fejtegetéseinkkel azt akartuk bemutatni, hogy a betegség mélyen az emberlét metafizikus ősokaiban gyökeredzik. Ebből a szempontból korunk orvostudomány, természetgyógyászati és egyéb gyógyító törekvései megdöbbenően hatástalanok. A betegségeket éppoly kevéssé lehet megakadályozni oltással, mint pozitív gondolkodással, autoszugesztióval vagy egészséges táplálkozással. Miközben mindenféle a betegségmegelőzés legalkalmasabb módszerein vitatkoznak, fel sem merül, hogy kiindulópontjuk jogosultságán egyáltalán elgondolkodnának. Így a „pozitív gondolat hívei” és az „egészség apostolai” egyaránt az ezoterikus zászló alá sorakoznak. Az üdvösség elnyerése azonban nem ilyen egyszerű, sem nyers koszttal, sem korai lefekvéssel, sem barna kenyérral, sem szugesztiós formulákkal nem lehet kikényszeríteni. Az egészség fanatikussai valamennyien funkcionális intézkedésekkel akarnak szembe szegülni egy olyan fejlődéssel, amelynek már a Paradicsom óta meghatározott iránya

van. A kérdés ugyanis nem úgy hangzik: egészség vagy betegség. Az út a betegségen keresztül vezet az egészséghez.

Vannak, akik az állatok természetes, egészséges életére szoktak hivatkozni – ők azonban nem veszik figyelembe az ember sajátos feladatát. Így elképzelhető, hogy aki egészséges, természetes életet él, egészséges állattá válik – az emberi út azonban más: az embernek szenvedés árán kell megismeréshez, betegség árán üdvösséghez jutnia.

A félreértéseket elkerülendő: szó sincs róla, hogy bárkinek „egésztelen” életet ajánlanánk. Nem arról van szó elsősorban, hogy mit teszünk, hanem arról, hogyan látunk hozzá és hogyan folytatjuk. A test a szellem temploma; az ezoterikus fejlődéshez hozzá tartozik, hogy megtisztítsuk és tisztán tartjuk. Ennek azonban semmi köze a betegségek megelőzéséhez. Szükségképpen állandóan különbséget teszünk; az egészséges szónak csak a beteg szóra vonatkoztatva van létjogosultsága. A beteg számára egy ideig szükséges, s így „egészséges” is lehet a diéta, ebből azonban nem következik, hogy a nem beteg is tartson speciális diétát azért, hogy „egészséges maradjon”. Ettől teljesen függetlenül megvannak azok a lehetőségek, amelyekkel életmódunkat a testiség területén is egyre inkább a törvényszerűhöz igazíthatjuk.

Ide tartozik például a vegetárius étkezés kérdése. Meglehetősen közömbös, hogy egészségesebb vagy sem, ennél sokkal érdekesebb kérdés, hogy vajon jogunk van-e a húsevésre. Meggondolandó például, hogy a húsevő élőlények kizárólag vegetárius élőlények húsát fogyasztják. A tapasztalat azt mutatja, hogy a tudatosság növekedésével növekszik a húsevással szemben táplált ellenszenv is. Gyakorlatnak nem rossz, ha minden étkezéskor ellenőrizzük, vajon képesek lennénk-e táplálékunkat teljes egészében magunk elkészíteni, s utána még mindig jó étvággal elfogyasztani. Ha magunknak kellene a borjút levágnunk és feldarabolnunk, sokunknak elmenne az étvágya a borjúkötlettől. Ezzel szemben étvágyunk aligha sínyli meg, ha azt képzeljük el, hogy magunk szedjük a zöldséget, a gyümölcsöt, a gabonafélét.

A táplálékok tisztasága szempontjából mértékadó tartósságuk is. Minél tisztább egy termék, annál tartósabb. Hasonlítsuk csak össze a búza tartósságát a belsősegekével vagy a kagylóéval. Az ilyen megfontolások idővel olyan tudatállapothoz segítenek bennünket, amelyben egészen magától, minden kényszer nélkül a törvény szerint kezdünk táplálkozni. Az extremitásoktól azonban óvakodjunk. Aki azt hiszi, hogy lelki üdvösségét egy falatka hús megsemmisíti, az valószínűleg egyáltalán nem birtokolja azt, aminek elvesztésétől fél.

Mindezen kérdésekben sokkal kevésbé döntőek maguk a konkrétumok, mint az a tudatállapot, amelynek a kifejeződései. Az, aki még képes agyoncsapni egy legyet, félreérthetetlenül tanúsítja: nem fogta fel, hogy valójában mi is az „élet”. Ezért pedig ő sokkal több szánalmat érdemel, mint maga az agyoncsapott légy. A törvényeknek megfelelő élet mindig a megismerésből ered – az egészség fanatikusainak törekvései viszont félelemből fakadnak – a félelem pedig a tudás hiánya.

Korábban már beszéltünk arról, hogy a gyógyulás kizárólag a vallás ügye, a funkcionális orvostudomány keretei között soha nem történhet meg. Ha vallásról beszélünk, mindig az eredeti értelmében vett „religio”-ra gondolunk, a religio pedig visszakapcsolás az ember saját eredetéhez. Felekezeti értelemben tehát egyetlen konkrét vallásra sem gondolunk.

A *Bibliát* azért idéztem olyan gyakran, mert kultúránk, neveltetésünk révén a Biblia gondolatkincse áll hozzánk a legközelebb. Végző soron azonban mindegyik vallás ugyanazt tanítja – az egyetlen igazságot. Aki azt hiszi, hogy a vallások különböznek egymástól, az csak a csomagolás különbségeit látja. Ha vesszük a fáradságot, és kibontjuk a tartalmat, látni fogjuk, hogy mindig ugyanaz. Ez persze a vallásokra, és nem az egyházakra vonatkozik. Az egyházak emberek művei, minden, ami emberi, tökéletlen és gyarló.

Az ezotériában helye van minden felekezetnek és vallási irányzatnak, az ezotéria azt az igazságot és törvényt mutatja fel, amelyik a különböző képek és hasonlatok mögött áll. Az egyházaknak ezzel szemben nincsen helyük az ezotéria számára, mert a konkrétéhoz ragaszkodnak. A nagyobb mindig tud helyet biztosítani a kisebbnek, a kisebbben azonban nincs tér a nagy számára. Az egyházak létjogosultsága abban áll, hogy az ősigazságokat felfogható képekbe csomagolva közelebb viszik az emberiség széles köreihez.

Az ezotéria azokhoz szól, akik hajlandóak az őstudást magukévá tenni. Pappá válni végül is nem egy szakma eredménye, hanem a beavatásé az emberlét misztériumába. Csak így válik a pap pontifexszé – hídverővé –, aki az ősalapokhoz vezető utat készíti elő a többiek számára. A gyógyítás megbékítés Istennel – Jézus ezekkel a szavakkal gyógyított: „Bűneid megbocsáttatnak.”

A REINKARNÁCIÓ

MINT AZ ÉLET RITMUSA

Akit tudatlansága az ok és okozat keresztjére feszített, onnan csak akkor szabadul, ha a szeretetben lel tudásra. És az újjászületések körtáncának is csak a szeretet vetheti végét.

Hans Sterneder: Az örökkévaló éneke

Már gondolatmenetünk legelején beszéltünk a polaritás törvényszerűségeiről. Emlékszünk még rá, az egyik pólus hogyan kényszeríti ki a másikat, s a két pólus állandó váltakozásából hogyan áll elő a ritmus, minden élet alapmintája. A Kybalionban a bölcsek már évezredekkel ezelőtt így fogalmaztak: „Semmi sem nyugszik, minden mozog, minden rezgés. Minden ki- és beáramlik, mindennek megvan a maga ideje, minden felemelkedik és lesüllyed, az inga rezgése mindenben

megmutatkozik; a kilégzés mértéke egyenlő jobbra és balra; a ritmus egyensúlyt teremtet.”

A modern fizikának nincs semmi kifogása az ellen, hogy „minden rezgés”. Az univerzum különböző jelenségei csak a rezgésszámban különböznek egymástól, egyébként mindannyian ugyanazt a törvényt követik. Válasszuk megfigyelésünk tárgyául a lélegzet ritmusát, s az itt föllelt törvényszerűségeket analóg módon vigyük át egy nagyobb ritmusra, az ébrenlét – alvás ritmusára. Ahogy a belégzés után szükségképpen kilégzés következik, úgy az ébrenlétet is egész biztosan az alvás váltja fel. Az alvás egy idő múltán kikényszeríti ellenpólusát, az ébredést, ahogy a kilégzés újra belégzést sürget.

A népnyelv azt mondja: „Az álom a halál kistestvére.” Ezzel elárulja, hogy képes függőlegesen, analógiás láncban gondolkodni. Az élet és a halál – ugyanúgy, mint a be- és kilégzés, az alvás és az ébrenlét – csak ritmus, bár a dimenzió túl nagy ahhoz, hogy az ember átláthassa ezt. A törvény érvényességét, mely szerint az egyik pólus kikényszeríti a másikat, itt is a tapasztalat bizonyítja: az élet kényszerű következménye a halál. Egy élőlény születésekor egyetlen dologban lehetünk egészen biztosak; abban, hogy egyszer meg fog halni. A halál az életet ugyanazzal a bizonyossággal követi, mint a belégzést a kilégzés.

Ugyanezen törvény szerint azonban a halál minden kétséget kizáróan kikényszeríti az életet. Láthatjuk, hogy az élet-halál-élet ismételt váltakozása ugyanazt a ritmikus képet adja, mint az ébrenlét, alvás, ébrenlét és így tovább. Az élet és a halál olyan polaritások, amelyek megszakíthatatlan váltakozásukban ritmikusan betagolódnak a többi létforma egzisztenciájába. Minden megjelenési forma a rezgés törvényét követi: az apály és a dagály, az évszakok, az elektromosság, a háború és a béke periódusai, a napszakok – a megfigyelés mindenütt ugyanarra az eredményre vezet: mindenütt a poláris váltakozások ritmikus játékát tapasztaljuk. Miért lenne éppen az élet-halál polaritása kivétel, miért lenne éppen az élet esetében érvénytelen egy olyan törvényszerűség, amely minden más jelenségnél bizonyítható?

A lélek eme ritmikus vándorlását életen és halálon át ősidők óta lélekvándorlásnak, vagy reinkarnációnak nevezik (reinkarnáció: újra testet öltés). Erről Platón ugyanúgy tudott, mint Goethe. Szándékosan mondtam, hogy tudott róla, és nem azt, hogy hitt benne – a reinkarnáció ugyanis nem hit, hanem filozófiai értelemben vett megismerési képesség kérdése. Mindenkinek jogában áll nem hinni a reinkarnációban, azzal azonban tisztában kell lennie, hogy minden olyan hipotézis az abszurdba hajlik, amelyben nincsen helye a reinkarnációnak, mert csak a reinkarnáció áll összhangban univerzumunk törvényeivel.

Ezért azután meglehetősen furcsa, hogy mennyien követelnek bizonyítékokat a reinkarnáció igazolására. A valóságot is léte igazolja, s nincs szüksége külső bizonyítékokra. A külső, funkcionális bizonyíték a tudományos argumentáció koronatanúja, a tudásnak azonban legfőbb ellensége, miután másokat is arra kényszerít, hogy higgyenek benne. Ha azt mondom, „bebizonyítottam”, ez tartalmilag annyit jelent: „el kell hidd nekem”. A valóságnak nincs szüksége bizonyítékokra, mert nem a hit tárgya. A valóság az egyes ember tapasztalatán keresztül működik, s így vezet a tudáshoz.

Aki tud valamit, annak nem kell hinnie, így független lesz a bizonyítékoktól. Az a megállapítás például, hogy „a halállal minden megszűnik” bizonyítandó, mert nem része a valóságnak, így nem is válhat tapasztalattá. A valóságban egyetlen olyan területet sem találunk, ahol kimutathatók, hogy valamely természeti folyamat egy csapásra a semmiben végződik.

A halál – a lét másik formája

Definíciónk szerint a lélek nem más, mint a tudat. Ez az éntudat olyan folytonosságot tesz lehetővé, amelynek segítségével a lélek anyagi testekben való állandó ván-

dorlása ellenére mindig ugyanazt az „én”-t élheti át. Az identitás folyamatossága nemcsak a földi életekre terjed ki, hanem arra a teljes ritmusra, amelynek fázisait életnek és halálnak nevezzük. A lélek váltakozó testi burookban gyűjti tapasztalatait a földön, hogy azután átéljen egy olyan, anyagtól eloldozott kompenzáló fázist, amelyet mi „halál”-nak nevezünk. A halál nem „nemlét”, csak a létnek egy másik, ellentétes pólusú formája. A meghalás így nem más, mint annak a küszöbnek az átlépése, amely az élőket és holtakat egymástól elválasztja.

A testileg ma élő emberek szféráját nevezzük evilágnak, a holtak ismeretlen birodalmát pedig túlvilágnak. Az evilág és a túlvilág helyileg nem különbözik egymástól, a különbség inkább a tudat vagy az érzékelés különböző fokozataival fejezhető ki. Amint „az álmok világa” sem jelent földrajzi realitásunktól elkülönült teret, a „túlvilág” kifejezés is elsődlegesen érzékelő képességünk határát jelzi. Nem érdemes vitatkozni a túlvilág létéről vagy nemlétéről, hiszen az evilág meglétéből törvényszerűen következik. Annak, amit mi evilágnak nevezünk, a polaritás törvénye alapján meg kell legyen az ellenpólusa – ezt hívjuk túlvilágnak.

A túlvilág kifejezés a testben lévő ember szemszögét jelzi. Ha ugyanis átlépjük a halál küszöbét, és átkerülünk a túlvilágra, egy csapásra a túlvilág lesz az evilág, mert tartózkodási helyünk mindig csak evilág lehet. Így a testben lévő emberek szintje,

ahová nem tartozunk többé, túlvilág lesz számunkra. A halál tehát szubjektív élmény, objektivitása a polaritással keletkezik és szűnik meg. Csak poláris tudatunk kényszerít bennünket arra, hogy az időtlen, örök életet az élet és a halál polaritásaként tapasztaljuk meg - ugyanúgy, ahogyan a Nap mit sem tud arról, hogy az egyik szemléelő előtt éppen lebukik a horizonton, míg a másik ugyanakkor felkelni látja, hiszen valójában se fel nem kel, se le nem nyugszik.

Hasonlóan állunk a születéssel és a halállal is. Ami a mi szemszögünkben egy ember halála, az túlvilági szemszögből ugyanannak az embernek a születése. Egy túlvilági halált mi, földi halandók egy gyermek születéseként ünneplünk. Aki egy kicsit is elszakad a megjelenési formák szubjektivitásától, felismeri, hogy evilág és túlvilág, születés és halál végső soron ugyanazok. Az egység csak a mi poláris tudatunkban hasad ellentété, s az egyidejűségből itt lesz csak egymásutániség. Az emberi léleknek – amely a megismerés kedvéért kivettetett az időt és teret nem ismerő egységből – szubjektív időútját a materiális világ sötétségén keresztül kell bejárnia, s ezalatt meg kell tanulnia, hogyan fejlődjék, hogyan válják tudatosabbá – célja pedig az eredeti egységhez való visszatérés, amellyel pályáját befejezi.

Az emberi lélek útja a tanulás útja, s ez a fenti törvényeket követi. Olyan tanulási folyamat ez, amelynek célja a tökéletesség; hosszú út, sok apró lépésből áll, sok téve-

désből és sok helyesbítésből. Egyedül a majdhogynem végtelennek látszó inkarnációk sora garantálhatja a végső sikert.

Az egyes inkarnációkat tulajdonképpen egy iskolatípus különböző osztályaival hasonlíthatnánk össze. Amit mi egy földi életnek nevezünk, megfelel egy iskolai osztálynak, a maga feladataival, problémáival, nehézségeivel, sikereivel és sikertelenségeivel. A tanulást a szünet követi, mely alatt néha pótolnunk kell azt, amit hiányosan vagy sehogyan sem tanultunk meg. Szünet után újra kezdődik a tanév. Attól függően, hogy mennyit integrált a tudat az előző tananyagból, következő osztályba léphet, vagy éppenséggel ismételnie kell az előzőt.

A sors ugyanezen princípium szerint működik – az egyetlen különbség, hogy a sors határtalanul türelmes, s az embernek egyre újabb lehetőségeket nyújt, hogy a meg nem tanultat mégiscsak felfogja, s a hibákat kompenzálja. Az élet tanulás – függetlenül attól, hogy az egyes ember akceptálja ezt vagy sem. A sors megvesztegethetetlen igazságossággal gondoskodik arról, hogy mindenki azt tanulja meg, amit a legkevésbé akar elfogadni, amivel szemben a legnagyobb ellenállást fejt ki.

Teljességében a sors csak a reinkarnációval együtt érthető meg. Ha izoláltan szemlélünk egy életet, tényleg kétségbe vonhatjuk, hogy a sors erői értelmesek-e – ezért sokan kétségbe is esnek. Nyilvánvaló, hogy ebben az életben nem mindenki

indul ugyanarról a starthelyről, és ez egészen bizonyosan nem a társadalom hibája! Akár vallásos, akár ateista valaki, a reinkarnációs gondolkör nélkül meglehetősen nehéz elmagyarázni neki, miért éppen ő született süketnek vagy bénának, miért ő pillantotta meg „minden világok legjobbját” nyomorékon vagy debilen. Mindezek értelmét akkor sem tudjuk sokkal jobban feltárni, ha Isten kifürkészhetetlen akaratára hivatkozunk.

Értelem nélkül azonban az élet elviselhetetlen az emberek számára. Az élet értelmének keresése alapvető igény. Csak az képes a sors értelmét és igazságosságát felismerni, aki az életet el tudja oldani az egyszeriségből, s felismeri, hogy az élete: egy hosszú láncolat egyik tagja. Egy életpálya ugyanis az őt megelőző egész tanulási folyamat eredménye.

A karma törvénye

A múlt tettei és az aktuális sors lefolyása között ok-okozati összefüggés van: ezt nevezzük karmának. A karma a kiegyenlítődés törvénye, gondoskodik arról, hogy az ember ugyanazzal a problémátípussal mindaddig konfrontálódjék, amíg cselekedeteivel meg nem váltja problémásságától, s önmagát alá nem rendeli a törvényszerűnek.

Ezért minden tett, sőt minden gondolat halhatatlan és kitörölhetetlen. Minden tett és minden gondolat arra vár ugyanis, hogy egy ellentétes mozdulat kompenzálja.

A karma törvénye azt követeli az embertől, hogy sorsáért viselje a teljes felelőséget – ez az a lépés, amelyet korunk embere nem akar megtenni. Teljesen érthető az a széles körű elhárítás, amelyet a reinkarnációval kapcsolatban tapasztalunk: mi, emberek sok fáradsággal és csinnadrattával összeeskábáltuk azokat a végre tökéletesnek tűnő elméleteket, amelyek megszabadítanak a felelősségtől, s a bűnösséget a társadalomra, a betegségkeltő anyagokra vagy a gonosz véletlenre vetíthetjük. Világos, hogy felháborodást szül, ha leleplezzük az emberi ravaszság e rafinált elméleteit, ha öncsalásnak nevezzük őket – mert ha összedőlnek, a vétkest ismét csak önmagunkban kereshetjük.

Ezek a mai elméleti modellek teoretikusan kiválóan funkcionálnak – azt pedig, hogy a gyakorlatban csődöt mondanak, a haladásba vetett pozitivisztikus hiszékenységgel egyszerűen eltussolja. Ha viszont az ember elkezd őszinte lenni önmagával – s az őszinteségnek ez a legnehezebb formája –, rá kell jönnie, hogy a dolgok értelme csak úgy ismerhető fel, ha mindazért, ami történik vele, amit átél, ő vállalja a teljes felelőséget. A felelősség elválaszthatatlan a dolgok értelmétől – kölcsönösen feltételezik egymást.

Korunkban az emberek többsége szenved attól, hogy a dolgok elvesztették értelmüket, pedig ez csak azért van, mert szabadulni próbálnak a felelősségtől. Aki a dolgok értelmét keresi, legelőször is a bűnbe ütközik. Aki a bűnt elfogadja, annak a dolgok értelme megnyilatkozik.

A halál és a testi élet állandó váltakozása az éjszaka–nappal ritmus felnagyítása. Amikor reggel felébredünk, hogy nekikezdjünk az új napnak, akkor ez a nap még egészen tisztán áll előttünk, mi döntjük el, mire használjuk, hogyan alakítjuk – mit élünk át a nap folyamán. Másrészt viszont az új nap lezajlását szükségképpen meghatározza az, amit az előző napokon tettünk és átéltünk. Ha valaki az utóbbi időben mindenkivel konfliktusba került a környezetében, vagy jelentős adósságot csinált, esetleg testét, lelkét elhanyagolta, akkor ez befolyásolni fogja az új napot, bár a nap önmagában korlátlan lehetőségeket hordoz. Nehéz felfognunk, hogy minden új nap a múlt okozati hatása, befolyása alatt áll, ugyanakkor azonban új, kihasználatlan lehetőségekben is gazdag – ráadásul analóg módon így kell gondolkodnunk minden „új élet” esetében is. Bizonyos, hogy minden új élet új esély, amely a lehetőségek tömegét kínálja, egyszersmind azonban az eddigi reinkarnációs lánc következménye is, amely eddigi problémáinkat, elkövetett hibáinkat, illetve tapasztalatainkat, felismeréseinket tükrözi. Egyetlen új nap kezdetén sem tehetjük meg nem történtté addigi tet-

teinket, gondolatainkat és cselekedeteinket, egy új inkarnációban sem semmisíthetjük meg múltunkat, ugyanazt kell tovább szőnünk, amit addig szőttünk.

Az emberi érés folyamata a reinkarnációkon át

Gyakran felvetik, micsoda ostobaság és mennyire célszerűtlen, hogy mindazt a tudást, amit az ember sok inkarnáción keresztül gyűjt, minden új testet öltéskor elfelejti, s így kezdhet mindig mindent előlről. Mások épp ellenkezően, azt mondják, minden bizonyal megvan az oka, miért nem emlékezünk korábbi inkarnációinkra, s ebből azt vezetik le, hogy a múlttól való tudásunkat tilos tudatosítanunk.

Nem igaz, hogy a korábbi inkarnációink alatt gyűjtött minden tudást elfelejtenénk, s mindig mindent újra kellene kezdenünk, sőt az igazság éppen ennek az ellenkezője. Az ember minden inkarnációjában kapcsolódik az addig elért tudásszinthez, s ez az új testet öltés idején az addig megszerzett konkrét tudásból és képességekből kinőtt érettségében jelenik meg. Összehasonlításképpen: az iskolában igen sok konkrét dolgot tanultunk, amelyet ma már nem tudunk. Maga a konkrét dolgokkal való foglalatosság és tanulás mégis kivált belőlünk egy olyan hatást; amely akkor is tovább rezeg, amikor a konkrétumokból már semmire nem emlékszünk. Ez a hatás a tudat

tágulása, amiben a tanulás tárgyának nincsen túl nagy jelentősége. A színes papírbe-tűk is csak arra valók, hogy segítségükkel megtanuljunk írni, de amint megtanultunk, nincs többé szükségünk rájuk.

Mindaz, amit reinkarnációink láncolatában megtanultunk, magunkkal hozott tu-datállapotunk érettségében fog tükröződni. Éppen ezért születünk olyan különböző szintű érettséggel, intelligenciával, képességekkel stb. A pszichológusok máig is vi-tatják, vajon az intelligencia tanulható-e, vagy öröklődik. Válaszunk: sem-sem. A lélek meghatározott fejlődési fokon áll, s ennek sem az örökléshez, sem a sokat em-legetett környezeti befolyásokhoz nincsen semmi köze.

Az emberek nem egyformák – még ha korunkban egyre nagyobb hangerővel fo-lyik is az egyenlősítés. Az egyenlősítésnek semmi köze sincs az igazságossághoz – a hierarchikus gondolkodásnak sincs köze a diktatúrához. Ha – előző hasonlatunknál maradván – a különböző inkarnációk egy iskola különböző osztályainak felelnek meg, akkor az emberek különböző osztályok tanulói – egy harmadikost pedig senki sem terhelne meg integrálszámítással. Minden ember feladatai és problémái annak a foko-zatnak felelnek meg, amelyen éppen van. Mivel nincsenek objektív problémák, álta-lános érvényű megoldások sem lehetnek. Az elsősnek megoldhatatlanul bonyolultnak tűnnek a törtekkel való műveletek, a nyolcadikos játszva megoldja őket. Szubjektíve

mind az elsős, mind a nyolcadikos hozzáállása helyes, de ennek a törtetekhez semmi köze nincsen. Ugyanígy van ez minden emberi problémával. Ha egy bizonyos problémát mindenki számára megközelíthetővé akarunk tenni, s általános érvényű megoldásokra törekszünk, megfeledezünk arról, hogy az emberek tudata nincs azonos színvonalon.

Ebben van a hittérítő probléma gyökere is. Minden hittérítés hibás, mert nem veszi figyelembe, hogy az individuumok különböző szinten vannak, s a hittérítő saját fejlettségi fokát másokra projiciálja. Az ezotéria sosem próbálkozik hittérítéssel – tudja, hogy az emberek különböző szinten állnak. Az ezotéria ajánlat azok számára, akik erre magukban affinitást fedeznek fel. Egyszerűen támadás megrohanni egy olyan embert az igazsággal, aki még védi magát, ezért a hittérítéssel semmiképpen nem érthetünk egyet.

Az emberi individuumok differenciálódása azoknak a tapasztalatoknak az eredménye, amelyeket korábbi inkarnációikban szereztek. Abból, ami lényegi, semmit sem felejtünk el. A felejtés homályába csak a konkrét keret merül, ennek azonban semmi jelentősége nincsen.

Bizonyos készségekre és képességekre is érvényes ez. Korábbi életeink képességeit tehetségként magunkkal hozzuk ebbe az inkarnációba, ha ezzel feladatainkat

színvonalasabban meg tudjuk oldani, ha ezek segítségünkre vannak. Azokat a képességeinket viszont, amelyeknek jelenlegi életfeladataink megoldásában nincsen szerepük, úgyszólván elfelejtjük – s ez jó is így, mert különben eltérítenének bennünket eredeti tantervünktől.

Ezért mindenkit óva intünk: a reinkarnációs terápiát ne arra használja, hogy korábbi (többnyire művészi természetű) képességeit tudatába integrálja. Sajnos néhány kísérletező pszichiáter ezt a lehetőséget – amely kísérleti szempontból a reinkarnáció egyik legmeggyőzőbb bizonyítéka – különösen célszerűnek vagy színvonalasnak tartja, sőt terápiának nevezi – ez pedig igen veszélyes!

Ha ugyanis valakiben – külső beavatkozással – ebben az életében egy olyan képességet ébresztünk fel, amely addig tehetségként nem jelentkezett nála, esetleg letérítjük őt valódi útjáról. Mivel korunkban a hasznosság az egyik fő elv, ebben gondolkozunk, túlságosan felértékeljük a dolgokat önmagukban, és nem veszünk tudomást arról, hogy azok csak segédeszközök. A zenélésnek vagy a festésnek önmagában nincsen semmiféle értéke, csak ha az azt művelőre vonatkoztatjuk. A zenélés lehet mélyebb tapasztalás forrása. Aki azonban ezt a tapasztalatot már integrálta tudatába, annak erre a forrásra nincsen szüksége.

Azért, mert ötszáz évvel ezelőtt valaki áldott tehetségű zenész volt, nem kell, hogy a zene ebben az életében is feltétlenül szerepet játsszék. Ha a lélek a zenéből elsajátította azt, amit elsajátíthatott, a zenének nincs többé értéke a számára. Az ő életében más területek lesznek relevánsak. Ha ez a lélek ismét felismeri magában a zenei képességet, ez olyan időzavarhoz vezethet, amely megakadályozza őt a jelen feladatainak megoldásában. Ezzel szemben a csodagyerek jelenség a leginkább magától értetődő példa arra az esetre, hogy egy bizonyos tematika még nem zárult le, és egy hosszú fejlődési folyamat éppen most éri el csúcspontját.

Bízzuk hát magunkat nyugodtan a sorsra, azzal dolgozzunk, amink van, s ne ácsingózzunk állandóan olyasmire, amink nincs. Ebben az univerzumban semmi sem vész el – ez nemcsak a fizikára érvényes, hanem a lélek érési folyamatára is. Semmi képpen sem a természet ostoba hibája az, hogy korábbi inkarnációinkat elfelejtjük, hiszen megvan ennek a maga értelme: tudatunk megszabadul egy ballaszttól, s így könnyebben koncentrálnunk az itt és most érzékelésére. Nem gondolom, hogy jobb lenne, ha mindenki átlátná eddigi összes inkarnációit, s arról sem ábrándozom, hogy a reinkarnációs terápia egyszer majd olyan mindennapos lesz, mint a Sabin-cseppek. Egy bizonyos tudás egy meghatározott fejlődési foknak szól. Az emberiség többsége

még nem olvasta Dante *Isteni színjátékát* – jól is van ez így –, adott esetben mégis bárki számára kiemelkedő jelentőségű lehet.

A tudat kitágításának ezoterikus útja nem „természetes út”, hanem az emberi fejlődés és megismerés mesterséges terméke. Az alkimista is olyan mesterséges dolgokat állít elő laboratóriumában, amelyek ebben a formában a természetben nem fordulnak elő. A jógí olyan testtartásokat vesz fel, amelyeket saját akaratából egyetlen élőlény sem venne fel soha. A példákat tetszés szerint szaporíthatnánk: de csak arra akartunk utalni, hogy bár az ezoterikus beavatás a természet törvényeihez igazodik, az emberi megismerőképesség révén végül is művészetté válik. Ennek a művészetnek a művei ezért „műviek” és nem „természetesek”.

Az emberlét feladata éppen az ilyen mesterséges evolúciós folyamatokban határozható meg; azaz az ember és a kozmosz megváltásában. Az inkarnációs láncok tudatos áttekintése mindig is része volt az ezoterikus fejlődési folyamatnak, és, vagy egyszerűen magától megtörtént, vagy megfelelő technikával elérhetővé vált. Mivel véletlenek nincsenek, biztosak lehetünk benne: senki nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy korábbi inkarnációival megismerkedjék, ha ennek még nem jött el az ideje.

Van egy jelenség, úgy mondjuk: van, aki képes beleolvasni az Akasha-krónikába; ez azt jelenti, hogy az illető olyan szenzitív lélek, aki beelát mások inkarnációiba. Az

Akasha-krónika olyan adatbankhoz hasonlítható, amelybe – az időtől függetlenül – be van táplálva a múlt, a jelen és a jövő minden eseménye. Azok, akik tudatukkal képesek információkat előhívni az Akasha-krónikából – legyen ez a képességük adott, vagy tanult – olvasni tudnak más emberek inkarnációiban. Mivel azonban az inkarnációs jóslatokat nehéz vagy lehetetlen kontrollálni, nem kell abszolút módon, kritikátlanul hinnünk ebben.

Az Akasha-krónikában olvasó által nyert inkarnációs információk aligha hasznosak annak, akiről szólnak, mivel a puszta információ még nem segít senkit közelebb múltjához, az ilyen esetekben nem jöhet létre identitásérzés. Az Akasha-krónikában való olvasás képessége színvonalasan csak terápiában alkalmazható, hiszen csak azok az információk lesznek megfoghatóak a páciens számára, amelyekhez valamilyen korlát nem engedte eljutni őket (például ilyenek a debilisek vagy a beszédhibákkal küszködők stb.).

Mindenesetre tisztában kell lennünk azzal, hogy a kíváncsiság sohasem elegendő motívum az inkarnációk megismeréséhez. A kíváncsiság korunk betegsége. A kíváncsiság mindig az éretlenség jele, így a beavatás megakadályozásának legbiztosabb eszköze. Sokkal nagyobb azoknak az embereknek és különösen gyerekeknek a száma, akik korábbi inkarnációikból emlékeznek bizonyos dolgokra, mint általában

gondoljuk. A mi kultúránkban gyakran fel sem ismerik az efféle emlékeket, vagy elhallgatják, elfojtják őket, mint az elmebetegség fenyegető jeleit. Így van ez azokkal a gyermekekkel is, akiknek még – különösen életük első hat évében – meglehetősen szabad bejárásuk van múltjukba. Az ilyen jellegű gyermeki elbeszéléseket a szülők szorongásból vagy értetlenségből gyakran megtiltják, s ez azután a teljes komplexus elfojtásához vezet. A korábbi inkarnációk emlékei a hatodik életévben amúgy is többnyire maguktól eltűnnek.

Azokban a kultúrákban, amelyekben a reinkarnáció része a világképnek, minden természetesen másként van. Ezekben a kultúrákban a gyermekek reinkarnációs emlékei egészen magától értetődőek, ezért fel sem merül, hogy nyilvánosságra hozzák őket.

A pszichotikus tünetek jó része szintén a tudatba spontán módon jutó reinkarnációs emlékek számlájára írható. Bármilyen külső szituáció, tárgy vagy személy restimulálhat annyira egy embert, hogy korábbi életének egyes morzsái a tudatába hatolnak, s ennek az átélésnek a benyomásait nem tudja elhelyezni az időben. A reinkarnáció a hallucinációk és tévképzetek egész sorára ad magyarázatot.

A reinkarnációs háttér nemcsak a pszichotikus tüneteket teszi érthetőbbé; nyugodtan mondhatjuk, hogy a korábbi testet öltésekben minden betegség „okát” meg-

találjuk, függetlenül attól, hogy testi vagy pszichés tüneteegyüttesről van-e szó. Az „ok” fogalmát persze óvatosan alkalmazzuk, hiszen a betegség valódi okát végső soron nem találhatjuk meg, hacsak nem akarunk kikötni a bűnbeesés metafizikus történéseinél.

Ennek ellenére az ok fogalmát sajnos túlságosan is gyakran és egészen helytelenül alkalmazzák. „Ok”-ról beszélvén mi egy folyamat számunkra még megfogható kezdetére gondolunk, melynek belső egysége egy közös téma jegyében határozható meg. Mindamellettt tudatában vagyunk annak, hogy ennek az „oknak” szintén vannak determinánsai, amelyek a távoli múltba nyúlnak vissza, ad infinitum.

Azt állítjuk tehát, hogy nem létezik olyan pszichés vagy szomatikus tünet, melynek szorosabb oka megtalálható lenne ebben az életben. Pontosan tudom, sokak számára milyen provokatív ez az állítás, miután sok fáradsággal végre rászoktattuk magunkat, hogy mindennek az okát a korai gyermekkorban keressük és találjuk meg. A születési horoszkóppal kapcsolatban azonban már megpróbáltuk tisztázni, hogy maga a születés a teljes élet lerövidítve, s egy élet folyamán sohasem merülhet fel olyan téma, amely a születés alatt lekicsinyítve meg ne jelent volna.

Asztrológiai okfejtések nélkül is érthető, hogy az életünkben megjelenő minden probléma csakis az eddigi tanulási-tapasztalási folyamat terméke lehet. Ez a tanulás

azonban, ha visszafelé nézzük, sem a születésnél, sem a fogantatásnál nem fejeződik be, hanem átfogja összes inkarnációinkat.

Talán világosabb lesz ez az összefüggés, ha ismét párhuzamot vonunk egy élet és egy nap közé. Ha felmerül valamilyen probléma egy napon, igen naiv dolog volna ennek okát csupán az adott napban keresni. Nem kezdhettük ugyanis ezt a napot egy „előtörténet nélküli valamiként”; a megelőző alvási szakasz ellenére egész addigi fejlődésünket hoztuk magunkkal jelzőként.

Földi életünket ugyanígy előfeltételekkel kezdjük: eddigi testet öltéseinknek megvan a karmája, megvan a saját, speciális, számunkra szükséges tanulási programja, amit már a fogantatáskor magunkkal hoztunk ebbe az inkarnációba. Ha valaki e tananyag valamelyik speciális problémájának megoldásában csődöt mond, vagy nem érti meg annak értelmét, akkor csak az addig megtett teljes út tudatos szemlélete hozhatja meg azt a belátást, amely a problémát megválthatja „problémásságától”.

Mindazzal, amit eddig elmondtunk, azt a koncepciót szeretnénk alátámasztani, amely saját pszichoterápiás módszerünkhöz, a reinkarnációs terápia mai formájához vezetett. A reinkarnációs terápiát jómagam és munkatársaim fejlesztettük ki, és 1975 óta alkalmazzuk. Ez a módszer, bár nem új a pszichoterápiás módszerek egyre terebélyesedő erdejében, mégis – tudatosan – minden eddigi módszer és elmélet ellen-

pólusát testesíti meg. A reinkarnációs terápia nem korábbi életekre kiterjesztett pszichoanalízis, sem nem primérterápiás kezelés, melynek a korábbi traumáktól való megszabadítás a célja, és nem is a hipnoterápia egyik speciális formája.

A reinkarnációs terápia megkísérli félretenni az akadémikus pszichológia tarthatatlan koncepcióit, s az ezoterikus világ- és emberképből próbál egy konzekvens terápiát kifejleszteni. Alapállásunkból természetesen következik, hogy mind nézeteink, mind terápiás módszerünk diametrikusan szemben áll minden eddig megszokott koncepcióval.

A REINKARNÁCIÓS TERÁPIA

MINT A TÖKÉLETESEDÉS ÚTJA

*Újra és újra
leszállsz ide a földre,
váltakozó ölekbe,
míg nem megtanulsz olvasni a fényben,
s látod, hogy élet és halál
ugyanaz, s az idő időtlen.
Míg a fáradságos életek láncolata
nyugvó körré nem rendeződik benned –
míg akaratod világakarat nem lesz,
s a csönded – csönd és örökkévalóság.*

Manfred Kyber

A reinkarnációs terápia az 1968 óta végzett kísérleteim sorozatán alapul. Ezekben a kísérletekben sikerült elérni, hogy a kísérleti alanyok ne csak saját születésüket, fejlődésüket az anyaölből, fogantatásukat, hanem korábbi inkarnációikat is újra átéljék. A kísérleteimről készült jegyzőkönyveket s a belőlük levonható elméleti konzekvenciákat az *Élet az élet után* és *Az újjászületés élménye* című könyveimben tettem közzé. Kísérleteim segédeszköze a hipnózis volt, ez tette lehetővé az időbeli regressziót.

Ezek a kísérletek sem új dolgok, a múlt században már Albert de Rochas is végzett hasonló kísérleteket. 1956-ban Bridey Murphy esete hozta izgalomba a nyilvánosságot, s az angol Arnall Bloxham és Denys Kelsey szintén évtizedeken keresztül végzett a korábbi életekbe visszavezető hipnotikus regressziós terápiát, s közzé is tették eredményeiket. Ezen tisztán kísérleti célú, előző életekbe történő visszavezetések nyomán arra a meggyőződésre jutottam, hogy mai tüneteink és korábbi életeink között nyilvánvaló kapcsolat áll fenn. Ahogy egyre jobban megszilárdult bennem ez az elmélet, az az ötletem támadt, hogy a korábbi inkarnációk tudatosítását terápiásan fel lehet használni. Elképzelésem megvalósítása során döntő jelentőségű volt, amikor sikerült egy olyan módszert kifejlesztenem, amely lehetővé tette a korábbi inkarnációba való regressziót a kísérleti személy hipnotizálása nélkül. A korábbi életekből

származó emlékeket sikerült mindenkiben úgy tudatosítanunk, hogy lemondunk a hipnózisról.

Amint már a hipnózisról szóló fejezetben említettük, a hipnotizálhatóság sokkal inkább a páciens ösbizalmától függ, mintsem a hipnotizőrtől, ám pszichikailag zavart emberektől várhatjuk el a legkevesebé, hogy meglegyen bennük az ösbizalom. Ezentúl még számos más érv is szól a hipnózisfüggőség ellen. Ezoterikus körökben nem alaptalanul bírálják a hipnózist, s óvnak tőle ősidóktól fogva.

A hipnotizációs eljárás fáradttá, pilledtté, álmosá teszi a páciens, az ezoterikus cél viszont ennek éppen az ellenkezője. A probléma ugyanis éppen az, hogy az ember folyamatosan „alszik”, vakon, marionettként él, ahelyett hogy felébredne, s végre tudatosan élne. Mindannak, ami egy pszichoterápiás ülésen történik, kicsiben azt kellene reprezentálnia, amit a páciensről a mindennapi életben elvárunk. Célunk az, hogy az embereket éberebbé, tudatosabbá tegyük, megtanítsuk őket, hogy egyre világosabban lássák a valóságot, s mi sem áll távolabb tőlünk annál, hogy hozzájáruljunk a továbbra is álmatag életvezetéshez.

Ráadásul a hipnózis nem szakítható el a hatalom problémájától, s ez, mint később látni fogjuk, minden terápia központi kérdése. A hipnózis továbbá könnyen passzív felhasználóvá teszi a páciens, aki ezután a hipnózistól és a hipnotizőrtől

várja majd vágyai kielégítését. Úgy gondolom, kellően megindokoltam, miért kerestem olyan módszert, amely alkalmas a terápiás célú időregresszió előidőzésére anélkül, hogy rá lenne utalva a hipnózisra.

Módszerünk eredménye, hogy a reinkarnációs terápiában minden páciensünk képes volt korábbi életeit tudatosítani anélkül, hogy hipnotizáltuk volna. Terápiánk során tehát a regresszió éber tudatállapotban következik be. Ez a kívülálló számára nyilvánvalóan teljességgel hihetetlenül hangzik, ezért a nyilvánosság még ma is a hipnózissal hozza összefüggésbe a reinkarnációs terápiát. Ez azonban tévedés, hiszen a reinkarnációs terápia időközben teljesen független lett a hipnózistól. Jogos a kérdés, hogyan funkcionál hát az „új módszer”. Ezt meglehetősen bonyolult, sőt majdnem lehetetlen leírni. Röviden ellazítással kezdünk, ez segíti elő, hogy a páciens meditatív állapotba kerüljön. Ez az ellazítás lehetővé teszi, hogy a páciens belső hangjaira figyeljen. Az ellazítás tehát a figyelmet kívülről befelé fordítja, s ezalatt sem fáradtság, sem álmoság nem jelentkezik. Ezután a terapeuta segítő kérdéseire különböző elképzelések és képek merülnek föl, s a páciens megtanulja, hogyan kell ezeket megfigyelnie s egyidejűleg beszámolnia róluk.

A fogantatás és a születés élménye

Már a második vagy harmadik ülésen „visszavezetjük” a páciens saját születésébe. Az első időregresszió során újra átéli saját születését, újra érzi, látja, hallja és érzékeli azt, ami születése alatt és után történt.

Ha már képes arra, hogy születésének minden részletét és szakaszát tudatosan átélje (ehhez többnyire ismétlésekre van szükség), még tovább megyünk visszafelé az időben, egészen a fogantatásig. Ekkor azt éli át, hogy teste fogantatásakor már mint érzékelő és átélő tudat volt jelen, látja a teret és jövőendő szüleit, átéli a szülők nemi aktusát, s hirtelen „egyfajta örvény vonzását érzi, ez tölcészerűen beszívja őt”, s ismét valami behatároltban, anyagiban, sötétben találja magát. Kortársaink többsége számára rossz tréfának tűnik az, hogy valaki jelen lehet saját fogantatásakor, ha azonban megtanuljuk, hogy a tudatot és a testet fogalmilag elválasszuk egymástól, egészen magától értetődő lesz. Az ember éppúgy jelen van anyagi teste fogantatásakor, mint temetésekor.

A fogantatás megtapasztalása után bejárjuk a fogantatás és a születés közti időszakot, minden anyaméhben töltött hónapot, így kiderül, ez ismét sok, a gyermek számára különösen kellemetlen tapasztalat forrása lesz. Aki maga nem tapasztalta, alig hiszi, mennyi szorongást, fájdalmat, abortuszkísérletet él át az embrió.

Összehasonlítva a születés előtti tapasztalatokkal, az első gyermekévek kínos élményei ártalmatlan epizódok csupán. A fogantatástól a születésig tartó időszak tudatos áttekintése több belátást hoz a páciensnek, mint több száz óra analízis.

A primerterápiákban egyre gyakoribb, hogy a kezelés során a páciens spontán módon regrediál a születésbe, és az embrionális állapotba. Így lassan ezekben a körökben is elfogadottá válik az a nézet, hogy a születés előtti időszakot tudatosan éljük át. Persze szenzációnak hat, ha mindezt az eddigi elméletekkel és terápiás módszerekkel hasonlítjuk össze, s így fennáll annak a veszélye, hogy többen arra a meggyőződésre jussanak, miszerint a későbbi konfliktusok és zavarok „valódi okát” a születés előtt, illetve a születésben lehet megtalálni. Ezek az élmények azonban éppoly kevésbé okai a pszichés zavaroknak, mint ahogyan a Freud óta elnyűtt kisgyermekkori élmények egy problémalánc tagjai, s ez a lánc még igen sok inkarnáción fog keresztülhúzódní.

Az előzőekkel összefüggésben manapság egyre többen azt hangoztatják, hogy a lélek csak a fogantatást követő harmadik hónapban kapcsolódik össze a testtel. Erre azt tudjuk válaszolni, hogy eddigi összes páciensünk s valamennyi kísérleti alanyunk kivétel nélkül leírta fogantatását, s azzal egyidejűleg az anya testébe való beköltözést. Talán valamikor majd kísérleti úton magyarázható lesz, hogyan alakult ki az az el-

mélet, amely szerint a lélek csak a harmadik hónapban inkarnálódik. Ez a nézet számomra valószínűtlenül hat, miután a sejteknek kezdettől fogva információra van szükségük ahhoz, hogy megfelelően fejlődjenek.

Minden szülő és szülész számára szinte beláthatatlan horderejű, hogy a gyermek fogantatásától kezdve mindent, ami történik, s amit beszélnek körülötte, tudatosan érzékel. Hál' istennek Dr. Leboyer „szelíd szülés módszere” napjainkban egyre nagyobb visszhangra talál, s lassan a klinikák is meghajolnak a tudatosabb szülők kívánalmai előtt.

Köteteket tudnánk megtölteni a terhesség és a születés idejére vonatkozó tanácsainkkal, de legyen itt elég annyi, hogy a növekvő embrió csak testi méretében olyan kicsi, gyámoltalan és fiatal, lelke azonban több ezer év érettségét hordozza magában. Teljes mértékben lehetséges, hogy az újszülött lelkileg idősebb, mint szülei. Semmi okunk sincs arra, hogy a bébivel értelmetlenül gügyögjünk – minden szót, minden mondatot ért, azt is, amit jobb lenne nem az ő jelenlétében kimondani.

Minden szülőnek azt tanácsoljuk, kezdje olyan korán gyermekei nevelését, amilyen korán csak lehet – azaz, lehetőleg már azon a napon, amelyen a gyermek meg-létéről tudomást szerez. A születés előtti nevelés, az eugenetika abban áll, hogy a szülők az anyaméhben lévő gyermekkel normálisan beszélgetnek, kifejezik érkezése

felett érzett örömeiket, elmondják neki a születés folyamatát, és csak jó zenében, jó irodalomban, jó filmben és jó színházban részesítik őt. Az embrióhoz intézett egyetlen világos mondat több eredményre vezet, mint egy többhetes terhesgimnasztika.

A szülés nehézségei és incidensei arra vezethetők vissza, hogy a gyermek megpróbálja megakadályozni a megszületést. A megszületéstől való szorongás nem anyyira magára a születésre vonatkozik, az embrió sokkal inkább attól fél, hogyan fog a most kezdődő étellel megbirkózni. Mivel az embriónak még nincsen saját légzési ritmusa, nem egészen foglya a polaritásnak. Ezért bejárása van még múltjába, jelenébe és jövőjébe, átlátja leendő élete fontosabb fázisait – hasonlítsuk csak össze ezt a haldoklás folyamán jelentkező életfilmmel! Ez a tudás akkor oltódik ki bennünk, amikor először levegőt veszünk, ekkor kerülünk be a polaritásba, ekkor tagolódunk be az időfüggőségbe. Ez az oka annak is, hogy a születési horoszkópot a felsírás, illetve az első lélegzetvétel időpontjára számítják ki. Az embrió áttekinti leendő élete problémáit, s tudja, hogy tudása a születéssel kioltódik. Ebből ered a megszületéstől való szorongás, ezért olyan gyakori a megszületés megakadályozására irányuló kísérlet. Ha az embrióval megszületése előtt a megfelelő módon beszélgetünk, ez többet segít, mint bármilyen más, klinikai technika. Azok a szülők pedig, akik hetekig

vitatkoznak azon, hogy megtartsák-e a gyermeket vagy sem, ne csodálkozzanak, ha gyermekük zavart lesz, vagy elutasítja őket.

Találkozás a múlttal

Ha a páciens már tudatosította a születését, fogantatását és embrionális fejlődését (ehhez körülbelül öt terápiás ülésre van szükség), akkor hozzásegítjük, hogy egy korábbi életébe regrediáljon. Ekkor egy másik történeti időben éli meg magát, áttekinti ezt az életét, születésétől haláláig. Magától értetődik, hogy a korábbi halálát is tudatosan átéleljük vele, hogy megbékélhessen az élet legelfojtottabb ellenpólusával, a halállal. Ezután már nem fél a haláltól, szorongása meghátrál tudása előtt. (A szorongás a tudás hiánya!) Például az egyik páciensem még a terápiás ülés alatt spontán ezt mondta: „Furcsa, sose gondoltam volna, hogy ilyen egyszerű meghalni.” Pácienseim elbeszélései a halálról szinte mindenben megegyeznek azzal, amit dr. Moody, dr. Kübler-Ross és mások klinikai halálból visszatért kliensei elmondtak. Amint a tudat a fogantatáskor összekötődik a testtel, úgy oldódik el tőle a halálban.

Ha a kliens már több korábbi életét áttekintette, vezérfonalként kiválasztunk egy tetszőleges szimptomát, s ennek alakulását követjük több korábbi inkarnáción ke-

resztül. Ennek megfelelően az egyes életeknek csak azokkal a részleteivel foglalkozunk, amelyek kapcsolatban állnak a tünettel. Ezzel a módszerrel relatíve igen gyorsan igen távoli inkarnációkhoz jutunk.

Az elmúlt testet öltések számát illetően meglehetősen gyakoriak a téves elképzelések. Sokan büszkén beszámolnak róla: tudják, hogy ők már négyszer is éltek! Elmúlt életeink száma valójában áttekinthetetlenül sok. Pácienseinknek néhány ülés után már semmi kedvük ahhoz, hogy elmúlt életeiket számolgassák.

A kívülálló számára azok az időtávolságok is elképzelhetetlenek, amelyeket egy-egy terápián átívelünk. Nehéz lenne számokat mondanom, de lényegesen távolabb megyünk vissza a múltba, mint azt a modern történetírás teszi. Egy körülbelül 12 ezer éves atlantiszi inkarnáció nálunk egyáltalán nem számít különösen réginek.

Tökéletesen tudatában vagyunk annak, hogy egyes olvasóink számára egészen elképzelhetetlenek a kijelentéseink, pedig ezek klienseinkkel való mindennapos munkánk eredményei, és semmiben sem különböznek más terapeuták munkaeredményeitől. Mivel kedzetben ezek az eredmények egyáltalán nem feleltek meg elvárásainknak, érthetően sohasem próbálkoztunk azzal, hogy bizonyos jelenségeket szuggesztíve közvetítsünk vagy éppen kiprovokáljunk.

Magunk is a materiális szintet kezdtük el kutatni, s eközben számunkra is elképzelhetetlen dimenziókhoz kellett hozzászoknunk. Aki itt most végére ért a csodálkozásnak, az menjen csak el egy planetáriumba, s meditáljon el azokon az asztronómiai nagyságrendeken, amelyekkel ma a tudomány dolgozik.

Az anyagi világ kétségkívül grandiózus kutatása után most a lelki élet kutatása folyik. Hivatalosan alig néhány lépés van mögöttünk ezen az úton, így még sok, teljességgel elképzelhetetlen jelenség vár arra, hogy az emberi tudat felfogja.

Munkánk során alapvetően revideálnunk kell majd az ember korával és eredetével kapcsolatos nézeteinket. Az emberiség sokkal idősebb, mint azt manapság feltételezik. Időről időre már voltak olyan magas kultúrák, amelyek sokban hasonlítottak korunkhoz. A ritmus törvénye ezen a területen is érvényesül, tehát minden fejlődést hanyatlás és pusztulás követ. Az emberiség még mindig Babel tornyát építi.

Térjünk vissza most a reinkarnációs terápia lefolyásához. A páciens a tünetlánc újraátélése során észreveszi, hogy aktuális problémája vagy tünete ősrégi, hasonló formában szinte mindegyik előző életében előfordult. Ezen a ponton igen nagy a veszélye a téves interpretációknak. Kezdetben magam is áldozatul estem ennek – hasonlítsák össze az itt leírtakat *Az újjászületés élménye* című könyvem megfelelő fejezetével.

Ha a korábbi életben olyan traumatikus helyzetet találunk, amely tartalmilag egybecseng a beteg jelenlegi tünetével, hajlamosak vagyunk arra, hogy ezt a szituációt „őstraumának”, illetőleg a tünet „okának” tekintsük. Lássunk egy példát: egyik kliensem nem lát a bal szemére. Átéli, hogy az egyik korábbi életében egy nyílvesző beletalál a bal szemébe. Vagy egy másik páciens, aki fél a magasságtól, s átéli, hogyan lökték le egy szikláról előző életében. A szokásos pszichológiai gondolkodás rendszerében hajlamosak vagyunk arra, hogy a tünet okát ezekben a korábbi élményekben lássuk. Ez a következtetés azonban alapvetően téves, ugyanazon a szinten marad, mint az az elképzelés, hogy valamely zavar okát a korai gyermekkorban kell megtalálnunk.

Ha a korábbi inkarnációkra alkalmazzuk azt a gondolatsort, amelyet erre az életre kifejlesztettünk, akkor a traumatikus élmény egészen biztosan nem ostoba véletlen volt, hanem egy olyan probléma kifejeződése, amelyet már abba az inkarnációba is korábbról vittünk magunkkal. Vagy megfordítva: nagyon is elképzelhető, hogy annak az embernek a lelke, aki egyik életében vízbe fulladt, következő életében félni fog a víztől; ez azonban nem jogosít fel bennünket arra, hogy víziszonyának okát a megfulladás tényében lássuk, az, hogy megfulladt, törvényszerű történés, ugyanis egy probléma külső megjelenítése, amelyet ebbe az életébe is magával hozott.

Ha továbbkeresünk, sok más, olyan szituációt fogunk találni, amelyek mind olyan minőségűek, hogy a tünet, „östraumájának” nevezhetnénk őket. Ha folytatjuk példánkat, ez azt jelenti, hogy annak a páciensnek a múltjában, akinek a bal szemét a nyílvevő kilőtte, még sok olyan szituáció lesz, amelyben a bal szeme világát elveszíti. Mindezek az események egy lánc szemei, s maga a lánc adja minden szituációban a közös problémát. A döntő lépés akkor következik be, amikor a terápiában egy tünetlánc feltételezhető végére érünk; ilyenkor kliensünket abba a szituációba regrediáltatjuk, amelyben későbbi szenvedéssorozata okát látta, s amelynek tartalmát ismételte későbbi életei megfelelő formáiban. Ekkor a páciens azzal a saját karmikus bűnével szembesül, amely szükségszerűvé tette későbbi szenvedéseinek sorozatát. A kliens egészen addig a pontig csak szerencsétlen, örök áldozatként éli meg önmagát. Nincs számottevő különbség aközött, ha egy páciens úgy gondolja, zavarai okát anyja viselkedésében kell keresnie, vagy ha úgy, hogy előélete valamelyik kellemetlen eseményében, ugyanis mindkét esetben a külvilágra vetíti ki a felelősséget.

Mindettől valami egészen különböző dolog történik, amikor valaki saját karmikus bűnével szembesül. A páciensnek integrálnia kell árnyékát, tehát cselekvőként kell megélnie önmagát, méghozzá olyan cselekvőként, aki másoknak okozza mindazt, ami miatt pár ezer éve megállás nélkül panaszkodik, mert azt gondolja,

hogy mások okozzák azt neki. Szembesülni bűnünkkel nem egyszerű, de hatalmas lépés a gyógyulás felé. Ha még egyáltalán használjuk az „ok” fogalmát, akkor ezt az okot így feltétlenül a karmikus bűnben találjuk meg.

De még ez a karmikus bűn sem az abszolút végpont, determinánsai után tovább is kutathatnánk. Annak, hogy ezt mégsem tesszük, a következő gyakorlati okai vannak:

1. Konkrét végpont, olyan, amit az egyház az eredendő bűn fogalmával ír le, nem létezik.

2. Egy aktuális problémára vonatkoztatva mindenesetre a karmikus bűn a végtelessen ritmus egy fázisának legalábbis az elejét jelenteni.

Bűn és felelősség

A páciens a bűn elismerésével teljes sorsáért magára kell vállalja a felelősséget – ez pedig olyan lépés, amely megnyitja a gyógyulás kapuját. Vannak, akik szoronganak attól, hogy megismerjék saját bűneiket, félnek, hogy nem bírnak majd együtt élni ezzel a tudással.

Sokan azt hiszik, ha megtudják, hogy valamikor megöltek valakit, semmiképpen sem lesznek képesek feldolgozni ezt. Ezek a szorongások azonban nem igazolódtak be. Ősi bölcsesség, hogy „csak az nyomaszt, amit elfojtunk”. A konfrontációt megelőzően éppen a bűnről való tudattalan tudás okoz szorongást. Ha sikerül meglátnunk bűnünket, ez az egész nyomás megszűnik, az a nyomás, amelyet olyasmi okozott, amiről állítólag egyáltalán nem volt tudomásunk.

Ami tudatos, annak nem lehetnek negatív hatásai. A bűnnel való konfrontáció a terápiában abszolút értékítéletmentesen történik meg, egyszerűen a valóság megpillantása, s a páciens a látványt, mint múltjának egy darabját tudatosan integrálja. Ha az ember addig tökéletesen elfojtott árnyékát lépésről lépésre tudatába integrálja, egyre teljesebb, egészségesebb lesz. Amikor konfrontálódunk bűnünkkel, nem újabb terhet veszünk magunkra, hanem megszabadulunk egy tehertől. Ha a konfrontáció gyakran kellemetlen is, utána mindenki szokatlanul szabadnak, megkönnyebbültnek érzi magát. Amikor a bűnnel foglalkozunk, kerülnünk kell minden szélsőséget. A bűn elfojtása, másokra való kivetítése beteggé tesz bennünket, mert eltávolít a valóságtól – de ugyanolyan egészségtelen, ha túlterheljük magunkat bűnnel és önváddal, mert előbb-utóbb összeroppanunk súlyuk alatt. El kell fogadnunk, hogy emberlétünkben eredően bűnösök vagyunk, s ez az ára tanulásunknak. Hibák nélkül

nincsen fejlődés. Ezért nincsen olyan ember, aki korábban ne követett volna el bűnt. Csak az érheti el a fényt, aki átmegy a sötétségen. Nincsen olyan ember, aki még soha nem égette meg magát, és mégis kerüli a tüzet.

Az egyházi tradíció meglehetősen kiegyensúlyozott viszonyban van a bűn kérdésével. Először is tudatosítja a hívőben, hogy mint ember bűnös, tehát bűn terheli, majd a feloldozással mentesíti őt ettől a tehertől.

Vannak, akik azt vetik ellenünk, hogy a kegyelem elve ellentétben áll a karma kemény törvényével, amely szerint minden bűnnek megvan a maga következménye. A karma és kegyelem közötti ellentmondás látszólagos; mint minden más polaritás, e kettő is középén egyesül, s a valóságban kölcsönösen feltételezik egymást. Kegyelemben csak az részesülhet, aki kéri. Aki kéri a kegyelmet, az elismeri bűnösségét. A karma törvénye gondoskodik róla, hogy egyszer minden ember eljusson hibái, bűnei felismeréséhez. Így a kegyelem csak a karmán keresztül lehet hatékony. A karma célja az emberi belátás, aki ezt elérte, az megérett a kegyelemre.

Az ősprbléma: a hatalom

Egy terápián belül több karmikus láncot, s azok karmikus bűnökait követjük. Ezek a láncok végül is egyfajta csomópontban végződnek, ez az a pont, ahol a páciens mindeddig csödöt mondott. A probléma ma is ugyanúgy jelen van, mint egykor, bár a távoli múltban jóval durvább és sokkal látványosabban strukturált, míg ma már többnyire felismerhetetlenül kifinomult, szublimálódott.

Ha pácienseink ősprblémáit elemezzük, azt találjuk, hogy azok egy közös témára redukálhatók, ez a téma pedig a hatalom. Az ember a hatalomba betegszik bele – régebben egészen kiélte, ma rafináltan kendőzi –, de a hatalom volt s maradt is az a probléma, amely az embert kudarcra ítélte. A hatalom ellentéte az alázat. Minden kijelentés, amely így kezdődik: „azt akarom” vagy „azt szeretném” – hatalmi igényeinket fejezi ki.

Korunkban a hatalomgyakorlás leggyakoribb formája a betegség. Tudattalan hatalmi vágyaink kiélésére korunkban a betegség biztosít szabad teret. Valójában ezért nem akarnak a betegek betegségeiktől megszabadulni. Bár ezt maguk a betegek hangoosan cáfolják, hiszen, mint mondják, ők mindent megtettek, mindent megpróbáltak, hogy ismét egészségesek legyenek. Mi azonban nem ezekre az alibitettekre gondolunk. Természetesen a beteg azt hiszi, hogy egészséges szeretne lenni, ugyanis beteg-

sége motivációja nem tudatosult benne. Ha felismeri, hogy választania kell: beteg legyen-e, avagy lemondjon a hatalomról, a választás semmi esetre sem lesz könnyű.

A hatalom ugyanaz, mint az egodominancia, kísérlet arra, hogy semminek ne rendeljük alá magunkat, hogy akaratumkat másokra kényszerítsük. Egykor a Paradicsomban is a hatalomvágy vezette az embert, hogy megízlelje az almát: nem akarta alárendelni magát a törvénynek, ő akarta eldönteni, mi a jó, mi a rossz. Ezért a hatalomért az ember mindig kész volt magas árat fizetni. Hogy hatalmát megtarthassa, mindig szívesen kötött szövetséget a Sátánnal, adta el neki a lelkét.

Aki azonban korábbi inkarnációi részleteiben átéli hatalomvágyát, az lassan itt és most is észre fogja venni és le fogja leplezni. Csak az lesz képes arra lassanként, hogy leckét vegyen alázatból, aki átlátja, hogy évezredekken át nem riadt vissza a szenvedéstől, csak hogy hatalomhoz jusson. Ez a képesség nem intellektuális szinten fejlődik ki, hanem a valóság megtapasztalása útján, ez az, ami átpolarizálja az embert. A tudat a jelenben változik, ezért is gyógyul meg a páciens. A tünetek szó szerint maguktól eltűnnek, bár nem is kezeltük őket, egyszerűen feleslegessé válnak a kliens számára.

A reinkarnációs terápia nem menekvés a múltba, hanem ellenpólusként használja fel a múltat arra, hogy a páciens a jelenbe vezesse. Senki sem élhet itt és most tuda-

tosan, ha elfojtja a múltját, s az tudattalanul hat benne tovább. Az a múlt újra és újra felbukkan az emberben, így az idősíkok összekeveréséhez vezet. Csak az tud megválni a múltjától, aki beépítette azt tudatába; ekkor viszont sosem sejtett világossággal lesz képes átélni a jelent. Azért nézzük meg a múltunkat, mert ma már lényegtelen – és nem azért, mert olyan érdekesnek tartjuk.

Minden ezoterikus út célja az, hogy az ember valóban állandóan és valóban tudatosan a jelenben éljen. Ehhez jelenünket a múlttól el kell választanunk, meg kell tisztítanunk. A reinkarnációs terápia a homeopátia hasonlóságtörvényét követi: a beteg a tünetláncok mentén folyvást hasonló szituációkkal szembesül, s közben rátalál a bűn mérgére. Ez a mérég azonban gyógyszer lesz számára, mert a felismerés a mérget hatványozza, s így eloldhatja az embert az ősprblémájától.

A reinkarnációs terápia nem elégíti ki a korábbi életek iránti kíváncsiságot, nem a nép ópiuma, nem egy új élet ígéretével vigasztalja az embereket.

A reinkarnációs terápia a megtisztulás fáradtságos útja. Az egymásra következő reinkarnációkban mi nem vigaszt látunk, hanem éppen azt a követelményt, hogy a tökéletesedésre irányuló fejlődésünk során megszabaduljunk az újjászületések körforgásától. Mindaddig igent mondunk a földi életre, ameddig az fejlődésünk szem-

pontjából szükséges, célunk azonban túl van a materiális világon; egy olyan egység, amelyből egykoron kiváltunk, s amelybe visszavágyunk.

Túlvilági tapasztalatok

Gyakran felvetődik az a kérdés, vajon múltban tett utazásaik során a páciensek az egyes inkarnációk közötti időszakokról is beszámolnak-e. A túlvilágról, illetve a testet öltések közötti időszakokról sokkal bővebb tapasztalatok állnak rendelkezésünkre, mint alig néhány évvel ezelőtt, kutatásainkat e téren azonban még korántsem fejeztük be. A terápián belül azonban megpróbálunk csak azokkal az időszakokkal foglalkozni, amelyek a páciens szempontjából relevánsak, s kerüljük azokat a kérdéseket, amelyek pusztán kíváncsiságunkat elégítenék ki. Ezért is van az, hogy a túlvilági tapasztalatok terén még gyerekcipőben járunk.

A fenti témáról általános érvényű kijelentéseket azért is nehéz tennünk, mert a túlvilág sem mutat homogén képet, hanem éppen olyan differenciált, mint különböző fejlődési fokain az emberi tudat maga. A túlvilág asztrális világ, tisztán képi szint, melyben a formák a legkülönbözőbb lelki tartalmaknak felelnek meg. A rezonancia törvényének megfelelően az elhunyt lelke a túlvilágon azt a szintet éri el, amely ma-

gával vitt tudatállapotának megfelel. Így minden lélek a *saját* túlvilágába kerül, amelynek képei végül is csak a lélek tudatállapotát tükrözik vissza. Mivel ezek a szintek különbözőek, nehezen tudnánk a túlvilágot egy egységes képben megragadni. Mindig az adott lélektől függ, hogy a túlvilág pokol vagy mennyország-e a számára. Az elhunyt gyakran úgy éli meg a túlvilágot, mint egy tájat, melynek külleme és hangulata az ő lelki minőségének felel meg. Az egyik páciensem például, aki igen távoli előző életében uralkodó pozícióban volt, s kegyetlen módon visszaélt a hatalmával, a következőképpen írta le a túlvilágot:

„Halálom szenvedésekkel teli, lassú és magányos. Mindenekelőtt olyan rémséges halálfélelmem van, hogy majd megőrülök. Szörnyű zajt és robajt hallok, majd valamilyen sötét szférában, illetve bizarr tájon találok magam. Minden félelemkeltő, s minden remeg a rémülettől. A táj diszharmonikus, minden éles, szögletes, hideg, elutasító. Fúj a szél, a levegő telve rémült sóhajokkal. Céltalanul bolyongok, egy lyukat vagy egy hasadékot keresek, amiben elbújhatnék, de nem találok semmit. Még a színárnyalatok is fenyegetőek. Más lények is vannak itt, többek között patkányszerű állatok. Rémségesen sokáig kell itt maradnom, szakadatlanul valami rejtekhelyet keresek. Az a legrémesebb, hogy az ember nem szokik hozzá a borzalmakhoz. Hosszú

idő után végre találok egy hasadékot, ebbe gyorsan benyomakodom, illetve beszív valami.”

Mind hasonlóan kellemetlenek azok a túlvilágleírások, amelyek hatalommal, kariervágygal, gonoszsággal és szeretetlenséggel teli életet követnek. Ezekről az esetektől eltekintve, a túlvilágot általában szépnek, kellemesnek írják le. Egy haldokló gyermek beszámolója például így szól:

„Lassan minden könnyebb lesz, elkezdek lebegni. Nem vagyok többé én, és mégis én vagyok, mindent látok, látom a mamámat, a papámat, a házvezetőnőt, és magamat is az ágyban. Fellebegek a mennyezetig, majd visszalibegek, és megsimogatom a mamámat. Azután megint fellebegek, látom a házat és a kertet. Apám anyja, a nagymamám kézen fogva vezet. Nagyon kedves hozzám. Elmondja, hová vezet, és hogy mindent meg fog mutatni. Lágy, hullámos tájra érünk, más lényeket is látok itt. Nem beszélünk, mégis tudom, hogy mit mondanak, s ők is tudják, hogy én mit mondom. Mindenki jól érzi magát, mindenki boldog. Lágy, fényes színeket látni, amelyek valahogyan átmennek egymásba.”

A túlvilágról szóló leírások a legszörnyűbb ősborzalomtól a legfantasztikusabb tájakig tartanak. Azok a lények, amelyekkel ott találkozni lehet, mindig a hely minő-

ségének felelnek meg. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy a túlvilág nem anyagi szint, hanem tisztán pszichikai világ, ettől azonban még nem kevésbé valóságos.

Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy a túlvilág a lélek fejlődési szintjének felel meg, így minden benne található lény és jelenség is. A túlvilágon is van kontaktus a lelkek, illetve lények között, sőt nyilvánvalóan még tanulhatunk is ott. Magasabban fejlett lények segítségével csak azoknak lesz részük, akik kérik ezt. A test halála után gyakran azonnal világosan látjuk az életünk során elkövetett hibákat. Ha eltekintünk a teljesen sötét szféráktól, a túlvilág annyira kellemes, hogy általában senki sem nagyon akar innen visszatérni a materiális világba. Csak akkor jutunk olyan belátásra, hogy még egyszer inkarnálódni kell, ha felismerve saját hibáinkat, jóvá akarjuk tenni, ki akarjuk egyenlíteni őket.

A túlvilág éppolyan differenciált és sokrétű, mint itteni világunk. Mivel a halál önmagában nem alkalmas arra, hogy a lelket jelentékenyen érettebbé vagy okosabbá tegye, a butaság és a bölcsesség a túlvilágon is hasonló módon oszlik meg, mint itt a földön – bár ezt a spiritiszták sokszor elfelejtik. Nem arról van szó, hogy kétségbe vonnánk egyes spiritisztikus jelenségek valóságát, de mindenkit óvni szeretnénk attól, hogy tévedhetetlennek tartson, s glóriát vonjon minden kijelentés köré, csak azért, „mert odaátról jött”. Sokkal csekélyebb annak az esélye, hogy spiritiszta médi-

umokon keresztül valóban magas színvonalú spirituális üzenethez jussunk, mint annak, hogy fejletlen lelkek, vagy akár nem is emberi lények privát véleményeit és nézeteit halljuk.

A földhöz kötött lélek

Most olyan témát érintünk, amelynek megértéséhez még nem adottak a feltételek, de mivel igen fontos, nem tehetjük meg, hogy szót se ejtsünk róla. Azokat a lelkeket nevezzük „földhöz kötöttnek”, akik valamilyen okból olyan erősen fixálódnak a földön történetekhez, hogy a földi test elhagyása után nem a saját útjukat járják a túlvilág szféráiban. Minden érdeklődésük földi eseményekre vonatkozik, ezért egy élő ember testében próbálnak helyet találni, hogy ismét cselekvőképesek legyenek.

Az ilyen földhöz kötöttség oka – bármilyen furcsán hangozzék is – többnyire az, hogy az illető nem érzékelte tudatosan saját halálát. Annak, hogy valaki „nem veszi észre” saját halálát, gyakran az az oka, hogy szilárdan hisz benne: a halállal mindennek vége. Ha valaki ezzel a meggyőződéssel hirtelen meghal, szubjektíve olyan kevéssé változnak meg számára a dolgok, hogy egyszerűen nem jut eszébe, hogy meghalt. Az egyetlen érzékelhető változás cselekvőképességében lesz, ezt azonban hamar

kiegyenlíti, ha egy másik földi testhez tapad, s ezáltal az az érzése lehet, hogy befolyással van a földön történetekre.

A földhöz kötöttség másik oka lehet valami olyan alapvető hiba, amelyet az illető még halála után is feltétlenül maga szeretne korrigálni, de oka lehet az is, hogy a hátramaradott gyászolók az elhunyt lelkét magukhoz akarják láncolni, „nem engedik szabadon”. Bizonyos körülmények között egy élő személyt több földhöz kötött lélek is megszállva tarthat, de ezt a „megszállottságot” ne keverjük össze a démonokkal vagy az ördögtől való megszállottsággal.

A földhöz kötött lélek semmi rosszat nem akar, igen sajnálatos helyzetben van, segítségre szorul. Túlvilági lények azonban mindaddig nem nyújthatnak segítséget neki, amíg a földi történésektől el nem fordul, s nem kér tőlük segítséget. Így az élők feladata, hogy az ilyen lelkeknek megadják a szükséges segítséget. Ezért van az, hogy minden eredendő vallás ismeri a halotti mise vagy a holtakért való közbenjárás rítusát. Igen jelentékeny dokumentuma ennek a *Tibeti Halottaskönyv*; a benne leírt rítusnak az a feladata, hogy az elhunyt lelkét vezesse.

Ha valakit lelkek tartanak megszállva, ez könnyű tünetektől egészen az elmebetegségig terjedő zavarokat okozhat. Sok szól amellet, hogy a skizofrénia fogalma alá tartozó betegségek jó részének köze van a földhöz kötött lelkek jelenlétéhez. Ezekben

az esetekben nem a páciens, hanem a lekötött lelkeket kell kezelni, ez hozzásegíti őket ahhoz, hogy elszabaduljanak, s így a kliens is megszabadul tüneteitől.

A század első felében dr. Wickland amerikai pszichiáter több mint harminc éven keresztül kezelt skizofrén betegeket ezzel a módszerrel. Munkáját – ami igazán nem volt egyszerűnek nevezhető – felesége tehetsége tette lehetővé, aki, mivel kiemelkedő médium volt, a terápiás foglalkozásokon a földhöz kötött lelkek rendelkezésére bocsátotta testét, s ezek rajta keresztül beszéltek és fejezték ki magukat.

Az ilyen lélek terápiájának lényege, hogy felvilágosítják állapotáról, s utólag tudossá teszik benne halálát. Fel kell fognia, hogy nincsen saját teste, így a földi dolgok nem érintik többé. Szó szerint fordulatot kell tennie, fel kell ismernie új útját, s az úton kapható segítséget.

Az utóbbi években saját tapasztalatokat is gyűjtöttünk ezen a területen. Bár Wickland tapasztalatai beigazolódtak, az is kiderült, kezdetben milyen veszélyeket rejtene az efféle eljárások. Ezért minden laikust óva intünk attól, hogy ilyen jellegű kísérletekbe kezdjen. Terápiánkon belül újabban lehetőség mutatkozott arra, hogy a földhöz kötött lelkekkel médium nélkül is kapcsolatba lépjünk, s így kezelhessük is őket. Ezt a terápiát én „megváltó terápiának” nevezem, mert az érintett lelket eloldozza kötöttségeitől, saját útjára tereli.

A megváltó terápiában központi szerepe van az imának – egyes lelkek könyörögnek, hogy imádkozzunk értük. A laikusok úgy segíthetnek rajtuk, ha imádkoznak, ha halotti misét mondatnak értük – ennél nagyobb szolgálatot aligha tehetnek nekik. Mindebből az következik, hogy a hátramaradottaknak fel kellene hagyniuk minden olyan tevékenységgel, gondolattal, amely a holtat idekötözheti, visszaszólíthatja. A spiritiszták is főként ilyen földhöz kötött lelkekkel érintkeznek. Ezért tisztában kell lenniük azzal, hogy ezek a lelkek segítségre szorulnak, s nem égi bölcsességek közvetítői. Bár munkánk s felismeréseink e témában még kezdeti stádiumban vannak, azt azonban már eddigi tapasztalataink is mutatják, hogy ebben a problémakörben a segítségnyújtás, illetve a terápia teljesen új lehetőségeire nyílik mód.

A lélek fejlődési fokozatai

Az egyes lelkek különböző időtartamokat töltenek a túlvilágon. Az az elterjedt vélekedés azonban, amely szerint az egyes inkarnációk között több száz vagy ezer év telik el, egészen biztosan téves. Sok minden szól amellet, hogy a távolabbi múltban több évszázadra kiterjedő köztes időszakok is előfordultak. Ma azonban többnyire tíz évnél is rövidebb idő telik el az egyes inkarnációk között. A köztes időszakok meg-

rövidülése, illetve meghosszabbodása irányítja a népesedés növekedését, illetve csökkenését. Minél rövidebb a köztes időszak, annál több ember él a földön.

Ebben az összefüggésben soha ne feledkezzünk meg arról, hogy az emberiség mint olyan, nem egy zárt kör állandó létszámmal, inkább csak egy köztes állomás. Ha az inkarnációkat egy iskola osztályaival hasonlítjuk össze, az emberiségre például azt mondhatjuk, hogy a gimnázium előtt és után is vannak még tanintézmények, a lélek is különböző birodalmakat jár be, míg eléri azt az érettségi szintet, amely az emberiségbe lépéshez szükséges – s ha mint ember tökéletessé vált, a végtelen hierarchiában még számtalan feladat várja, amely már kívül esik az emberi birodalmon.

Az emberi lélekben olyan emléknymokat is találunk, amelyek egészen az állat-, növény-, illetve ásványi világig nyúlnak vissza – ezeket azonban nem kell szorosabb értelemben vett inkarnációknak elgondolnunk. Az individuális lelki fejlődés csak az emberi létben kezdődik, az „állatvilágban” még csoportlélek uralkodik. Egyes esetekben mégis előfordulhat, ha valaki „visszafokozódik” valamilyen állati inkarnációba, ha emberként olyan súlyosan megsértette az emberi magatartás alapformáit, hogy még az állatvilágban is akad tanulnivalója. Ezek a visszafokozódások főként az emberlét kezdetére vonatkoznak, s ma már semmiképpen sem gyakoriak. Sokszor fölvetődik az a kérdés, vajon az ember az inkarnációk során változtatja-e a nemét vagy

sem. Bár tapasztalatból tudjuk, hogy a nemek váltakozhatnak, a kérdést mégsem lehet pontosan megválaszolni, mivel nem vagyunk még tisztában azzal a törvénnyel, amely a nemek változtatását vezérli. Miután ezzel kapcsolatban több hipotézist ellenőriztünk, pillanatnyilag azon a véleményen vagyunk, hogy a lélek meghatározott nemmel rendelkezik, amelyhez egy ellentétes nemű duállélek csatlakozik. Testet öltéseinek többségében a lélek ugyanazt a nemet viseli. Ellentétes nemű inkarnációk csak olyan esetekben fordulnak elő, amikor a léleknek bizonyos tapasztalatok megszerzéséhez vagy karmája betöltéséhez erre van szüksége. Mivel a lélek és a duállélek fejlődése függ egymástól, gyakran találkoznak, de nincsenek mindig együtt.

Az egyik legfantasztikusabb jelenség az, amikor valaki hosszú inkarnációs láncokon keresztül mindig ugyanazzal a személlyel találkozik. A szerelem és a gyűlölet, a vonzódás és az ellenszenv elmúlt idők maradványai. Karmikus vétünk árát mindig ugyanannak a személynek fizetjük meg, akivel szemben elkövettük. A reinkarnációs terápia legmegrázóbb tapasztalatai közé tartozik, hogy a különböző testet öltések problematikája milyen hasonló – évezredek telnek el anélkül, hogy alapvető magatartásmódok megváltoznának.

Ebben a felismerésben gyökerezik a terápia sikerének egy része. A tudatunk számára rettenetesen hosszú időszakok áttekintése során a problémák és hibaláncolatok

struktúrája teljesen megvilágosodik előttünk. A reinkarnációs terápia úgy működik, mint egy mikroszkóp, amely a legkisebb részletekig megmutatja a személyiség struktúráját.

Azáltal, hogy az ember konfrontálódik bűneivel, rákényszerül, hogy sorsáért magára vállalja a felelősséget, azaz, hogy megváltozzék. A páciens eredetileg csak azt várja, hogy a tünetei megszűnjenek, s nem veszi észre, hogy ez csak mélytudata megváltozásával együtt történhet meg. A reinkarnációs terápiában az ember megismeri sorsa értelmét és igazságosságát. Felismeri, hogy minden tetteivel csak azt aratja le, amit egykor elvetett, ugyanakkor újból elvet vele valamit, amit egyszer le kell majd aratnia. Ez a felismerés rákényszeríti, hogy az „itt és most”-ban éljen. Megtapasztalja védettségét egy értelemről vezérelt kozmoszban, s felismeri, hogy egyetlen feladata: ennek a kozmosznak a szolgálata. Ez az ősalapokhoz való visszakapcsolás már religio, terápiánk végső célja, hiszen a gyógyítás a vallás ügye.

Vallás és reinkarnáció

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a vallás problematikája egyáltalán nem zárható ki a pszichoterápiából. A lélek csak akkor betegszik meg, ha a dolgok elveszítik

értelmüket számára. Éppen a pszichésen beteg az, akit már megérintett az a valóság, amely „egészen normális átlagember” számára többnyire tökéletesen ismeretlen. A neurotikus „többet” látott – de nem bírta elviselni a valóság látványát –, megbetegedett az igazság mérgétől.

Ha homeopátiás módon gondolkodunk tovább, akkor csak attól az igazságtól gyógyulhat meg, amelytől megbetegedett. A gyógyítás célja tehát soha nem lehet az, hogy a beteg ismét olyan normális legyen, mint megbetegedése előtt volt; egy sikeres terápia után a páciensnek ugyanannyira kell a normalitás fölött állnia, amennyire őt a neurózis a normalitástól eltérítette – csak éppen a másik irányban.

Ha egy páciens elkísérünk individualizációja útján, feltétlenül találkozunk a következő kérdésekkel: mi az élet értelme, mi a megváltás, van-e Isten. Ezeket a témákat – bármennyien állítják az ellenkezőjét – nem a terapeuta veti fel, sőt a legtöbb terapeuta szándékosan kerüli őket.

A terápia nem ad teret az egyházi misszióknak. A religióval való szembesülés nem ugyanazt jelenti, hogy egyik vagy másik vallásos irányzat vagy felekezet természetéről vitatkozunk. Sajnos az emberek többségében a vallásos tudat erősen infantilis. A religióval kapcsolatos infantilizmus éppoly erős az egyházak híveiben, mint ellenségeiben. Mindkét csoportban ijesztően ritkán fogják fel a religió lényegét. Ezért aztán

az egyes vallások és egyházak tanai és az igazi között mély szakadék tátong – ez mindig is így volt, s így is marad. Az egyházi intézmények emberek alkotásai, ezért ugyanúgy ki vannak téve emberi tévedéseknek és hibáknak, mint minden más intézmény. Az intézmény lényegéhez tartozik a hatalom gyarapítása – a hatalom pedig minden vallás fő ellensége.

Időről időre újra feltűnnek közöttünk a valódi beavatottak, azok, akik a valódi, hamisítatlan, örök érvényű tanokat hirdetik – de a mindenkori szolgálatban lévő írástudók és farizeusok üldözik, keresztre feszítik őket. Amikor mi vallásról beszélünk, ezen mindig a religiót, vagyis csak a tiszta tanokat értjük, nem az egyházakat és az intézményeket. Ha a terápia során egy páciens megérti a religio lényegét, saját döntésére bízunk, hogy csatlakozik-e valamelyik valláshoz vagy felekezethez, vagy pedig folytatja individuális útját. Abban, aki felfogta, hogy mi a vallás, nem lesz többé agresszió az emberi vallási közösségek gyengéivel szemben, sőt mint rituális keretet gyakran saját útján fel tudja használni őket. Ezen az alapon kell szemlélnünk a „reinkarnáció és a kereszténység” problémakörét is. A hivatalos keresztény egyház elutasítja a reinkarnációt, kivételt képez a Rudolf Steiner tanait követő keresztény közösség, s ez jól példázza, hogy a kereszténység gondolköre igenis összefér a reinkarnációval. Bár nehezen igazolható, sok minden szól amellet, hogy Krisztus ide-

jében s azután még jó pár évszázadon keresztül a reinkarnációban való hit egészen magától értetődő volt. Csak Jusztinián császár idején, 553-ban, az ökumenikus zsinaton utasították el a reinkarnációs tanokat: „Átkozott legyen, aki hisz a lélek kitalált előegzisztenciájában, s förtelmes restaurációjában.”

Állítólag a Szentírást is ekkor tisztították meg a reinkarnációra vonatkozó szövegektől. Bizonyosságot e témában csak a vatikáni könyvtár szolgáltatathatna. Ennek ellenére vannak olyan helyek a Bibliában, amelyek bár nem elégségesek ahhoz, hogy a reinkarnációt a keresztény tanok tárgyává tegyék, mégis egyértelműen azt mutatják, hogy Krisztus tanítványai számára az újraszületés gondolata magától értetődő volt. Így például minden evangélistánál ott találjuk azt a kérdést, vajon Keresztelő Szent János Illés próféta reinkarnációja volt-e. (Márk evangéliuma 8, 27-28.) „És elméne Jézus és az ő tanítványai Czézárea Filippi falvaiba; és útközben megkérde az ő tanítványait, mondván nékik: *Kinek mondanak engem az emberek?* Ők pedig felelének: *Keresztelő Jánosnak; és némelyek Illésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül.*”(Vö. Máté evangéliuma 16, 13-14.) Majd Máté evangéliumában (17, 10-13.) a következőket találjuk: „És megkérdezék őt az ő tanítványai, mondván: *Miért mondják tehát az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönie?* Jézus pedig felelvén monda nékik: *Illés bizony eljő előbb, és mindent helyreállít; De mondom néktek, hogy Illés*

immár eljött, és nem ismerék meg őt, hanem azt mivelék vele, amit akarának. Ezenképen az ember Fiának is szenvednie kell majd tőlük. Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról szóla nekik.” „Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala. És, ha be akarjátok venni, Illés ő, aki eljövendő vala. Akinek van füle a hallásra, hallja.” (Máté 11, 13-15.)

Ez a valamennyi evangéliumban felvetődő kérdés csak a reinkarnációval a háttérben érthető meg. Ugyanez érvényes János evangéliumára: „És amint eltávozték, láta egy embert, aki születésétől fogva vak vala. És kérdezék őt tanítványai, mondván: „*Mester, ki vétkezett, ez-é, vagy ennek szülei, hogy vakon született?* Felele Jézus: *Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei, hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai.*” (9, 1-3.) A tanítványok kérdésében benne rejlik a korábbi inkarnációk feltételezése. Ezen Jézus válasza sem változtat, nem vonja kétségbe a kérdés jogosságát, csak éppen egy harmadik aspektust mutat fel, amely nem volt benne a kérdésben. Sok egyházatya megnyilvánulása még egyértelműbb a reinkarnációt illetően. K. O. Schmidt *Nem csak egyszer élünk* című könyvében számos erre vonatkozó idézetet gyűjtött össze. Hadd álljon itt néhány ezek közül: A nagy Origenész ezt írja: „Aki tudni akarja, miért hallgat az emberi lélek egyszer a jóra, máskor a gonoszra, keresse az okot egy olyan életben, amely megelőzi ezt a mostanit. – Az életek egymá-

sutánjában mindannyian a tökéletesség felé haladunk. – Sorsunk, hogy egyre újabb és egyre jobb életet éljünk, legyen az a földön, vagy más világokban. Az újjászületések végén odaadásunk Istennek valamennyi szennyből megtisztít bennünket.” Kifejezetten a reinkarnáció tanai mellett foglalt állást még Szent Jeromos, Alexandriai Kelemen, Nyssai Szent Gergely, Ruffinus, Szent Jusztinus, Szent Hilarius, Tertian, Philo, Nemesius és mások is.

Louis Pasavali érsek ezt írja: „Az a véleményem, hogy jelentős lépést tennénk előre, ha az újjászületés gondolatát nyilvánosan képviselhetnénk, ezen mind a földön, mind más világokban való újjászületést értek – sok olyan rejtélyt oldhatnánk meg vele, amelyek amorf ködként nyomasztják az emberek szellemét és értelmét.”

Mindezekkel az idézetekkel és nevekkel még csak meg sem kíséreljük azt a látszatot kelteni, mintha bizonyítható lenne, hogy a reinkarnáció tana része a keresztény gondolatkörnek. Minden vélemény alátámasztható híres személyiségekkel és szövegekkel. Nem hiszem azt, hogy a reinkarnáció körüli vitába a *Bibliát* is be kellene vetni. Színvonalasabbnak tartom, hogy komolyan ellenőrizzük, vajon a keresztény gondolatkör és Krisztus tulajdonképpeni tanai ellentmondanak-e a reinkarnációnak, vagy sem. Ha e kérdést előítéletek nélkül akarjuk megválaszolni, azt kell mondanunk, hogy nem. Ezért az egyes ember nem áll választás előtt, hogy vagy keresztény marad,

vagy hisz az újjászületésben. A valódi kereszténységhez mindig is szükség volt arra a bátorságra, amellyel az ember a kötelező nézetektől eltekintve saját útját járja – s ez máig sem változott meg. Az „írástudók” már akkoriban sem tartoztak Krisztus szorosabb baráti köréhez.

A MINDENNAPI ÉLET

MINT RÍTUS

*Az ember az, akinek léte mindig kockázatos.
Nem az valósítja meg Isten akaratát,
aki metafizikai vészkijáratot keres, hanem az,
aki az érzékitől az érzékfelettiig szárnyalva
az emberléletet kiteljesíti.*

Herbert Fritsche

A sokféleséget egyszerűségnek kell követnie, így nekünk is meg kell próbálnunk egyesíteni az eddig előadott legkülönbözőbb részasppektusokat, hogy kirajzolódjék az általunk ajánlott út karaktere. Már könyvünk legelején említettük, hogy az ezotéria út, amelyen járni kell, hogy célhoz érjünk.

Elméleti fejtegetéseink után tehát ismét felmerülhet az a kérdés, mit kell tennünk konkrétan ahhoz, hogy ne ragadjunk le a szemlélődésben, hanem valóban az ezoteri-

kus útra léphessünk. Aki receptet vár tőlünk kérdésére, mélyen csalódik: akinek viszont elégségesek az utalások, többet fog találni, mint amennyit fel tud dolgozni. Ugyanis nincsen semmi, ami ne a célra utalna.

Mi emberek mégis úgy vagyunk ezzel, mint az a kisgyermek, aki még nem tud olvasni, s ezért nem képes elsajátítani a tengersiz írásos információt. Nekünk is meg kell tanulnunk először elolvasni a valóság betűit, hogy felismerhessük: minden látható csak magasabb eszmék hasonlata, hieroglifája. Ezt a fajta olvasást és gondolkodást ugyanúgy el kell sajátítani, mint a hagyományos írást és olvasást.

Ez a könyv a valóságnak ehhez a szemléletéhez akarja közelebb hozni önöket. Mivel itt csak az első lépések bemutatására van lehetőség, tudatosan lemondunk a nagy ezoterikus rendszerek ismertetéséről, mivel ezek megértéséhez és feldolgozásához szakkifejezések tömegére lenne szükség.

Vizsgálódásunk egyedüli és kizárólagos tárgya a sors volt – társunk, amellyel mindannyiunknak foglalkoznia kell. Saját sorsunk a legindividuálisabb, a leginkább testre szabott rendszer a világon. Az ezoterikus út éppen ezért azzal kezdődik, hogy saját sorsunkkal szembesülünk. E szembesülés célja nem a hétköznapi értelemben vett gazdagság, siker és boldogság, hanem a valóság mélyebb megismerése, a tudat kiszélesítése, találkozás azzal az instanciával, amelyet Istennek nevezünk.

Az ezoterikus út nem ígér világi dicsőséget, csillogást és elismerést, sokkal inkább munkát, magányt és szakadatlan küzdelmet a valósággal. Ez az út keskeny és göröngyös, sajnos azonban mégis az egyetlen, amely a megszabadulás szűk kapujához vezet. Nagy a veszélye annak is, hogy menet közben elbukunk vagy lezuhanunk; ez az út ugyanis meredek. A polaritás törvénye alapján a hasznossággal egyenes arányban nő a veszélyesség. Ugyanazzal a késsel vághatunk kenyeret, és meggyilkolhatunk egy embert. Ha úgy készítjük el a kést, hogy az ne legyen alkalmas emberölésre, nem lesz alkalmas kenyérszelésre sem. Egy kicsi elem nem veszélyes, viszont nem alkalmas rá, hogy egy várost ellásson elektromossággal. Minél magasabbra mászunk egy hegyen, annál távolabb látunk – s annál mélyebbre is zuhanhatunk. Biztosabb, ha lenn maradunk, s ott is négykézláb mászunk – de akkor a kilátás is ennek a helyzetnek fog megfelelni. Az ezoterikus út a legmagasabb csúcokra vezet, ezért életveszélyes. A megváltás és a bukás ugyanolyan közel vannak egymáshoz, mint a zseniség és az örület.

Az ember azonban belekóstolt a paradicsomi almába, ezzel pedig a megismerés útja mellett döntött, így végig is kell mennie az úton, ha haza akar találni. Ez az az út, amelyet Krisztus mutatott, és amely egyre lejjebb vezet, míg „a nagy mű” meg nem valósul, s a mélyből fel nem villan a megváltás fénye.

Utaljunk ezen a helyen az ezoterikus beavatásnak arra a stádiumára, amelyet mindenki elér, aki erre az útra lép: a magányra. A magány törvényszerű fázis, mindenkinek át kell mennie rajta; a tarot-ban a kilencedik kártya, a Remete szimbolizálja. Ez a magány független a külső körülményektől; az ember belülről átéli, hogy nem értik meg. Mély-énje és a környező világ között megjelenik a megnemértettség, a másság szakadéka. Akkor is remete lesz, ha százával veszik körül az emberek. Amilyen bizonyos, hogy ez a fázis bekövetkezik, olyan bizonyossággal fogja felváltani majd egy másik. A magány is csak átmeneti stádium, amely többek között meg akar tanítani bennünket hallgatni és figyelni.

Mielőtt erre az útra lépünk, legjobban, ha feladjuk illúzióinkat. Sok ember okkult érdeklődését gyakran az motiválja, hogy olyan képességekre, erőre akar szert tenni, amelyek mások fölé emelik, hatalmat biztosítanak neki. Ahol ez a motiváció akár rejtetten, akár nyíltan megjelenik, ott az ezoterikus út elkerülhetetlenül a „fekete mágiába” vezet. A fekete mágia olyan tevékenység, amely művelője hasznára, egodominanciája erősítésére szolgál. Az úgynevezett „fehér mágia” lényege pedig az, hogy átvilágítsa a sötétséget, az „ólmot” „arannyá” transzmutálja, közreműködjék planéták megváltásában, szolgálja a fényt. Azonban „Csak az bocsáthat ki fényt, aki maga is fénné vált. Csak az támaszthat fel, aki újjászületett.” (Fritsche) Valódi ha-

talomról akkor beszélhetünk, ha valakinek van hatalma, de nem használja. Krisztus mindenhatósága abban nyilvánult meg, hogy amikor felszólították, szálljon le a keresztről, megtagadta. Ameddig az ember használja a hatalmát, rabszolga, és nem ébredt öntudatra.

A nyilvánosság ezt nem érti, ezért állandóan azt követeli az okkultistáktól, hogy igazolják állításaikat, demonstrálják a látható csodát. A valódi ezotéria sosem felel meg az efféle elvárásoknak. Bár a közvélemény a csodák véghezvitelének megtagadásából arra következtet, hogy csodák nincsenek is – ez azonban annak a tévedése, aki ezt a következtetést vonja le; ez az ő problémája, és nem a miénk. Már a pusztában kísértő Sátán is látható bizonyítékot követelt (vö. Lukács ev. 4, 1-13.) – de nem kapta meg.

Ez az a jelentős különbség, amely a parapszichológia és az ezotéria között feszül. Ameddig kíváncsi valaki, a beavatás kapui zárva maradnak előtte.

Amikor motivációnkban már biztosak vagyunk, s tudjuk, hogy cselekvéseink rugói közt sem kíváncsiság, sem a hatalom nem szerepel, megtehetjük első lépéseinket az új ösvényen. De máris itt a következő intés: Csak semmi sietség! Vannak, akik vad tempóban ezoterikus titkokra kezdenek vadászni az újonnan felfedezett, ezoteri-

kus tájon. A megismerés és a fejlődés azonban nem siettethető tetszésünk szerint, megvan a saját ritmusuk, s nem tűrik a kényszert.

Évek óta foglalkoztat Albertus barát mondása: „Ha a keresés szenvedéllyé válik.” Meglehetősen gyakori manapság, hogy az ezotéria szenvedélybetegséggé válik, a benne szenvedők kielégíthetetlenül keresik az egyre újabb rendszereket és igazságokat, mohón bekebelezik őket anélkül, hogy megemésztenék, lefordítanák őket a maguk számára. Az út így kiruccanássá válik. Fanatizmus és intolerancia jellemzi azokat, akik túlságos sietségükkel Istent viszontteljesítményre akarják kényszeríteni. A fejlődésnek nyugalomra van szüksége, bár ez a nyugalom nem jelent tétlenséget. A nyugalomnak abból a bizalomból kell kinőnie, hogy minden, aminek meg kell történnie, a megfelelő időben meg fog történni. Amint a parasztnak is ki kell várnia, míg kinő és megéri a vetés, az embernek is meg kell tanulnia várni, míg megéri az idő. „Ha sietsz, csak kényelmesen”, szól a népi bölcsesség, ez az ezotériára is vonatkozik, s az arányos közéletet mutatja.

Szerintem nem az a legfontosabb, hogy ezoterikus társaságok vagy egyesületek után kutassunk, vagy gurut keressünk magunknak Indiában. Napjainkban egyre több ilyen egyesület működik – bár tradícióik, nagyságuk és céljaik különböznek egymástól. Ha az egészen kis csoportokat és köröket is tekintetbe vesszük, számuk áttekint-

hetetlenül magas. Ezért úgy általában nem mondhatunk véleményt arról, hogy értelmesek vagy értelmetlenek-e – mégis engedjék meg nekünk néhány alapvető gondolat ezzel kapcsolatban.

Minden csoportnak megvan a maga jogosultsága, s egy kereső ember számára adott időpontban mindegyik adhat egy bizonyos lökést, impulzust. Ezek az impulzusok nagyjából függetlenek az adott csoport belső értékeitől. Semmi sem lehet olyan rossz ezen a világon, hogy annak, aki megtanult tudatosan látni, ne közvetítene valamiféle információt. Egy rendszer vagy egy társaság értékét abszolúte soha nem határozhatjuk meg, inkább csak relatíve, a kereső ember tudatszintjéhez képest. Ha valaki affinitást érez egy bizonyos társaság iránt, az azt mutatja, hogy tanaiból nyilvánvalóan profitálhat; ebben az esetben pedig a társaság az ő számára értékes lesz. Ez a helyzet a legkritikább esetben tartós. Bizonyos nagyságtól kezdve minden társaság belső fejlődése lelassul, s így többnyire nem tudja követni egyes tagjainak fejlődési tempóját.

Így eljön az a nap, amikor a társaság betöltötte feladatát az egyes ember szempontjából: ő már egy következő lépésre érez indítást, újabb megismerési szintre érkezett.

A társaságoknak ez a veszélye. Saját tanait, melyek szükségképpen csak egy szeptét ölelik föl a valóságnak, egyedül üdvözítő igazsággá kiáltják ki, energiájukat elvonják saját belső fejlődésüktől, s a társasági fontoskodásra, térítésre, a másként gondolkodókkal való rivalizálásra használják. A rendszer öncéllá lesz és rögződik, ahelyett hogy megszabadulna a fixációtól. A csoport a kölcsönös önbizonyítások menedékhelye lesz. Kialakul egy tanítványi kör, amelynek ezotériája a mester szavainak konzumálásában merül ki. Így pedig az útból zsákutca lesz.

Eltételezve a nagyobb társaságok fent jelzett általános veszélyeitől, alapirányultságuk szerint minőségileg három csoportot különböztetünk meg:

1. a tiszta fehér mágiát követő csoportok,
2. a fekete mágia befolyása alatt álló csoportok,
3. azok a csoportok, amelyek jelentéktelenségükönél fogva sem az egyik, sem a másik irányzatba nem sorolhatók.

Ha eltekintünk ez utóbbi, ezoterikus szempontból tökéletesen érdektelen csoporttól, felmerül a kérdés, mely jegyek alapján különböztetjük meg egymástól a fehér és a fekete mágiát. A „fehér”, illetve a „fekete mágia” a mi szóhasználatunkban alapvető polaritások szimbólumai, s attól függetlenül használjuk őket, hogy az érintett csoport magát ezekkel a fogalmakkal kapcsolatba hozta-e valaha vagy sem.

Ugyanezt a polaritást leírhatjuk azokkal a szavakkal is, hogy „bal” és „jobb oldali” út. A két út ugyanannak a polaritásnak két fele, s ennyiben mindkettő jogosult – ezért itt szó sincs arról, hogy a „bal oldali” utat el akarnánkátkozni –, szükségünk van rá, mint olyan antagonisztikus ellentétre, amely a „helyes” utat megvilágítja nekünk. Az egyes ember azonban döntés előtt áll, melyik irányt válassza, a fényét-e vagy a sötétségét. Ebben a kérdésben mindenki szabadon dönthet – választásának következményeit azonban teljes egészében viselnie kell, illetve el kell viselnie. A „bal oldali” ösvény hatalommal kecsegtet – a „jobb oldali ösvény” áldozatot kíván. Így a döntés sokak számára kézenfekvő.

Meg kell fontolnunk azonban, hogy minden a fényből született, ezért vissza is kell térnie a fénybe. A sötétség a fény hiánya. A bal oldali, sötét ösvény ezért semmi sajátos célhoz nem vezet, csak óriási kerülőút, amely végül mégis visszatér a fény birodalmába. Nem véletlenül asszociálnak ősidők óta az igazságról, a megismerésről, a megváltásról, megvilágosodásról a fényre, a hazugságról, a csalásról, tévedésről, betegségről, szenvedésről a sötétségre. A döntést mindenki maga hozza meg, mi itt csak azt hangsúlyozzuk, hogy mi az ezoterikus úton mindig a fény útját értjük, mert a másik tulajdonképpen nem is út, csak az út árnyéka.

Igen sok olyan szervezet és társaság működik, amelyik a sötét ösvény mellett kötelezte el magát, ezt persze hivatalosan a legkevésbé sem ismerik el. Ezért mielőtt valahova belépnénk, legjobb, ha bizonyos szempontokból ellenőrizzük a társaságot. A bal oldali sötét pólus tipikus jegyei: valamiféle hatalmi törekvés – legyen az akár a társaság nagysága, hittérítés vagy hasonlók –; kísérletek arra, hogy úgy kössenek magukhoz embereket, hogy később nehéz vagy lehetetlen legyen számukra a kiválás; bármilyen drogfogyasztás.

A valódi ezotéria – amennyiben szervezett formában egyáltalán előfordul – nem akar mást, csak segíteni a kereső embernek, szolgálatára állni, ameddig csak szüksége van rá, ameddig tanácsot, segítséget kér. A valódi ezotéria a szabadság útját mutatja meg, és soha nem vezet függőséghez. A valódi ezotéria nehezen szervezhető, ezért nem is kellene feltétlenül nagy szervezetekben keresnünk. Hiszen az utat végül is mindenkinek magának kell megtennie. Ha valakinek segítségre van szüksége, meg fogja kapni, anélkül hogy keresésére indulna. Ahhoz, hogy segítséget kapjunk, elegendő, ha valóban szükségünk van rá.

Az okkult technikák értelmérői

Sokféle, különböző hatékonyságú és veszélyességű úgynevezett okkult gyakorlat és technika létezik. Itt is érvényes a mértékletesség kívánalma, ne akarjuk előrehaladásunkat azzal felgyorsítani, hogy egyidejűleg többféle technikát vetünk be. A legtöbb gyakorlat nem önmagában értékes, akkor válik azzá, ha rendszeresen elvégezzük. Nem annyira azon múlik, hogy fejen állunk-e, visszafojtjuk-e a lélegzetünket, vagy krumplit hámozunk – a sikert mindig a tudatosság foka dönti el.

Hiába gyakoroljuk hát a legszorgalmasabban a legeslegjobb és legtitkosabb technikákat, teljesen hatástalanok maradnak, ha magatartásunktól elkülönítve végezzük őket, nem fogjuk fel hasonlat jellegüket, s ezért nem tudjuk átültetni őket életünk egyéb területeire. Goethe ezt mondta: „Hogyan is használhatna a bölcsök köve, ha hiányzik a kőhöz a bölcs?” Ugyanez fordítva is igaz, mert minden tevékenység megszentelhető – legyen az bármilyen egyszerű vagy banális –, ha tudatosan csináljuk, s ezzel értelmet adunk neki.

A rítus a makrokozmosz valóság tudatos mikrokozmosz leképezése. És ezért a legigényesebb gyakorlatnak azt tartom, ha mindennapi életünket rítussá nemesítjük. Ha le akarjuk győzni a polaritást, először is meg kell szüntetnünk az „ezoterikus gyakorlatok” és az úgynevezett „normális élet” közötti különbséget – másként az

ezotéria hobbivá degradálódik. Törekvéseinknek az a célja, hogy minden kézfogást, minden szót, minden tettet istentiszteletté nemesítsünk. Mi más tesz az a mezei virág, amelyik önzetlenül kínálja szépségét és árasztja illatát, mint szakadatlanul teremőjét dicséri? Vajon a madárdal és a tenger morajlása más-e, mint istentisztelet? Csak mi emberek gondoljuk, hogy örökösen fontosabb dolgunk van, s ezzel tetteink értelmét magukba a tettekbe helyezzük.

Az ezotéria és a menekülés a világ elől

Aki mindenapi életét rítussá alakítja, nem lesz kitéve annak a veszélynek, hogy az ezotéria a világ elől való menekvés eszközévé válik számára. Nem szabad, hogy az ezotéria eltávolítson bennünket a földi világtól, hanem segítenie kell abban, hogy földi létünket átlényegítsük, megváltssuk vele. Azok, akik megvetnek mindent, ami alsó, földi, anyagi természetű, és mint tisztátalant, sötétet, mocskosat kínosan kerülnek – csak hogy a fenthez, a mennybélihez, a tisztához fordulhassanak –, veszélyes útra lépnek.

Számukra az ezotéria csak menekülést jelent egy olyan problematika elől, amelyet nem képesek kézben tartani. Az ezotéria sajnos éppen azokra az emberekre gya-

korol különösen nagy hatást, akik a mindennapi étellel, az anyagi világ problémáival nem tudnak megbirkózni – ezért aztán ezoterikus körökben meglehetősen egyenlőtlen a viszony a valódi beavatottak és a világ előtt menekülő neurotikusok között.

Dion Fortune igen pontosan fogalmazza meg ezt a problémát: „A misztikusnak először a formák szintjén kell betöltenie feladatát, s csak ezután húzódhatik vissza a formák világából. Ha mohón ráveti magát a misztikus ösvényre, a káosz és nem a fény világába kerül. Aki természetétől fogva a misztikus ösvény követésére hajlik, annak ellenszenves a formák fegyelme, s túl nagy a kísértés, hogy a formák szintjén feladja az étellel való küzdelmet, s mielőtt arra megérett volna, felsőbb szintekre húzódjék vissza. A forma – edény, amely mindaddig körülveszi a folyékony tudatot, míg az meg nem szilárdul annyira, hogy ne tudjon szétfolyni többé. Ha túlságosan korán széttörjük az edényt, a tudat a formátlanba hull, ahogyan az agyag is szétesik, ha korán vesszük le róla az öntőformát. Ha egy misztikusnál szétesésre utaló jelek lépnek fel, tudjuk, hogy túlságosan korán törte szét az öntőformát, s hogy vissza kell térnie az anyag fegyelméhez, míg a forma világát el nem sajátítja.”

A forma világa úgy sajátítható el jól, ha ezoterikus törvények szerint kezdünk rákérdezni saját sorsunkra. Elsősorban ezt kívánja elősegíteni ez a könyv, ezért tekintsük át még egyszer e gondolat alapstruktúráját.

Minden fáradozásunk célja az, hogy felébresszük az alvót, s megtanítsuk látni a valóságot. Aki engedi tudatát felébreszteni, s megtanulja, hogyan tartsa nyitva a szemét, az a valóság egyre újabb dimenzióit fogja felfedezni, amelyeket nem is sejtett, amíg aludt. A benne felébredt vágy a valóság egyre tökéletesebb megismerésére rábírja majd, hogy tudatát egyre jobban kitágítsa, s így a valóságot egyre több nézőpontból szemlélve fogadja be.

Ezen az úton az a legproblematisabb jelenség, hogy tudatunk a polarításokra hasadt valósággal találkozik. Csupa ellentét között találjuk magunkat – pedig milyen mélyen vágyódunk az egységre. Ha valaha is el akarjuk érni ezt az egységet, meg kell tanulnunk úgy egyesíteni magunkban a látszólagos ellentéteket, hogy azok fejlődésünk lépcsőfokaivá váljanak. Önmagunkat korlátolt tudatként éljük meg, ezt a korlátolt tudatot nevezzük „én”-nek – s ezzel szemben áll a külvilág, amelyet „nem én”-ként érzékelünk.

A bölcsek azt állítják, hogy az ember mint mikrokozmosz analógiája a makrokozmosznak – így a „külső” a „belső” tükörképe. Ezek szerint az önismeret a világ megismeréséhez vezet, s a világ megismerése önmagunk megismeréséhez. Ezen a fokozaton kell megtanulnunk, hogy nem a külső körülmények áldozatai vagyunk – amint azt eddig hittük –, hanem létünk minősége teremti külső világunk minőségét.

Elsajátítjuk a rezonancia törvényének tudatos alkalmazását, és amint változunk, fokozatosan elég érettek leszünk ahhoz, amit külvilágunkban érzékelni és megélni szeretnénk. Szükségképpen megbékélünk mindennel, ami van, s felfedezzük, hogy minden úgy jó, ahogy van.

A megbékéléssel azonban új dimenziók nyílnak meg előttünk, új összefüggések, amelyek rejtve maradnak azok előtt, akik feleselnek a valósággal. Szemünk megszűnik a világot horizontális szintekben látni, s felfedezi, hogy ezeket a szinteket függőleges princípiumláncok szövik át. Mivel minden jelenség csak valamely ősprincípium meghatározott kifejeződése, egyszerre csak az egész jelenségvilág e magasabb valóság hasonlataként jelenik meg előttünk, és lassan megértjük, mit is akart kifejezni Hermész Triszmegisztosz a következő szavakkal: „Amint fenn, úgy lenn.”

Ákárhová nézzünk is, semmi sincs nyugalomban, minden folyik, változik, módosul: s mivel ez a szakadatlan változás célirányosnak tűnik fel előttünk, fejlődésnek, evolúciónak nevezzük. Fejlődés azonban csak tanulási folyamatokon keresztül jöhet létre – a tanulási folyamatok viszont problémamegoldásokhoz kötődnek. Így végül is a problémában ismerhetjük fel minden fejlődés motorját, s így fogjuk fel, hogy minden probléma kihívás, s hogy cselekedve kell átélnünk ahhoz, hogy megoldhassuk, s megválthassuk „problémásságától”.

Hazatérés

A kereső ember számára az anonim sors, amelynek vak véletlenszerűségétől az emberiség annyira reszket, egyáltalán nem anonim. Feltáruznak törvényszerűségei, és kiderül, hogy a sors az az instancia, amely gondoskodik róla, hogy minden lény bejárja előírt pályáját. Az ellenségünknek vélt sorsból partner lesz, méghozzá olyan partner, amelyik megakadályozza, hogy merő lustaságból kikapcsolódjunk az evolúcióból. Minél jobban vonakodunk attól, hogy valamely problémát tanulás révén megváltunk „problémásságától”, minél inkább ellenállunk saját sorsunknak, annál inkább meg fogjuk ismerni sorsunk negatív aspektusát, a szenvedést.

A szenvedést az a súrlódás okozza, amely a törvényszerűen előírt pálya és az egyes személy mozgásiránya között jön létre. A szenvedés csak úgy válik feleslegessé, ha igyekszünk saját pályánkat egyre jobban kiismerni, s önszántunkból követni. Csak az nem éli meg kényszernek a törvényt, aki alá tudja rendelni magát neki. Csak annak nyílik meg a totális szabadság, aki megtalálja a helyét a kozmosz rendjében, és maga is összeolvad a törvénnyel.

Ehhez az szükséges, hogy legyőzzük az ego hatalmi igényeit. A hatalomvágy az emberiség legfőbb ellensége, s a tetejében egyre rafináltabban álcázza magát. A hatalom ellenpólusa az alázat vagy a szeretet. A szeretet az egyetlen, ami a lét minden

területén képes legyőzni az én és a nem én közötti polaritást. Csak a szeretet ereje tudja az alacsonyrendűt magasrendűvé változtatni, a szeretet transzmutációra, így átváltoztatásra képes. Küzdelemre küzdelem, gyűlöletre gyűlölet, nyomásra ellennyomás a válasz. A szeretetben megmutatkozik, hogy a gyenge valójában erős, az alázas pedig hatalmas.

A tarot huszonnégy lapja közül a tizenegyedik van a középpontban, az Erő, képén egy rózsáktól körülölelt, vékony asszonyt látunk, aki pusztá kézzel fogja be egy vad oroslán száját. Ez a lap a szeretet erejét és hatalmát szimbolizálja, amit a világ semmilyen külső hatalma sem győzhet le. Aki megvalósítja a szolgálat és az alázat hatalmát, nagy lépést tesz útján előre. A szeretet legyőzi az ellentétek polaritását, s visszavezeti az embert a tudatnak abba az egységébe, amelyből egykoron a paradicsomi bűnbe zuhant.

Az ember még androgün lény volt, s a paradicsomi egység tökéletességében élt, amikor hallgatott a kígyó kísértésére, mert meg akarta tudni, mi jó, mi rossz. Így leszakadt az egységről, s most tudja, mi jó, mi rossz. A megismerés azonban méreggá vált számára, ezért csakis a megismerés lehet a gyógyszer számára: mert „similia similibus curantur”. Az ember szenved a megismerés polaritásától, s gyógyulásban reménykedik. Az emberi lét alapvetően beteg. A betegség az ember esélye, mert csak

azt lehet gyógyítani, aki beteg – s csak az képes a gyógyulásra is. A betegség mikrokozmosz bűnbeesés, meghasonlás Istennel – a gyógyulás: Istennel való megbékélés. Az úgynevezett gyógyító műveletek csak formális körülményeket biztosítanak ehhez a folyamathoz.

Nem úgy kell felfognunk tehát a betegséget és a szenvedést, mint zavaró körülményeket az életünkben, amelyeket mindenáron el kell kerülnünk. Amikor átéljük és megszenvedjük őket, voltaképpen az első lépéseket tesszük a szabadulás felé, hogy megpillanthassuk a mélységben felvillanó fényt. Az eredendő bűn a betegség személytelen aspektusa, a karma pedig a személyes.

A tudatos élet lehetőséget ad arra, hogy karmánkból egyre többet megoldjunk és ledolgozzunk, és hogy ugyanakkor újabb karmikus terheket ne vegyünk magunkra. A személyes és a személytelen bűn találkozási pontján a betegség gyógyulásba csap át.

Csak az fogja felfedezni az élet értelmét, aki képes vállalni a teljes felelősséget mindazért, amit átél és ami történik vele. Korunk betegsége az, hogy nem találjuk az élet értelmét, s ez gyökértelessé tesz bennünket a kozmoszban. Ezzel fizetünk azért, hogy meg akartunk szabadulni a felelősségtől.

Aki viseli a felelősséget sorsáért, önmagát az univerzum törvényszerűségeibe ágyazva éli meg, megszabadul szorongásaitól – mert megtalálja a visszacapcsolást az

ősalapokhoz. A religio tartalma eredetileg éppen ez a visszakapcsolás. Csak akkor ismerhetjük fel célunkat, ha ismerjük eredetünket. A cél a tökéletesség. A tökéletesség az egység kifejezése. Az egység neve: Isten.